NATTENS BARN

OCH ANDRA BERÄTTELSER

AV

JACK LONDON

ÖVERSÄTTNING AV
ERNST LUNDQUIST

============

STOCKHOLM
A.-B. BOHLIN & Co.

STOCKHOLM 1920
SVENSKA TRYCKERIAKTIEBOLAGET

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna utgåva av *Nattens Barn (The Night-born, 1913)*, författad av **Jack London** (1876-1916) och översatt 1920 av **Ernst Lundquist** (1851-1938), har digitaliserats den 8 januari 2009 från California Universitetsbibliotek av Internet-Arkivet och anpassats för Projekt Runeberg den 5 juni 2012 av Ralph E.

Läs om verket och den engelska texten på hemsidan **The World of Jack Loondon**!

Nattens Barn är sammanbunden med *När Gudarna skratta*.

Då det gått mer än 70 år sedan såväl författarens som översättarens levnad, så gäller inte längre någon upphovsrätt.

 Boken kan läsas såsom en uppslagen bok i färg på Internet-Arkivet.

NÄR GUDARNA SKRATTA

OCH

NATTENS BARN

NATTENS BARN

OCH ANDRA BERÄTTELSER

AV

JACK LONDON

ÖVERSÄTTNING AV

ERNST LUNDQUIST

STOCKHOLM

A.-B. BOHLIN & Co.STOCKHOLM 1920

SVENSKA TRYCKERIAKTIEBOLAGET

NATTENS BARN.

Det var i den gamla Alta-Inyo-klubben — en varm natt för att vara i San Francisco — och genom de öppna fönstren trängde gatlarmet, dämpat och avlägset. Samtalet hade rört sig om mutkolvarna, de sista tecknen till att stadsstyrelsen skulle komma att rensas från ljusskygga element, och sedan kommit in på all grotesk lumpenhet och ruttenhet, all män-niskofientlighet och gemenhet, tills någon råkade nämna 0'Briens namn — 0'Brien, den lovande unge boxaren, som hade blivit dödad under prismatchen i går kväll. Det var som om luften genast kändes renare. 0'Brien hade varit en oförvitlig ung man med ideal. Han varken drack, rökte eller svor, och han hade haft en kropp som en ung gud. Han hade till och med haft sin bönbok med sig i ringen. De funno den i hans rockficka i klädlogen. . . efteråt.

Här var Ungdom, ren och sund, obefläckad, någonting ärofullt och härligt för människorna att lovsjunga, sedan de själva förlorat den och blivit medelålders. Och vi lovsjöngo Ungdomen så entusiastiskt att vi trollade fram Romantiken och läto den i en timmes tid locka oss långt bort från det mänskliga samhället och dess hotfulla larm. Bardwell började på sätt och vis genom att citera Thoreau, men det var gamle Trefethan, flintskallig och pussig, som tog upp citatet och blev den förkroppsligade Romantiken i en hel timme. Först undrade vi kanske hur många whiskygroggar han fått sedan middagen, men mycket snart glömde vi allt sådant.

»Det var 1898 — jag var trettiofem år då», sade han. »Ja, jag vet att ni addera nu. Ni ha rätt. Jag

är jämt fyrtio nu, ser tio år äldre ut, och doktorerna

säga . .. fan må ta doktorerna!»

Han förde det höga glaset till munnen och läppjade långsamt på det för att stilla sin förargelse.

»Men jag har varit ung ... en gång. Jag var ung för tolv år sedan, och jag hade hår på huvudet, och

jag var smal om livet som en kapplöpare, och den

längsta dagen var inte för lång för mig. Jag var en kärnpojke anno 98. Du kommer ihåg mig, Mil-ner. Du kände mig på den tiden. Var jag inte en ganska duktig karl?»

Milner nickade och instämde. Han liksom Trefethan var gruvingenjör och hade samlat förmögenhet i Klondyke.

»Visst var du det, gamle vän», sade Milner. »Jag glömmer aldrig hur bra du redde dig mot timmerkarlarna den där kvällen då den lille journalisten ställde till slagsmål. Slavin var där för tillfället» — detta sades till oss -— »och hans manager ville ställa till en boxningsmatch med Trefethan.»

»Ja, se på mig nu», kommenderade Trefethan argt. »Sådan Goldstead gjort mig . . . Gud vet hur många millioner, men ingenting kvar i min själ. . . eller i mina ådror. Det präktiga röda blodet är borta. Jag

4är som en manet, en stor tjock massa av skälvande protoplasma, en . . . en .. .»

Men orden tröto, och han hämtade tröst i det höga glaset.

»Kvinnorna tittade på mig... på den tiden, och vände på huvudet för att titta på mig en gång till. Märkvärdigt att jag aldrig gifte mig. Men flickan. Det var henne jag skulle tala om. Jag träffade henne tusen mil bortom all ära och redlighet, ja ännu längre bort. Och hon citerade för mig just de där orden av Thoreau som Bardwell citerade för ett ögonblick sedan -— det där om de dagfödda gudarna och de nattfödda, de vita gudarna och de svarta.

»Det var sedan jag hade gjort mina inmutningar vid Goldstead — och jag visste inte vilken guldgruva den där ån sedan skulle bli — som jag gjorde den där turen österut över Klippiga bergen och sneddade över till Stora Slavsjön. Där uppe i norr ä' Klippiga bergen inte bara en ås. De ä' en gräns, en skiljemur, en ointaglig och otillgänglig vägg. Där går ingen färdväg fram, fastän kringströvande trappers alltsedan gamla tider då och då ha gått över dem, — nå, det var flera som tappades bort på vägen än som kommo fram. Och det var just därför jag grep mig an med det jobbet. Det var en färd som vem som helst kunde vara stolt över. Jag är än i dag mera stolt över den än över något annat jag har gjort.

»Det är ett okänt land. Stora sträckor av det ha aldrig blivit utforskade. Det finns stora dalar där den vite mannen aldrig har satt sin fot, och indianstammar lika primitiva som för tio tusen år sedan . . . nästan, för de ha haft litet beröring med de vita.Då och då komma några flockar av dem ut för att handla, och det är alltsammans. Till och med Hud-sonbay-kompaniet lyckades inte träffa på dem och slå dem under sig.

»Men det var flickan. Jag färdades uppåt en å i Californien skulle den kallas för flod —, namnlös och icke kartlagd. Det var en ståtlig dal, än infattad av höga canyonväggar, än återigen öppnande sig till vackra, breda och långdragna sträckor med nästan manshögt gräs på bottnen, blomsterströdda ängar och dungar av granskog, jungfrulig och präktig. Hundarna buro packningen på ryggen och voro ömfotade och utslitna; jag höll utkik efter något litet indiansamhälle för att få slädar och hundpådrivare och kunna fortsätta på den första snön. Det var sent på hösten, och jag var alldeles förvånad över att det ännu fanns blommor. Jag ansåg mig vara i det subarktiska Amerika och högt uppe mellan Klippiga bergens strävpelare, och ändå fanns där en sådan massa blommor överallt. Förr eller senare komma de vita nybyggarna att slå sig ned där och odla vete i hela dalen.

»Så fick jag se rök och hörde skall av hundar indianhundar — och kom till ett läger. Det måste ha varit fem hundra, riktiga indianer, och jag såg av torkramarna att höstjakten hade varit givande. Och så träffade jag henne — Lucy. Så hette hon. Teckenspråk var allt vad vi kunde göra oss förstådda med, tills de förde mig till ett slags stort skjul — ett halvt tält öppet på den sidan där lägerelden brann. Det där öppna tältet var helt och hållet av älgskinn

— rökta, blankgnidna för hand och guldbruna. Där

6inne var allting så prydligt och ordentligt som det aldrig är i ett indianläger. Bädden bestod av färskt granris. Där fanns en massa skinnfällar, och ovanpå alltihop låg ett täcke av svandun — aldrig har jag sett maken till det täcket. Och på bädden satt Lucy med benen i kors. Hon var nötbrun. Flicka, sa' jag, men det var hon inte, hon var en kvinna, en nötbrun kvinna, en amason, en alldeles utvecklad full-blodskvinna, majestätiskt mogen. Och hennes ögon voro blå.

»Det var det som tog mig — hennes ögon — blå, inte porslinsblå, utan mörkblå som havet och himlen sammansmälta till ett, och mycket kloka. Ja, än mer

— det var skratt i dem — ett varmt skratt, solvarmt och mänskligt, mycket mänskligt och. . . skall jag säga kvinnligt? Ja, det var kvinnoögon, en verklig kvinnas ögon. Ni vet vad jag menar. Kan jag säga mera? Och i de där blå ögonen var det på samma gång en sjudande oro, en drömmande längtan och en vila, en absolut vila, ett slags allvist och filosofiskt lugn.»

Trefethan avbröt sig plötsligt.

»Ni tro väl att jag är på nocken. Men det är jag inte. Det här är bara min femte grogg sedan middagen. Jag är spik nykter. Jag är högtidligt stämd. Jag sitter här sida vid sida med min heliga ungdom. Det är inte jag — »gamle» Trefethan — som talar, det är min ungdom, och det är min ungdom som säger att det var de underbaraste ögon jag någonsin sett — så lugna och ändå så oroliga, så kloka och ändå så nyfikna, så gamla och ändå så unga, så tillfreds och ändå så längtansfullt dröm-

7mande. Jag kan inte beskriva dem, gossar. Då jag har berättat er om henne, förstå ni det kanske bättre själva.

»Hon reste sig inte. Men hon räckte mig handen.

»Främling», sade hon, »det var livat att se er.»

»Tänk bara — ett sådant där äkta slangspråk! Ni kan föreställa er mina känslor. Det var en kvinna, en vit kvinna — men den där slangen! Det var häpnadsväckande att det fanns en vit kvinna här utanför världens gränser — men slangen! Den skor-rade i mina öron, må ni tro. Den stack som en falsk ton. Och ändå vill jag påstå att den där kvinnan var skald. Ni ska få höra.

»Hon skickade bort indianerna. Och de gingo sannerligen. De underkastade sig hennes befallningar och lydde henne blindt. Hon var hi-yu-skookum-hövding. Hon sade till de unga männen att resa ett tält åt mig och ta hand om mina hundar. Och det gjorde de. Och de kände henne tillräckligt för att inte våga sig ta så mycket som en mockasinrem av min utrustning. Hon var den Obevekliga Lagen personifierad, och det vill jag säga er att det gick mig till märg och ben, den ena rysningen jagade den andra uppför min ryggrad, att träffa på en vit kvinna där uppe som hövding för en stam vildar tusen mil bortom Ingen-mans-land.

»Som sagt, det var den där falska tonen. Men glöm bort det där, det ber jag er. Jag glömde det minn-sann där jag satt på kanten av svandunstäcket och lyssnade och betraktade den underbaraste kvinna som någonsin trollats fram av Thoreaus eller någon annans dikt.

8»Jag stannade där en vecka. Det var på hennes inbjudning. Hon lovade att föra mig med hundar och slädar och indianer som skulle hjälpa mig över Klippiga bergen, det bästa passet, en färd på fem hundra miles. Hennes tält var rest avsides från de andras, på den höga flodbranten, och ett par indianflickor lagade hennes mat och skötte tältsysslorna. Och vi pratade och pratade medan den första snön föll och fortfor att falla och skaffa mig slädföre. Och så här lydde hennes historia.

»Hon var född vid gränsen, dotter till fattiga nybyggare, och ni vet vad det vill säga — arbete, arbete, ständigt arbete, arbete i massa och utan ända.

»Jag har aldrig sett världens härlighet», sade hon. »Jag hade inte tid. Jag visste att den fanns där någonstans, omkring vår stuga, men det skulle alltid bakas, skuras och tvättas, och arbetet räckte jämt till. Ibland blev jag riktigt sjuk av längtan efter att få ge mig i väg, i synnerhet om vårarna då fågelsången gjorde mig nästan vild. Jag ville springa ut i det höga gräset, fukta mina ben med dess dagg och sträcka ut färden genom skogarna och upp på bergåsen för att kunna se mig omkring. A, jag hade en hel hop griller — att följa med åarna och pulsa från göl till göl, göra mig god vän med vattenödlor och fläckiga foreller, titta i smyg och iaktta ekorrar och harar och små pälsdjur och se vad de hade för sig och lära mig deras hemliga vägar. Om jag bara hade tid tyckte jag att jag kunde smyga mig fram bland blommorna och, om jag höll mig beskedligt stilla, höra vad de viskade till varandra, all möjlig visdom som inte människorna kände till.»

9Trefethan tystnade för att se till att hans glas blev påfyllt.

»En annan gång sade hon: »Jag ville springa om-

kring om nätterna som ett vildt djur, bara springa i månskenet och under stjärnorna, springa vit och naken i mörkret, som måste kännas som sval sammet, det visste jag, springa och springa, bara springa i oändlighet. En kväll, då jag var alldeles utscha-sad — det hade varit en förfärlig het dag, och degen ville inte jäsa och kärningen

hade misslyckats och jag var retlig och konstig —- ja, den kvällen talte jag med far om min längtan att få springa. Han såg på mig liksom undrande och litet förskräckt. Sedan gav han mig två piller att ta in. Sa' till mig att gå och lägga mig och sova godt, så skulle jag vara riktigt kry på morgonen. Så att jag nämnde aldrig mer mina griller för honom eller för någon annan.

»Hemmet där uppe i bergstrakterna upplöstes — av livsmedelsbrist, antar jag — och familjen bosatte sig i Seattle. Där arbetade hon på en fabrik — långa timmar och förskräckligt tungt jobb. Efter ett år blev hon uppasserska på en tarvlig restaurang -»sylta» kallade hon det.

»En gång sade hon till mig: »Det var väl romantik jag ville ha. Men det fanns ingen romantik att hämta ur diskbaljor och tvättbunkar eller i fabriker och syltor.»

»Då hon var aderton år gifte hon sig — med en man, som skulle fara upp till Juneau och öppna restaurang. Han hade några dollars sparade och föreföll välbärgad. Hon älskade honom inte, det sade hon bestämt ifrån, men hon var alldeles uttröttad

IPoch hon ville komma bort från det ändlösa släpet. För resten låg Juneau i Alaska, och hennes längtan tog form av lust att se det där underbara landet. Men hon fick inte se mycket av det. Han öppnade restaurangen, en liten billig, och hon kom snart under fund med varför han hade gift sig med henne. . . för att slippa avlöna en tjänarinna. Det var hon som nästan skötte hela klabbet och utförde allt arbetet, från uppassningen till diskningen. Och nästan jämt lagade hon mat. Så pågick det i fyra år.

»Kan ni föreställa er den där urskogsvarelsen, full av alla naturlivets instinkter, längtande efter fria vidder och instängd i ett litet matlokus och trälande och släpande i fyra outhärdliga år?

»Alltsammans var så meningslöst», sade hon. »Vad tjänade allt det där till? Varför hade jag blivit född? Var detta den enda meningen med livet — att bara arbeta och arbeta och alltid vara trött? Gå till sängs trött och vakna trött, varje dag lik den andra, om inte möjligen trälsammare?» Hon hade hört läsar-prästerna, som hon uttryckte sig, tala om ett odödligt liv, men hon kunde inte förstå att det hon gjorde var en lämplig förberedelse till hennes odödlighet.

»Men ännu hade hon sina drömmar, fastän mera sällan. Hon hade läst några böcker — vilka, det är inte lätt att räkna ut, förmodligen lånbiblioteks-romaner; men de hade givit näring åt hennes fantasi. »Ibland», sade hon, »då jag var så virrig av hettan från spiseln att jag skulle ha svimmat om jag inte hade fått litet frisk luft, stack jag ut huvudet genom köksfönstret och blundade, och då såg jag de under-

i lbaraste saker. Plötsligt vandrade jag utför en landsväg, och allt var putsat och fridfullt, ingen smuts, intet damm, bara bäckar soin porlade över ljuvliga ängar och lekande lamm, blomsterdoft som följde med vinden och ett mildt solsken över allting; vackra kor som stodo och dåsade upp till knäna i stilla gölar och unga flickor som badade i en krök av ån, så vita och smidiga och naturliga — och då visste jag att jag var i Arkadien. Jag hade läst en gång om det landet i en bok. Eller också kommo riddare, som blixtrade i solen, ridande på vägen eller en dam på ett snövitt sto, och på avstånd såg jag tornen av en borg resa sig, eller också visste jag att jag vid nästa vägkrök skulle få se ett palats, vitt och luftigt och sagolikt, med spelande fontäner och blommor överallt och påfåglar på gräsmattorna. . . och sedan slog jag upp ögonen, och hettan från köksspiseln slog tillsammans om mig, och jag hörde Jake säga — Jake, det var min man — jag hörde Jake säga: »Varför lägger du inte upp bönorna? Tycker du jag skall vänta här hela dagen? — Romantik! Jag tänker att det närmaste jag kom till den var då en full armenisk kock blev vild och galen och försökte skära halsen av mig med en kökskniv och jag brände armen på spiseln innan jag hann dänga till honom med potatiskrossarcn.

»Jag ville ha ett bekvämt liv och vackra saker och romantik och allt så'nt där, men jag tycktes inte ha någon tur och var bara född till att laga mat och diska. Det gick vildt till i Juneau på den tiden, men jag såg på de andra kvinnorna, och deras levnadssätt lockade mig inte. Jag ville visst vara ren. Jag vet inte varför, det var väl bara att jag ville det, och jag

12tyckte att jag lika gärna kunde dö av att diska som dö på deras sätt.»

Trefethan avbröt sig ett ögonblick och knöt i tankarna ihop några av berättelsens trådar.

»Ja, det var den där kvinnan som jag träffade där uppe i polarlandet, regerande över en stam av-vilda indianer och några tusen kvadratmil jaktmark. Och alltsammans var för resten helt enkelt och naturligt, hon kunde ha levat och dött bland pannor och grytor. Men så »kom en viskning, kom en syn». Det var allt vad som behövdes, och det kom verkligen.

»Jag vaknade en dag», sade hon. »Jag träffade på det på en bit tidningspapper. Jag minns vartenda ord, och jag kan läsa upp det för er.» Och så läste hon upp Thoreaus' 'Människonaturen ropar':

»De unga tallarna som år efter dr spira upp ute pä sädesfälten äro sä uppfriskande för mig att se. Vi tala om att civilisera indianen, men det är icke det samma som att förbättra honom. Genom sitt skumma skogslivs vakna självständighet och enslighet bibehåller han sitt umgänge med sin stams gudar och medgives då och då ett sällsynt och egendomligt samliv med naturen. Han får glimtar av en stjärnkunskap som är främmande för våra salonger. Det ständiga ljus som råder i hans själ, dunkelt endast på grund av avståndet, är som det svaga men] härliga stjärnljuset i jämförelse med den artificiella belysningens bländande men kortlivade glans. Sällskapsöarnas invånare hade sina dagfödda gudar, men de antogos ej vara lika gamla som de . .. nattfödda gudarna.»»Ja, det var just vad hon gjorde, upprepade detta

ord för ord, och jag glömde hennes simpla uttal, ty det var högtidligt, en religionsförklaring — hednisk, om ni så vill, och gjuten i en levande form — hennes egen personlighet.

»Resten var bortrivet», fortfor hon med djup saknad i rösten. »Det var bara en tidningslapp. Men den där Thoreau var en vis man. Jag önskar att jag visste mera om honom.» Hon hejdade sig ett ögonblick, och jag bedyrar att hennes ansikte var outsägligt helgonlikt då hon sade: »Jag kunde ha blivit en bra hustru för honom.»

»Och sedan fortfor hon: »Då jag läste det där visste jag precis hur det förhöll sig med mig. Jag var ett nattens barn. Jag som levat i hela mitt liv med de dagfödda, jag var ett nattens barn. Det var därför jag aldrig känt någon tillfredsställelse i att laga mat och diska, det var därför jag längtat att få dansa naken i månskenet. Och jag visste att den där smutsiga lilla Juneausyltan inte var rätta stället för mig. Och

jag sade genast på fläcken: 'Jag ger mig av'. Jag

packade ihop mina få klädtrasor och bröt upp. Jake såg det och försökte hejda mig.

»Vad ska det nu bli av?» sa' han.

»Skilsmässa mellan dig och mig», sa' jag. »Jag ger mig av till de stora skogarna. . dit hör jag.»

»Det gör du visst inte», sa' han och sträckte ut ar-

men efter mig för att ta fast mig. »Spiselvärmen har slagit dig åt huvudet. Hör nu på vad jag säger innan du ger dig till att göra något galet.»

»Men jag drog upp en liten revolver och sa': Den här ska föra min talan.

14»Och så gick jag.»

Trefethan tömde sitt glas och sade till om ett till.

»Vet ni vad den där flickan gjorde, gossar? Hon var tjugutvå år. Hon hade stått i hela sitt liv över diskbaljan och visste inte mera om världen än jag vet om fjärde eller femte dimensionen. Alla vägar ledde till målet för henne. Nej, hon gav sig inte

till något balettsällskap. 1 Alaska är det bäst att

färdas med båt. Hon gick ner till stranden. En indiansk kanot ämnade just ge sig av till Dyea —-

ni vet, en så'11 där båt som är urhålkad ur en enda trädstam, smal och djup och sextio fot lång. Hon gav dem ett par dollars och gick ombord.

»Romantik ?» sade hon till mig. »Det var romantik från första stunden. Det var inalles tre familjer i den där kanoten och så trångt att man inte kunde vända sig, med hundar och indianbarn som kravlade överallt, och var och en skötte en åra och höll kanoten i gång. Och på alla sidor de väldiga, högtidliga bergen drivande, solbelysta skytrasor. Och å — tystnaden! Den djupa, underbara tystnaden! Någon gång kunde man se röken från en jägares lägerplats sväva upp mellan träden långt bort i fjärran. Det var som en utfärd, en festlig utfärd, och jag såg mina drömmar gå i fullbordan, och jag var beredd på att någonting skulle hända mig i vilket ögonblick som helst. Och det gjorde det.

»Å, det första lägret, på ön! Fisken som pojkarna harpunerade i mynningen av en bäck, och den stora hjorten som en av de unga karlarna sköt just som vi veko om udden. Och det var blommor överallt, och ett stycke upp på stranden stod gräset tjockt ochsaftigt och manshögt. Några av flickorna gingo med mig över ängen, och vi klättrade uppför kullen där bakom och plockade bär och rötter som smakade syrligt och voro goda att äta. Och i bärmarken träffade vi på en stor björn som gick där och åt kväll, och han sade ’Uff!’ och sprang sin väg lika rädd som vi. Och lägret sedan och lägerröken och lukten av det kokande jaktbytet. Det var härligt. Äntligen hade jag kommit med bland nattens barn, och jag visste att det var dit jag hörde. För första gången i mitt liv, tyckte jag, gick jag lycklig och lade mig den kvällen, och under en flik av tältduken tittade jag ut på stjärnhimlen, som skars av svart av en väldig bergstopp, och lyssnade efter nattens ljud och visste att likadant skulle det bli dagen därpå och alltid, alltid, ty jag ämnade inte vända tillbaka. Och jag vände aldrig tillbaka.

»Romantik! Det fick jag följande dag. Vi måste fara över en bred havsvik —– minst tolv, femton miles, och det började blåsa då vi voro midt på. Den kvällen vräktes jag och en varghund i land, och jag var den enda som var vid liv.»

»Tänk er själva», avbröt Trefethan sig. »Kanoten blev vrak och sjönk, och alla blevo ihjälslagna mot klipporna utom hon. Hon vadade i land, hakande sig fast vid en hunds svans, undgick klippgrunden och hamnade på en liten sandstrand, den enda som fanns på långa sträckor.

»Lyckligtvis var det fastlandet», sade hon. »Så att jag gav mig i väg genom skogar och över berg och rakt fram alltjämt. Jag tyckte att jag sökte efter något och visste att jag skulle finna det. Jag var inte

16rädd. Jag var ett nattens barn, och storskogen kunde inte döda mig. Och den andra dagen fann jag det. Jag träffade på en liten glänta och en förfallen hydda. Ingen hade bott där på många år. Taket hade störtat in. Multnade filtar lågo i kojerna, och på spiseln stodo pannor och kastruller. Men det var inte det märkvärdigaste. Utanför, vid skogsbrynet, ni kan aldrig ana vad jag fann där. Skeletten av åtta hästar, var och en bunden vid ett träd. De hade väl svält ihjäl och endast lämnat efter sig kringströdda ben. Och varje häst hade haft en börda på sin rygg. Packningen låg där bland benen — fernissade säckar och därinuti säckar av älgskinn och inuti dem — vad tror ni ?»

»Hon tystnade, stack in handen under ett hörn av

«< *

granrisbädden och drog fram en skinnpåse. Hon öppnade den och hällde ut i min hand den härligaste guldström jag någonsin sett — orenat guld, vaskat guld, litet grov guldsand men mest klimpar, och det såg så nytt ut att det knappast märktes att det varit i vatten.

»Ni säger att ni är gruvingenjör», sade hon, »och ni känner till det här landet. Kan ni nämna en guld förande å som har sådant guld?»

»Det kunde jag inte. Det fanns inte ett spår av silver. Det var nästan rent, och det sade jag henne.

»Ja, det kan ni lita på», sade hon. »Jag säljer det för nitton dollars unset. Ni får inte mer än sjutton för Eldoradoguld och Minookguldet gäller inte fullt aderton. Ja, det var vad jag fann bland benen — åtta hästbördor, hundrafemtio skålpund i varje packning.»

Nattens barn. 2»En kvarts million dollars!» utropade jag.

»Det har jag ungefär beräknat det till», svarade hon. »Det kan man kalla romantik! Jag hade trälat så förfärligt i alla år, och så snart jag kom ut hände detta efter tre dagar. Och vad hade det blivit av männen som grävt upp allt detta guld? Det undrar jag ofta. De lämnade sina hästar, lastade och bundna och försvunno sedan från jordens yta och det syntes inte ett hår efter dem. Jag hörde aldrig talas om dem. Ingen vet något om dem. Nå, eftersom jag är ett nattens barn, så var jag väl deras rätta arvinge.»

Trefethan tystnade för att tända en cigarr.

»Vet ni vad den där flickan gjorde? Hon gömde undan guldet utom trettio skålpund som hon tog med sig till kusten. Sedan signalerade hon till en kanot som rodde förbi, for till Pat Haleys handelsstation vid Dyea, rustade ut sig och gick över Chilcootpasset. Det var 88 — åtta år före Klondykefyndet, och Yukon var en vild ödemark. Hon var rädd för karlar, men hon tog med sig två indianflickor, for över sjöarna och nedåt floden till alla de gamla lägerplatserna vid nedre Yukon. Hon strövade i flera år omkring där i trakten och begav sig sedan dit där jag träffade henne. Hon tyckte om det landet, då hon, som hon själv uttryckte det, »såg en väldig älgtjur vada upp till knäna i röda svärdsliljor nere i dalen». Hon slöt sig till indianerna, botade dem för sjukdomar, vann deras förtroende och tog småningom ledningen över dem. Hon hade bara lämnat den trakten en enda gång, och då gick hon över Chilcoot med en flock unga indianer, sökte upp gömstället och tog med sig guldet.

18»Och här är jag nu, främling», slutade hon sin berättelse, »och här är det dyrbaraste jag äger.»

»Hon tog fram en liten skinnpåse, som hon bar om halsen som en medaljong, och öppnade den. Inuti den, insvept i flottigt siden, gulnat av ålder och nött och tummad, låg tidningslapp en med citatet efter Thoreau.

»Nå, är ni lycklig... och belåten?» frågade jag henne. »Med en kvarts miljon skulle ni inte behöva arbeta nere i Staterna. Ni måste väl ändå sakna en hel hop saker.»

»Inte mycket», svarade hon. »Jag skulle inte vilja byta med någon kvinna i Förenta staterna. Detta är mitt folk, och jag hör hit. »Men ibland» — och i hennes ögon glimmade den där drömmande trånaden som jag talade om — »ibland längtar jag alldeles förfärligt efter att den där Thoreau skall komma hit.»

»Varför det?» frågade jag.

»Så att jag kunde få gifta mig med honom. Tidtals känner jag mig mycket ensam. Jag är ju kvinna — en riktig kvinna. Jag har hört talas om ett annat slags kvinnor som ha skenat i väg ut liksom jag och gjort besynnerliga saker — så'na där som bli soldater och sjömän. Men de där kvinnorna ä' själva konstiga. De ä' mera som män än kvinnor, de se ut som män och ha inte vanliga kvinnors behov. De vilja inte ha kärlek eller små barn på armen och omkring sina knän. Jag är inte av den sorten. Inte sant, främling, ser jag ut som en karl?»

»Det gjorde hon inte. Hon var en kvinna, en vac-

19ker, nötbrun kvinna med en stark, sund och fyllig kropp och med härliga mörkblå kvinnoögon.

»Är jag inte en kvinna?» frågade hon. »Jo, det är jag. Jag är alltigenom kvinna, minst sagt. Och det lustiga är att fastän jag är ett nattens eller naturens barn i allt annat, så är jag det inte i fråga om kärlek. Jag antar att man i det fallet tycker bäst om sin egen ras. Så förhåller det sig åtminstone

med mig, och så har det varit i alla dessa år.»

»Ni menar — ?» började jag.

»Nej, aldrig», sade hon och såg mig ärligt i ögonen. »Jag har bara haft en man — jag kallar ho-

nom Oxen, och jag antar att han ännu är i Juneau och sköter sin sylta. Ta rätt på honom, i fall ni någonsin kommer tillbaka, så skall ni nog komma under fund med att det är rätta namnet på honom.»

»Och jag tog verkligen rätt på honom, två år därefter. Han var precis som hon sade — klumpig och dum, Oxen — han hasade omkring och passade upp vid borden.

»Ni behöver en hustru till hjälp», sade jag.

»Jag har haft en», svarade han.

»Änkling ?»

»Ja. Ilon blev stollig. Hon sa' alltid att spisel-hettan skulle slå henne åt huvudet, och det gjorde den. En dag siktade hon på mig med en revolver och rände i väg med några siwasher i en kanot. De råkade ut för storm vid kusten, och alla drunknade.»

Trefethan ägnade sig åt sitt glas och satt tyst.

»Men flickan ?» påminde Milner. »Du avbröt hi-

20storien just som den började bli intressant och öm. Biev den inte det?»

»Jo», svarade Trefethan. »Som hon själv sade, var hon vildinna i allt utom i fråga om kärlek, där ville hon ha sin egen ras. Hon var mycket älsklig, då hon talade om det där, men rakt på sak. Hon ville gifta sig med mig.

»Främling», sade hon. »Jag vill ha er. Ni tycker om det här livet, annars skulle ni inte vara här och försöka gå över Klippiga bergen i höstrusket. Det är en vacker trakt. Ni kan inte träffa på mycket som är vackrare. Varför inte slå er ner här? Jag

skall bli en bra hustru.»

»Se'n var det min tur att svara. Och hon väntade. Jag nekar inte för att jag var svårt frestad. Jag var redan halvt förälskad i henne. Som ni vet har jag aldrig gift mig. Och då jag ser tillbaka på mitt

liv kan jag säga att hon är den enda kvinna som

någonsin har gjort etc sådant intryck på mig. Men det var för galet, det hela, och jag ljög som en gentleman. Jag sade henne att jag redan var gift.»

»Väntar er hustru på er?» frågade hon.

»Jag svarade ja.

»Och det var allt. Hon envisades inte . .. utom en gång, och då var hon litet het.

»Allt vad jag behöver göra», sade hon, »är alt

säga ett ord, och då kommer ni inte härifrån. Om jag säger det ordet, stannar ni här. Men jag ämnar inte säga det. Jag vill inte ha er, om ni inte vill.. . och om ni inte vill ha mig.»

»Hon grep sig an med att skaffa mig utrustning och hjälpte mig i väg.

2 i»Det är stor skada, främling», sade hon då vi skildes. »Jag tycker om ert utseende, och jag tycker om er. Om ni åtrar er, så kom tillbaka.»

»Det var något som jag gärna ville, och det var att ge henne en avskedskyss, men jag visste inte hur jag skulle bära mig åt eller hur hon skulle ta det. Som sagt, jag var ju halvt kär i henne. Men hon gjorde själv slag i saken.

»Kyss mig», sade hon. »Bara något för mig att gå och tänka på.»

»Och vi kysstes i snön i den där dalen i Klippiga bergen, och jag skildes från henne, där hon stod vid vägen, och gick själv efter mina hundar. Jag höll på i sex veckor innan jag kom över passet och kom ner till den första handelsplatsen vid Stora Slavsjön.»

Gatlarmet trängde till oss som avlägsna bränningar. En uppassare kom ljudlöst tassande och gav oss nya sifoner. Och under tystnaden ljöd Trefethans röst som en begravningsklocka.

»Det hade varit bättre om jag stannat. Se på mig.»

Vi sågo hans gråsprängda mustascher, den kala fläcken på hans hjässa, påsarna under ögonen, de hängande

kinderna, de tjocka vulsterna på halsen, den allmänna tröttheten och slappheten och fetman, ruinen av en man som en gång hade varit stark, men som hade levat för bekvämt och godt.

»Det är inte för sent, gamle vän», sade Bardvvell nästan viskande.

»Jag önskar sannerligen att jag inte vore så fegl» utbrast Trefethan. »Då kunde jag gå tillbaka till henne. Hon är där ännu. Jag kunde krya till mig

22och leva i många år . . . med henne . . . där uppe. Att stanna här är att begå självmord. Men jag är en gammal man — fyrtiosju — se på mig. Det sorgliga är», han lyfte sitt glas och såg på det, »det sorgliga är att ett sådant här självmord är så lätt. Jag är slapp och ömtålig. Tanken på den långa resan med hundarna skrämmer mig, tanken på den skarpa kölden om mornarna och de frusna slädtömmarna förskräcka mig . . .»

Glaset gled mekaniskt upp till hans läppar. I ett plötsligt anfall av raseri tycktes han vilja slunga det i golvet. Men så ångrade han sig och tvekade. Glaset lyftes upp mot hans läppar och stannade. Han skrattade gällt och bittert, men hans ord voro högtidliga: »Ja, skål för Nattens barn. Hon var ett underverk.»

*

JOHN HARNEDS BÄRSÄRKSRASERI.

Det här är dagens sanning. Det tilldrog sig på tjurfäktningsarenan i Quito. Jag satt i logen tillsammans med John Harned och Maria Valenzuela och Luis Cervallos. Jag såg då det skedde. Jag såg alltsammans från början till slut. Jag var på väg från Panama till Guayaquil med ångaren »Ecuadore». Maria Valenzuela är min kusin. Jag har känt henne i alla tider. Hon är mycket vacker. Jag är spanjor

— visserligen från Ecuador, men jag härstammar från Pedro Patino, som var en av Pizarros kaptener. Förde inte Pizarro trehundrafemtio spanjorer och fyra tusen indianer långt in i Cordillerna för att söka efter skatter? Och dogo inte alla de fyra tusen indianerna och tre hundra av de käcka ryttarna under dessa fruktlösa spaningar? Men Pedro Patino dog inte. Det var han som blev vid liv och stamfar för släkten Patino. Jag är visserligen ecuadoriano, men jag är spanjor. Jag heter Manuel de Jesus Patino. Jag rår om många haciendor, och tio tusen indianer äro mina slavar, fastän lagen säger att de äro fria män som arbeta enligt kontrakt. Lagen är komisk. Vi ecua-dorianos skratta åt den. Den är vår lag. Vi stifta den själva. Jag heter Manuel de Jesus Patino. Lägg det namnet på minnet. Det kommer en dag att stå

24på historiens blad. Vi ha revolutioner i Ecuador. Vi kalla dem elections. Det är ett bra skämt, inte sant? Vad ni kalla en vits?

John Harned var amerikanare. Jag blev först bekant med honom på hotell Tivoli i Panama. Han hade mycket pengar, har jag hört sägas. Han ämnade sig till Lima, men så träffade han Maria Va-lenzuela på hotell Tivoli. Maria Valenzuela är min kusin, och hon är vacker. Hon är visserligen inte den vackraste kvinnan i Ecuador. Men hon är ändå den vackraste i alla länder — i Paris, i Madrid, i Newyork, i Wien. Alltid titta alla karlar på henne i Panama. Han var kär i henne, det vet jag alldeles säkert. Hon var visserligen ecuadoriana, men hon tillhörde alla nationaliteter, hon tillhörde hela världen. Hon talade många språk. Hon sjöng — å, som en artist. Hennes leende — underbart, gudomligt. Hennes ögon — å, jag har minsann sett karlarna se henne djupt i ögonen. De voro vad ni engelsmän kalla häpnadsväckande. De lovade ett paradis. Männen dränkte sig i hennes ögon.

Maria Valenzuela var rik — rikare än jag, som anses mycket rik i Ecuador. Men John Harned frågade inte efter hennes pengar. Han hade ett hjärta

— ett konstigt hjärta. Han var en tok. Han for inte till Lima. Han lämnade ångaren i Guayaquil och följde henne till Quito. Hon var på väg hem från Europa och andra ställen. Jag kan inte förstå vad hon såg på honom, men hon tyckte om honom. Det vet jag alldeles säkert, annars skulle han inte ha följt med henne till Quito. Hon bad honom kom-

2 5ma med. Jag kommer mycket väl ihåg tillfället. Hon sade:

»Kom med till Quito, så ska vi gå på tjurfäktningen tillsammans — präktig, stilfull, storartad!»

Men han sade: »Jag skall fara till Lima, inte till Quito. Så lyder min ångbåtsbiljett.»

»Ni reser ju för ert nöje?» sade Maria Valenzuela, och så såg hon på honom så som bara Maria 'Valenzuela kan se, med ögonen varma av löften.

Och han kom med. Nej, han kom inte för tjurfäktningens skull. Han kom för vad han hade sett i hennes ögon. Sådana kvinnor som Maria Valenzuela födas bara en gång vart hundrade år. De tillhöra intet land och intet tidevarv. De äro vad ni kallar universella. De äro gudinnor. Männen falla för deras fötter. De leka med männen och låta dem rinna som sand mellan sina vackra fingrar. Cleopatra lär ha varit en sådan kvinna — och Circe. Hon förvandlade männen till svin. Ha ha ha! Är det inte sant ?

Alltsammans kom sig därav att Maria Valenzuela sade:

»Ni engelsmän äro — vad skall jag säga? — råa, inte sant? Ni ha boxartävlingar. Två män misshandla varandra med knytnävarna så att de bli blinda och få näsbenet krossat. Ohyggligt! Och de som se på applådera och ä' förtjusta. Det är barbariskt, inte sant ?»

»Men de ä' människor», sade John Harned,- »och de boxas för ro skull. Ingen tvingar dem att bli yrkesboxare. De göra det därför att det roar dem mer än nå"ot annat i världen.»

26Maria Valenzuela — det låg vrede i hennes leende, då hon sade:

»De döda varandra ofta — inte sant ? Det har jag läst i tidningarna.»

»Men tjuren», sade John Harned, »tjuren blir dödad många gånger i tjurfäktningen, och tjuren går inte in på arenan frivilligt. Det är inte rättvist mot tjuren. Han tvingas att kämpa. Men mannen på prisboxningen — nej, han tvingas inte.»

»Så mycket råare är han», sade Maria Valenzuela. »Han är en vilde. Han är ociviliserad. Han är ett djur. Han slår till med sina ramar som en björn från sin håla, och han är grym. Men tjurfäktningen

— å! Har ni sett en tjurfäktning — inte? Torea-doren är intelligent. Han måste vara skicklig. Han är modern. Han är romantisk. Han är bara en människa, mjuk och ömtålig, och han möter den vilde tjuren i strid. Och han dödar med en värja, en smal värja, med en stöt, så här, i det stora djurets hjärta. Det är förtjusande. Man får hjärtklappning då man ser på — den lille mannen, det stora djuret, den väldiga sandplanen, de tusentals människorna som andlöst se på; det stora djuret rusar till anfall, den lille mannen står där som en staty; han rör sig inte, han är oförskräckt, och den smala värjan i hans hand blänker som silver i solskenet; närmare och närmare rusar det stora djuret med sina vassa horn, mannen rör sig inte, och så — så — blixtrar värjan, stöten är gjord, i hjärtat, ända till fästet, tjuren dignar ner på sanden och är död, men mannen är oskadd. Det är tappert. Det är storartat! Å, jag kunde bli kär i toreadoren. Men prisboxaren

2 7— han är ett kreatur, ett människodjur, en rå vilde, en galning, som tar emot en massa stötar i sitt dumma ansikte och njuter av det. Kom med till Quito, så skall jag visa er den käcka sporten, den manliga sporten, toreadoren och tjuren.»

Men John Harned for inte till Quito för tjurfäktningens skull. Han for för Maria Valenzuelas skull. Han var en stor karl, axelbredare än vi ecuadorianos, än de flesta män av hans egen ras. Han hade blå ögon, fastän jag har också sett dem grå och ibland som kallt stål. Hans anletsdrag voro också stora — inte fina som våra, och hans käk var väldigt kraftig. Och så var han släkrakad som en präst. Varför skall en man blygas för håret i sitt ansikte? Har inte Gud satt dit det? Ja, jag tror på Gud. Jag är ingen hedning som många av er engelsmän. Gud är god. Han har gjort mig till en ecuadoriano med tio tusen slavar. Och när jag dör, kommer jag till Gud. Ja, prästerna ha rätt.

Men John Harned. Han var en stillsam människa. Han talade alltid med låg röst, och han rörde aldrig händerna då han talade. Man skulle kunnat tro att han hade en isklump till hjärta, men det fanns ändå litet värme i hans blod,

ty han följde Maria Valenzuela till Quito. Men fastän han talade tyst och inte rörde på händerna, var han ett djur, som ni skall få höra — urtidsdjuret, den slöa, blodtörstiga vilden från den äldsta tiden, som gick klädd i djurskinn och bodde i grottor tillsammans med björnar och vargar.

Luis Cervallos är min vän, den bäste av alla ecuadorianos. Han rår om tre cacaoplantager i Naran-

28jito och Chabo. i Milagro ligger hans stora soc-kerplantage. Han har stora haciendor i Ambato och Latacunga, och nedåt kusten har han aktier i oljc-brunnar. Han har också lagt ner mycket pengar på att plantera gummiträd utmed Guayas. Han är modem som yankeen och överhopad av affärer liksom yankeen. Han har mycket pengar, men de ä’ an-bragia i många riskabla företag, och han behöver alltid pengar till nya spekulationer och till de gamla. Han har varit överallt och sett allt. Då han var en helt ung man gick han på vankee-krigsskolan, som ni kalla West Point. Där blev bråk. Han måste avgå. Han tycker inte om amerikanare. Men han tyckte om Maria Valenzuela, som var från hans eget land. Och så behövde han hennes pengar till sina spekulationer och till sin guldgruva i östra Ecuador, där de tatuerade indianerna bo. Jag var hans vän. Det var min önskan att han skulle gifta sig med Maria Valenzuela. Dessutom hade jag satt in mycket pengar i hans företag och ännu mera i hans guldgruva, som var mycket givande, men som först krävde mycket stora omkostnader innan den kunde ge ifrån sig sina rikedomar. Om Luis Cervallos gifte sig med Maria Valenzuela skulle jag genast få mera pengar.

Men John Harned följde med Maria Valenzuela till Quito, och det stod genast klart för oss — för Luis Cervallos och mig — att hon hade ett mycket godt öga till John Hamed. Det påstås att kvinnorna alltid få sin vilja fram, men det slår inte in i det här fallet, ty Maria Valenzuela fick inte sin vilja fram, åtminstone inte beträffande John Hamed. Det skulle

29kanske ha gått alldeles som det gick, även om inte Luis Cervallos och jag hade suttit i logen den där dagen på tjurfäktningsarenan i Quito. Men så mycket är säkert, vi s u 11 o i logen den dagen, och jag skall tala om vad som hände.

Vi sutto fyra i en loge, Luis Cervallos’ gäster. Jag satt närmast presidentens loge. På andra sidan var general José Eliceo Salazars loge. Tillsammans med honom voro Joaquin Endara och Urcisino Castillo, båda generaler, samt överste Jacinto Fierro och kapten Baltazar de Echeverria. Ingen annan än Luis Cervallos hade en sådan ställning och ett sådant inflytande att han kunde få den där logen närmast presidentens. Jag vet faktiskt att presidenten själv för direktionen uttryckt sin önskan att Luis Cervallos skulle få den logen.

Orkestern hade slutat spela Ecuadors nationalsång. Toreadorprocessionen var över. Presidenten gav med en nick till känna att det skulle börja. Trumpeterna blåste, och tjuren rusade in — ja, ni vet hur det går till —, upphetsad, vild, med de små spjuten i nacken brännande som eld, och själv söker han i raseri någon fiende att förgöra. Torcadorcrna gömde sig bakom sina skärmar och väntade. Plötsligt trädde de fram, fem capadorer från vardera sidan, svängande sina brokiga skynken. Tjuren stannade vid åsynen av denna rikliga tillgång på fiender, obeslutsam vem han skulle anfalla. Sedan ryckte en ensam capador fram för att möta tjuren. Han rev upp sanden med framfötterna så att hela arenan var ett enda dammoln. Sedan gick han med sänkt huvud till anfall, rakt på den ensamme capadoren.

30Den första tjurens första angrepp är alltid intressant. Efter en stund är det ju naturligt att man blir lite grand trött, att spänningen förlorar sin skärpa. Men den första tjurens första angrepp. John Harned såg det för första gången, och han kunde inte undgå spänningen — att se mannen, endast beväpnad med ett tygskynke, och tjuren rusa på honom tvärsöver sandbanan med sina vassa, utspärrade horn.

»Se!» utropade Maria Valenzuela, »är det inte sy-perbt ?»

John Harned nickade, men såg icke på henne. Hans ögon lyste, och de voro oavvändt riktade på arenan. Capadoren vek åt sidan för tjuren med en sväng av skynket och svepte det om sina egna axlar.

»Vad tycker ni?» frågade Maria Valenzuela. »Är det inte en — som ni säga — fin sportuppgift?»

»Jo, det är det visst», sade John Harned. »Det är mycket skickligt gjort.»

Hon klappade händerna förtjust. Det var små händer. Publiken applåderade. Tjuren vände om och kom tillbaka. Åter undvek capadoren honom, bredde skynket över axlarna, och åter applåderade publiken. Capadoren var alldeles utmärkt. Sedan drog han sig tillbaka, och andra capadorer lekte med tjuren. Sedan höggo de sina banderillos i tjuren, i bogen på vardera sidan om ryggraden, två i taget. Sedan steg Ordonez, förste matadoren, fram med den långa värjan och den röda fanan. Trumpeterna blåste dödssignalen. Han är inte så styv som Matestini. Men han är ändå bra, och med en stöt drev han in värjan i hjärtat, och tjuren vek ihop benen under sig och lade sig ner och dog. Det var en vacker stöt, direkt och säker, och det blev

3imycket applåder och många av det simpla folket kastade ner sina hattar på arenan. Maria Valenzuela klappade händerna som de andra, och John Harned, vars kalla hjärta inte värmts av tilldragelsen, såg undrande på henne.

»Tycker ni om detta?» frågade han.

»Alltid», sade hon och fortfor att applådera.

»Sedan hon var en liten flicka», sade Luis Cervallos. »Jag kommer ihåg hennes första tjurfäktning. Hon var fyra år. Hon satt i sin mors knä, och hon klappade händerna alldeles som nu. Hon är en äkta spanjorska.»

»Nu har ni sett det», sade Maria Valenzuela till John Harned, då de spände mulåsnorna för den döda tjuren och släpade ut honom. »Ni har sett tjurfäktningen, och ni tycker om den, inte sant? Vad tycker ni ?»

»Jag tycker att tjuren hade inga utsikter», sade 4ian. »Tjuren var dömd på förhand. Utgången var inte tvivelaktig. Innan tjuren kom in visste alla att han skulle dö. För att något skall vara en fin sportuppgift måste utgången vara tvivelaktig. Det var en dum tjur som aldrig hade kämpat mot en människa och fem sluga människor som hade slagits med många tjurar. Det skulle kanske vara lite grand rättvist, om det vore en man mot en tjur.»

»Eller en man mot fem tjurar», sade Maria Valenzuela, och vi skrattade allesammans och Luis Cervallos skrattade högst.

»Ja», sade John Harned, »mot fem tjurar, och mannen liksom tjurarna skulle aldrig förr ha beträdt arenan — en man som ni, senor Cervallos.»

»Men vi spanjorer tycka om tjurfäktning», sade LuisCervallos, och jag kan svära på att djävulen sedan viskade honom i örat att göra vad jag nu skall berätta.

»Då måste det vara en inlärd smak», svarade John Harned. »Vi döda tusentals tjurar om dagen i Chicago, men ingen betalar entré för att se på.»

»Det är slakt», sade jag, »men det här — å, det här är konst. Det är utsökt. Det är vackert. Det är raffinerat.»

»Inte alltid», sade Luis Cervallos. »Jag har sett klumpiga matadorer, och det är inte vackert, det kan jag försäkra.»

Han ryste, och hans ansikte uttryckte en sådan vämjelse att jag visste att nu höll djävulen på att viska, och nu började han spela en roll.

»Senor Harned har kanske rätt», sade Luis Cervallos. »Det är kanske inte rättvist mot tjuren. Ty vi veta ju alla att tjuren inte får något vatten på tjugufyra timmar och att han omedelbart före föreställningen får dricka sig otörstig.»

»Och han kommer in på arenan tung av vatten», sade John Harned hastigt, och jag såg att hans ögon voro mycket gråa och vassa och kalla.

»Det är nödvändigt för kampens skull», sade Luis Cervallos. »Vill ni att tjuren skall vara så stark att han kan döda toreadoren?»

»Jag vill att han skall ha några möjligheter att kämpa», sade John Harned och vände sig mot arenan för att se den andra tjurens entré.

Det var ingen bra tjur. Han var rädd. Han sprang arenan rundt och sökte en möjlighet att komma ut. Capadorema

stego fram och viftade med sina skynken, men han ville inte angripa.

Nattens barn.

33»Det är en dum tjur», sade Maria Valenzuela.

»Ursäkta», sade John Harned, »men jag tycker att han är e,n klok tjur. Han vet att han inte skall slåss mot människor. Se! Han känner lukten av döden här på arenan.»

Ja, tjuren stannade verkligen där den förre hade dött, nosade på den fuktiga sanden och fnös. Han sprang åter rundt arenan med upplyft huvud, tittade på de tusentals ansiktena som hyssjade åt honom, kastade apelsinskal på honom och öste skällsord över honom. Men blodlukten kom honom att fatta ett beslut, och han angrep en capador så oförberedt att denne nätt och jämnt kom undan. Han tappade sitt skynke och dök in bakom skärmen. Tjuren borrade hornen i arenans vägg så att den kraschade. Och John Harned sade i lugn ton, som om han talat för sig själv:

»Jag skänker tusen sucres till Quitos sjukhus, öm en tjur dödar en man i dag.»

»Tycker ni om tjurar?» sade Maria Valenzuela småleende.

»Jag tycker mycket mindre om människor», sade John Harned. »En toreador är ingen tapper man. Han kan inte vara någon tapper man. Se, tjurens tunga hänger redan ute. Han är trött innan han har börjat.»

»Det är vattnet», sade Luis Cervallos.

»Ja, det är vattnet», sade John Harned. »Skulle det inte vara säkrare att skära av hassenorna på tjuren innan lian släpptes in ?»

Maria Valenzuela blev förargad över det försmädliga i John Harneds yttrande. Men Luis Cervallos

34smålog så att ingen annan än jag kunde se det, och nu förstod jag vad det var för en komedi han spelade. Han och jag skulle vara banderilleros. Den store amerikanske tjuren var tillsammans med oss i logen. Vi skulle sticka spjuten i honom tills han blev ond, och sedan skulle det inte bli något giftermål med Maria Valenzuela. Det var en präktig match. Och vi hade tjurfäktarnas anda i blodet.

Tjuren var nu nervös och ilsken. Capadorerna hade mycket bestyr med honom. Han var mycket snabb i sina rörelser, och ibland vände han så tvärt att bakbenen förlorade fotfästet och han plöjde sanden med bakdelen. Men han anföll alltid de svängda skynkena och gjorde ingen skada.

»Han har inga chanser», sade John Harned. »Han slåss mot luften.»

»Han tror att skynket är hans fiende», förklarade Maria Valenzuela. »Se så listigt capadoren lurar honom.»

»Det är hans natur att bli lurad», sade John Harned. »Därför är han dömd att slåss mot luften. Torea-dorerna veta det, publiken vet det, ni vet det, jag vet det — vi veta alla på förhand att han slåss mot luften. Han är den ende som inte vet det. Det är hans dumma djurnatur. Han har inga möjligheter.»

»Det är mycket enkelt», sade Luis Cervallos. »Tjuren blundar då han anfaller. Därför ...»

»Stiger mannen åt sidan och tjuren rusar förbi», avbröt John LIarned.

»Ja», sade Luis Cervallos, »så är det. Tjuren blun-

dar, och det vet mannen.»

»Men kor blunda inte», sade John Harned. »Jag

35vet en ko där hemma — en Jerseyko, som mjölkar bra — som skulle klå hela bunten.»

»Men toreadorer slåss inte med kor», sade jag.

»De ä’ rädda för att slåss med kor», sade John Harned.

»Ja», sade Luis Cervallos, »de dra sig för att slåss med kor. Det skulle inte vara någon sport, om toreadorer blevo

dödade ...»

»Det skulle vara en bra sport», sade John LIarned, »om en toreador blev dödad då och då. Då jag blir en gammal gubbe och kanske krympling och kanske behöver förtjäna mitt uppehälle och inte är i stånd till tungt arbete, skall jag bli tjurfäktare. Det är ett lätt yrke för äldre herrar och pensionstagare.»

»Men se då!» sade Maria Valenzuela, då tjuren anföll tappert och capadoren vek undan med en sväng av skynket. »Det kräver skicklighet att undvika tjuren så där.»

»Mycket sant», sade John Harned. »Men tro mig,

det kräver tusen gånger mera skicklighet att undvika

de många och snabba slagen av en prisboxare som

håller ögonen öppna och slår till med intelligens.

För resten vill inte den där tjuren slåss. Se, han

v

springer ju sin vag.»

Det var ingen bra tjur, ty återigen sprang han rundt arenan och sökte en utväg.

»Men sådana tjurar ä' ibland allra farligast», sade Luis Cervallos. »Man kan aldrig veta vad de ta sig till. De ä' kloka. De ä' nästan som kor. Tjurfäk-tarna tycka aldrig om dem. — Se! han har vändt.»

Besviken och uppretad på banans väggar, som ej

36ville släppa ut honom, angrep tjuren åter käckt sina fiender.

»Hans tunga hänger ute», sade John Harned. »Först fylla de honom med vatten. Sedan trötta de ut honom, en i sänder, och narra honom att matta ut sig med att slåss mot luften. Medan somliga reta honom, få de andra vila sig. Men tjuren låta de aldrig vila sig. Till sist då han är alldeles utpankad och inte längre snabb i sina rörelser, sticker matadoren värjan i honom.»

Nu var det banderilleros' tur. Tre gånger försökte en av dem att placera spjuten, och tre gånger misslyckades han. Han bara stack tjuren och gjorde honom ursinnig. Banderillos måste, som bekant, appliceras två i taget, en på vardera sidan om tjurens rygg och tätt intill den. Om bara det ena spjutet anbringas, är det misslyckat. Publiken hyssjade och ropade på Ordonez. Och så gjorde Ordonez ett storverk. Fyra gånger trädde han fram, och fyra gånger stack han in sina banderillos vid första försöket, så att åtta av dem, väl placerade, på en gång stodo upp på tjurens rygg. Publiken blev som galen, och ett regn av hattar och mynt smattrade ner på arenans sand.

Just i det samma anföll tjuren oväntadt en av ca-padorerna. Mannen snavade och tappade koncepterna. Tjuren tog honom — lyckligtvis mellan sina vidt åtskilda horn. Och medan publiken såg på, tyst och andlös, reste John flarned sig och tjöt av förtjusning. Midt i den djupa tystnaden var det bara John Harned som tjöt. Och han hurrade för tjuren. Som ni hör ville John Harned att karlen skulle bli dödad. Han

37var rå och hjärtlös. Hans skamliga uppförande förargade dem som sutto i general Salazars loge, och de överöste honom med otidigheter. Och Urcisino Castillo sade honom midt i synen att han var en hund och en g ringo*, o. s. v. Men det var på spanska, och John Harned förstod det icke. Han stod där och hurrade, kanske i tio sekunder, men så lockades tjuren att anfalla de andra capadorerna, och karlen reste sig igen, oskadad.

»Tjuren har inga möjligheter», sade John Harned bedrövad och satte sig ner. »Karlen var oskadad. De narrade bort tjuren från honom.» Sedan vände han sig till Maria Valenzuela och sade: »Jag ber om ursäkt. Jag blev het.»

Hon smålog och slog honom förebrående på armen med solfjädern.

»Det är er första tjurfäktning», sade hon. pSedan ni har sett flera, kommer ni inte att ropa på mannens död. Ser ni, ni amerikanare ä' mera brutala än vi. Det är er prisboxnings fel. Vi komma bara för att se tjuren dödas.»

»Men jag vill att tjuren skall ha några chancer», svarade han. »Då skulle jag nog inte längre förarga mig på männen som missbruka sitt övertag över tjuren.»

Trumpeterna blåste dödssignalen. Ordonez steg fram med värjan och den röda fanan. Men tjuren hade ändrat sig igen och ville inte slåss. Ordonez stampade i sanden och skrek och svängde den röda fanan. Då anföll tjuren, men utan kläm. Det var ingen kraft i anfallet. Det blev ett tarvligt dödshugg.

* Spanskt skällsord på angloamerikanare.Värjan träffade ett lien och böjde sig. Ordonez tog en ny värja. Tjuren, som åter retades att anfalla, gjorde ett nytt utfall. Fem gånger försökte Ordonez stöten, men varje gång rände värjan bara in ett stycke eller träffade ett ben. Den sjätte gången gick värjan in till fästet. Men det var en dålig stöt. Värjan träffade ej hjärtat utan rände ut en halv meter mellan revbenen på andra sidan. Publiken hyssjade åt matadoren. Jag tittade på John Harned. Han satt tyst och orörlig, men jag såg att han bet ihop tänderna och att hans händer knöto sig hårdt om logens bröstvärn.

Tjuren hade nu förlorat all stridslust, och fastän det icke var någon livsfarlig stöt, travade han endast matt tack vare värjan som gick tvärsigenom honom, in på den ena sidan och ut på den andra. Han sprang ifrån matadoren och capadorerna, kretsade rundt arenan och tittade upp i de många ansiktena.

»Plan säger: 'Släpp ut mig för Guds skull, jag vill inte slåss'», sade John Harned.

Det var allt. Plan sade ingenting mera, utan satt där och såg på, men ibland sneglade han bort på Maria Valenzuela för att se hur hon tog det. Hon var ond på matadoren. Plan var klumpig, och hon hade velat ha en fin föreställning.

Tjuren var nu mycket trött och matt av blodsförlust, ehuru långt ifrån döende. Han gick långsamt utmed arenans väggar och sökte sig en väg ut. Han ville inte anfalla. Han hade fått nog. Men han måste dödas. Det finns ett ställe i nacken på en tjur, bakom hornen, där ryggmärgen är obetäckt och där en kort stöt genast dödar. Ordonez ställde sig framför tjuren och sänkte sin röda flagga till marken. Tjuren

39ville icke- anfalla. Han stod stilla och nosade på flaggan och böjde därvid på huvudet. Ordonez högg honom mellan hornen för att träffa det där stället i nacken. Tjuren kastade upp huvudet. Stöten hade misslyckats. Sedan tittade tjuren på värjan. Då Ordonez sänkte flaggan till marken glömde tjuren värjan och böjde ner huvudet för att nosa på flaggan. Ater högg Ordonez till, och återigen bommade han. Han försökte många gånger. Det var idiotiskt. Och John Harned sade ingenting. Slutligen lyckades en värjstöt, och tjuren stöp i sanden, död på fläcken, och mulåsnorna spändes för och han släpades ut.

»Gringos påstå ju att det är en grym sport, inte sant?» sade Luis Cervallos. »Att den inte är human. Att det är synd om tjuren. Inte sant?»

»Nej», sade John Harned. »Tjuren räknas inte mycket. Det är synd om dem som se på. Det är förnedrande för dem som se på. Det lär dem att njuta av djurens lidanden. Det är fegt av fem män att slåss mot en oskälig tjur. Därför lära sig åskådarna att bli fega. Tjuren dör, men åskådarna leva och ha fått lära sig något. Mäns tapperhet uppmuntras inte genom sådana uppvisningar i feghet.»

Maria Valenzuela sade ingenting. Och inte såg hon på honom heller. Men hon hörde vartenda ord, och hon var blek av förbittring. Hon såg ut över arenan och viftade sig med solfjädern, men jag såg att hennes hand darrade. Inte heller såg John Harned på henne. Lian fortfor som om hon inte varit närvarande. Även han var ond, kallt förbittrad.

»Det är en feg sport hos ett fegt folk.»

40»Ah», sade Luis Cervallos mjukt, »ni tror att ni förstår oss.»

»Jag förstår nu den spanska inkvisitionen», sade John Harned. »Den måste ha varit ännu roligare än tjurfäktning.»

Luis Cervallos smålog men sade ingenting. Han tittade på Maria Valenzuela och visste att tjurfäktningen i logen

hade krönts med seger. Aldrig mera skulle hon vilja ha något att göra med en gringo som talade sådana ord. Men varken Luis Cervallos eller jag voro beredda på att slutet skulle bli sådant det blev. Jag är rädd att vi inte förstå oss på gringos. Hur kunde vi veta att John Hamed, som var så kallt förbittrad, plötsligt skulle bli vild? Men vild och galen blev han, som ni ska få höra. Tjuren räknades inte mycket, det sade han själv. Varför skulle då hästen räknas så mycket? Det kan jag inte förstå. John Hamed saknade logik, det är den enda förklaringen.

»Det brukas inte i Quito att ha hästar med på tjurfäktningar», sade Luis Cervallos och såg upp från programmet. »I Spanien ha de dem alltid. Men i dag ska vi ha hästar med särskild tillåtelse. Då nästa tjur kommer, få vi hästar och picadoros — ni vet, karlar som ä' beväpnade med lansar och rida på hästar.»

»Tjuren är dömd på förhand», sade John Harned. »Ä* hästarna också dömda?»

»De ha förbundna ögon så att de inte ska se tjuren», sade Luis Cervallos. »Jag har sett många hästar dödas. Det är ett käckt skådespel.»

»Jag har sett tjuren slaktas», sade John Harned. »Nu skall jag få se hästen slaktas, så att jag full-ständigare skall kunna uppfatta det fina i den här ädla sporten.»

»Det är gamla hästar», sade Luis Cervallos, »som inte duga till något annat.»

»Jag förstår», sade John Harned.

Den tredje tjuren släpptes in, och snart hade han både capadoros och picadoros över sig. En picador placerade sig rätt nedanför oss. Jag medger att det var en gammal utmärglad häst han red, bara ben och skinn.

»Det är ett underverk att det stackars kräket orkar bära ryttaren», sade John Harned. »Nå, när nu den

där hästen slåss med tjuren, vad har han då för

vapen ?»

»Hästen slåss inte med tjuren», sade Luis Cervallos.

»Jaså», sade John Harned, »hästen skall bli ihjäl-stångad ? Det är väl därför han har ögonen förbundna, så att han inte ser tjuren gå till anfall för att stånga ihjäl honom.»

»Inte precis», sade jag. »Picadorens lans skall hindra tjuren från att stånga hästen.»

»Bli då hästarna sällan stångade?» frågade John Harned.

»Nej», sade Luis Cervallos. »I Sevilla såg jag aderton hästar dödas på en dag, och folket ropade på flera hästar.»

»Hade de förbundna ögon liksom den här?» frågade John Harned.

»Ja», sade Luis Cervallos.

Sedan sade vi ingenting mera, utan sågo på tjurfäktningen. Och hela tiden höll John Harned på att ilskna till, fastän det visste vi inte. Tjuren ville inte

42anfalla hästen. Och hästen stod stilla, och som han inte kunde se det visste han inte att capadorerna försökte hetsa tjuren på honom. Capadorerna retade tjuren med sina skynken, och då han anföll dem sprungo de till hästen eller bakom sina skärmar. Slutligen blev tjuren riktigt ursinnig, och då såg han hästen framför sig.

»Hästen vet ingenting», viskade John Harned liksom för sig själv och märkte inte att han uttalade vad han tänkte.

Tjuren anföll, och naturligtvis visste hästen av ingenting förr än picadoren misslyckades i sitt försvar och hästen spetsades underifrån på tjurens horn. Tjuren var storartat stark. Det var ståtligt att se hur stark han var. Han lyfte upp hästen i luften, och då hästen ramlade om på sidan på marken hoppade picadoren av och kom undan, medan capadorerna narrade bort tjuren. Hästens inälvor runno ut. Men ändå reste han sig på sina ben och skrek. Det var hästens skrik som blev det avgörande och som nu gjorde John Harned komplett galen, ty även han reste sig. Jag hörde honom svära tyst och djupt nere i basen. Han tog inte sina ögon från hästen, som, alltjämt skrikande, försökte springa, men ramlade omkull i stället och rullade sig på ryggen och sparkade i luften med alla fyra

benen. Sedan anföll tjuren honom och stångade honom om och omigen tills han var död.

John Harned hade rest sig. Hans ögon voro inte längre kalla som stål. De voro som blå eldar. Han såg på Maria Valenzuela, och hon såg på honom, och hans ansikte uttryckte ett djupt förakt. Nu var

43vansinnet övei honom. Alla sågo på nu då hästen var död, och John Harned var en stor karl och syntes överallt.

»Sitt ner», sade Luis Cervallos, »annars gör ni er löjlig.»

John Harned svarade icke. Han slog till med knytnäven. Han slog Luis Cervallos i ansiktet så att han föll som en död man tvärsöver stolarna och inte reste sig mera. Han såg ingenting av vad som nu följde. Men jag såg mycket. Urcisino Castillo lutade sig fram från nästa loge och gav John Harned ett rapp tvärsöver ansiktet med sin käpp. Och John Harned gav honom ett slag med knytnäven så att han drog general Salazar med sig i fallet. John Harned var nu i vad ni kalla bärsärkaraseri — inte sant? Vilddjuret hade sluppit lös inom honom och röt — vilddjuret från urtidens hålor och grottor.

»Ni ha kommit hit till en tjurfäktning», hörde jag honom säga, »men jag skall minsann visa er en människofäktning!»

Det var en riktig batalj. Soldaterna som stodo på post vid presidentens loge kommo springande över arenan, men han ryckte till sig ett gevär från en av dem och slog dem i huvudet med det. Från den andra logen sköt överste Jacinto Fierro på honom med en revolver. Det första skottet dödade en soldat. Det vet jag säkert. Jag såg det. Men det andra skottet träffade John Harned i sidan. Han svor till, gjorde ett utfall och drev in bajonetten på sitt gevär i överste Jacinto Fierros kropp. Det var ohyggligt att skåda. Amerikanare och engelsmän ä’ ett brutalt släkte. De håna våra tjurfäktningar, men de njuta

44av att utgjuta blod. Den dagen blevo flera människor dödade för John Harneds skull än som någonsin dödats under alla tjurfäktningar i Quito, ja i Guaya-quil och hela Ecuador.

Det var hästens skrik som gjorde det. Men varför blev inte John Harned galen då tjuren dödades? Ett djur är ett djur, antingen det är tjur eller häst. John Harned var galen. Det finns ingen annan förklaring. Han var blodgalcn, själv ett djur. Ja, döm själva. Vilket är värst, att hästen blev spetsad av tjuren eller att överste Jacinto Fierro blev spetsad av bajonetten i John Harneds händer? Och John Harned spetsade andra med den bajonetten. Han var full av onda andar. Han kämpade med många kulor i kroppen, och han var seglivad. Och Maria Valenzuela var en modig kvinna. Hon skrek inte eller svimmade som de andra kvinnorna. Hon satt stilla i sin loge och såg ut över arenan. Hon var blek och hon viftade sig, men hon såg sig aldrig om.

Från alla håll kommo soldater och officerare och vanliga civila helt modigt för att ta bukt på den galna gringon. Det är sant — folket skrek att man skulle döda alla gringos. Det förekommer ofta i latin-amerikanska länder, så avskyr man gringos och deras ociviliserade fasoner. Ja, det är verkligen sant att man ropade så där. Men de hederliga ecuadorianos dödade bara John Harned, och först dödade han sju av dem. Dessutom blevo många skadade. Jag har sett många tjurfäktningar, men aldrig har jag sett något så ohyggligt som scenerna i logerna då striden var slut. Det var som ett slagfält. Överallt låg det döda, och de sårade snyftade och stönade och några

45av dem dogo. En man, som John Harned hade ränt in bajonetten i magen på, höll i sig med bägge händerna och skrek. Jag säger för sant att det var ohyggligare än om tusen hästar hade skrikit.

Nej, Maria Valenzuela gifte sig inte med Luis Cervallos. Ledsamt nog. Han var min vän, och jag hade satt in mycket pengar på hans spekulationer. Det dröjde i fem veckor innan fältskärerna togo bort bandagen från hans ansikte. Och han har ett ärr än i dag, på kinden, under ögat. Och ändå slog John Harned bara till honom en enda gång och med blotta knytnäven. Maria Valenzuela är i Österrike nu. Det påstås att hon skall gifta sig med en ärkehertig eller någon högförnäm herre. Jag vet inte, jag. Jag tror att hon tyckte om John Harned innan han följde med henne till Quito för att se på tjurfäktningen. Men varför just hästen? Det skulle jag vilja veta. Varför såg han på tjuren och sade att den inte räknades och se’n blev han genast och alldeles ohyggligt vild och galen för att en häst skrek? Det är omöjligt att förstå gringos. De ä’ brutala.

*

DÅ VÄRLDEN VAR UNG.

I.

Han var en mycket lugn och behärskad man, som satt ett ögonblick uppe på muren för att speja efter de faror som det fuktiga mörkret kunde dölja. Men hans hörsels lodlina uppfångade endast vindens sus genom osynliga träd och lövens prassel på vajande granar. En tät dimma drevs fram av vinden, och ehuru han ej kunde se denna dimma, kände han dess fukt i sitt ansikte, och muren på vilken han satt var våt.

Han hade ljudlöst klättrat upp på muren utifrån, och ljudlöst gled han ner på marken innanför. Han tog upp en elektrisk nattlykta ur fickan, men använde den icke. Det var visserligen mörkt, men han var inte angelägen efter ljus. Med lyktan i sin hand och fingret på trycket gick han fram genom mörkret. Marken kändes sammetslen och elastisk under hans fötter, ty den var betäckt med torra barr och löv och mull som tydligen ingen rört i åratal. Han strök sig mot löv och grenar, men det var så mörkt att han ej kunde undvika dem. Snart gick han med handen trevande utsträckt framför sig, och mer än en gång stötte handen emot grova trädstammar. Han

47visste att han endast hade träd omkring sig, han anade att de reste sig över honom på alla håll, och han hade en underlig känsla av att vara försvinnande liten midt ibland dessa väldiga stammar som lutade sig över honom för att krossa honom. Där bortom låg huset, det visste han, och han väntade att träffa på någon väg eller slingrande gångstig som skulle leda direkt till det.

En gång kände han sig som i en fälla. På alla håll stötte hans trevande hand på träd och grenar eller också råkade han in i tjocka busksnår, där det ej tycktes finnas någon utgång. Då tände han varsamt sin lykta och riktade dess sken på marken vid sina fötter. Han manövrerade långsamt och försiktigt med den och lät den skarpt belysa allt som hindrade honom att komma fram. Han såg en öppning mellan hög-stammiga träd och styrde kurs mot den, släckte lyktan och gick på torr mark som av det täta lövverket ovanför ännu så länge skyddats mot den droppande dimman. Han hade godt lokalsinne, och han visste att han närmade sig huset.

Men så inträffade det — det otänkbara och oväntade. Då han satte ner foten trampade den på något mjukt och levande och som ryckte till för hans kroppstyngd och sprang upp. Han tog ett språng åt sidan och hukade sig ner för att ta ännu ett språng, vart som helst, i spänd väntan, beredd på att det okända skulle anfalla honom. Han väntade ett ögonblick, undrande vad det var för slags djur som hade rest sig under hans fot och som nu varken gav ett ljud ifrån sig eller gjorde någon rörelse och förmodligen hukade ner sig och väntade i samma upphetsning som hans. Spän-

48ningen blev outhärdlig. Han höll lyktan framför sig, tryckte på knappen, såg. .. och skrek högt av skräck. Han var beredd på vad som helst, en skrämd kalv eller killing, ett stridslystet lejon, men han var ej beredd på vad han såg. Det skarpa, vita skenet hade i ett ögonblick visat honom något som han aldrig skulle kunna glömma på tusen år — en man, lång och ljuslagd, med blondt hår och skägg, naken så när som på mjukgarvade mockasiner och, som det tycktes, ett getskinn om livet. Armar och ben voro nakna, likaså axlarna och större delen av bröstet. Hans hud var slät och hårlös, men brynt av sol och vind, och under den slingrade sig massiva muskler som tjocka ormar.

Men det var ej bara detta, hur oväntat det var, som kommit mannen att uppge ett rop. Vad som vållat hans skräck var det obeskrivligt vilda uttrycket i ansiktet, vilddjursglansen i de blå ögonen som knappast bländades av ljuset, barren som trasslat in sig i håret och skägget och hela den fruktansvärda kroppen som hukade sig ner för att kasta sig över honom. Han såg allt detta i en enda blink, och medan hans rop ännu ljöd, tog den där varelsen ett språng, han slungade sin lykta direkt på honom och kastade sig själv ner på marken. Han kände den andres fötter och smalben snudda mot sina revben, och rusade upp och bort, medan vildmannen tungt föll frarn-stupa i buskarna så att de knakade.

Då det blev tyst, hejdade mannen sig och låg där på knä och väntade. Han hörde den andre röra sig, leta efter honom, och han var rädd att röja sig genom att fortsätta sitt flyktförsök. Han visste att buskarna

4skulle prassla och att han skulle bli förföljd. En gång tog han fram sin revolver, men ångrade sig. Han hade återfått sitt lugn och hoppades komma undan utan att göra väsen av sig. Flera gånger hörde han mannen ströva omkring i snåren för att få tag i honom, och ibland stod han också stilla och lyssnade. Det ingav honom en idé. Hans ena hand stödde sig mot ett murket trästycke. Han famlade först omkring sig i mörkret för att övertyga sig om att hans arm hade svängrum, lyfte sedan upp trästycket och kastade det. Det var icke stort, och det flög långt, hamnade med en stark smäll i en buske. Han hörde varelsen rusa in bland buskarna, och under tiden kravlade han sig undan. På händer och fötter, långsamt och försiktigt, kröp han framåt, tills hans knän blevo våta i fuktig mylla. Då han lyssnade hörde han ingenting annat än den stönande vinden och dimmans dropp från grenarna. Lika försiktigt som förut reste han sig, gick till stenmuren, klättrade över den och stod nu på vägen där ute.

Han trevade sig in i ett buskage, drog fram en cykel och beredde sig att sitta upp på den. Han höll på att svänga om den i rätta läget, då han hörde dunsen av en tung kropp som hoppade och tydligen kom ner på fotterna. Han väntade ej på något mera, utan sprang med händerna på cykelns handtag, tills han kunde svinga sig upp i sadeln, få fatt i pedalerna och sätta i gång. Bakom sig hörde han de snabba dunsarna av fötter i vägdammet, men han avlägsnade sig och hörde sedan ingenting mera.

Olyckligtvis hade han vändt staden ryggen och styrde nu kosan allt högre upp i bergstrakten. Han

50visste att det inte fanns några vägar som korsade denna. Den enda vägen tillbaka gick förbi det där förskräckliga, och han hade ej mod att möta det. Efter en halvtimme, då stigningen blev allt brantare, steg han av. För säkerhets skull lämnade han cykeln kvar utmed vägen, klättrade över ett stängsel, som förmodligen hörde till en betesmark uppe i bergen, bredde ut en tidning på marken och satte sig.

»Uff!» sade han högt, i det han torkade svetten och fukten ur ansiktet.

Och »uff!» sade han ännu en gång, medan han rullade en cigarrett och funderade på hur han skulle komma tillbaka.

Men han gjorde intet försök att vända om. Han hade föresatt sig att inte ge sig ut på den där vägen i mörkret, och med huvudet nedböjt över knäna satt han där och dåsade och väntade på att det skulle dagas.

Flan visste ej hur långt tiden lidit då han väcktes av en ung prärievargs gläfsande skall. Då han såg sig omkring och upptäckte att det kom från skogs-brynet bakom honom, såg han hur natten under tiden hade ändrat utseende. Dimman var borta, stjärnorna och månen lyste, till och med vinden hade lagt sig. Det hade blivit en härlig kalifornisk sommarnatt. Han försökte dåsa till igen, men prärievargens skall störde honom. Halvt sovande hörde han en vild och underlig sång. Då han såg sig omkring, märkte han att prärievargen hade upphört med sitt oväsen och sprang uppe på kullens krön, och efter honom sprang, nu ej längre sjungande, den nakna varelse han träffat på i trädgården. Det var en ung prärievarg, och den höll

5ijust på att bli upphunnen då jakten försvann ur sikte. Mannen darrade liksom av köld då han reste sig, klättrade över inhägnaden och satte sig upp på cykeln. Men det var det enda han kunde göra och det visste han. Den förskräcklige befann sig nu ej längre mellan honom och Mill Valley.

Han for i svindlande fart utför kullen, men vid kröken där nedanför körde han i mörkret ner i en grop i vägen och slungades framstupa över styrstången.

»Det här är då ingen lyckonatt för mig», mumlade han, medan han undersökte cykelns bräckta gaffel.

Han slängde upp den obrukbara cykeln över axeln och knogade vidare. Slutligen kom han till stenmuren, och nästan inbillande sig att han hade drömt alltsammans, sökte han på vägen efter spår och fann dem även — stora

mockasinspår, med tåspetsarna djupt ingrävda i vägdammet. Medan han lutade sig över dem och granskade dem hörde han den hemska sången. Han hade sett den där varelsen förfölja prä-rievargen, och han visste att han ej kunde vinna på på honom i en kapplöpning. Han försökte det ej heller, utan nöjde sig med att gömma sig i mörkret på andra sidan vägen.

Och åter såg han denna varelse som liknade en naken man komma springande fort och lätt och sjungande. Skepnaden stannade midtför honom, och hans hjärta stod stilla. Men i stället för att gå mot hans gömställe gjorde varelsen ett luftsprång, grep om en gren på ett träd som stod utmed vägen och svingade sig raskt upp, från gren till gren, som en apa. Han klättrade på det sättet över muren och tio tolv fot

52ovanför den kastade han sig över till ett annat träd, hoppade sedan ner på marken och försvann ur sikte. Den andre stod där överraskad och väntade i några minuter, sedan fortsatte han sin vandring.

II.

Dave Slotter lutade sig trotsigt mot disken som spärrade vägen till privatkontoret hos James Ward, den äldre kompanjonen i firman Ward, Knowles & C :o. Dave var ond. Alla på det yttre kontoret hade fixerat honom misstänksamt, och den man han nu hade framför sig var ofantligt misstrogen.

»Säg mr Ward att det är något viktigt», ivrade han.

»Ni hör ju att han håller på att diktera och inte vill bli störd», lydde svaret. »Kom igen i morgon.»

»I morgon är det för sent. Kila in ni bara och säg till mr Ward att det gäller liv eller död.»

Sekreteraren tvekade och Dave passade på tillfället.

»Säg honom bara att jag var på andra sidan viken i Mill Valley i natt och att jag vill ge honom en upplysning.»

»Vad är ert namn?»

»Bry er inte om namnet. Han känner mig inte.»

Då Dave släpptes in i det privata kontoret, var han ännu i krigisk stämning, men då han såg en reslig-blond man, som höll på att diktera för en kvinnlig stenograf, svänga sig om på stolen för att se på honom, ändrades plötsligt Daves sätt. Han visste ej

53varför det ändrades, och han var i hemlighet ond på sig själv.

»Är ni mr Ward?» frågade Dave med en enfaldig ton som ytterligare retade honom. Han hade inte alls ämnat fråga detta.

»Ja», lydde svaret. »Och vem är ni?»

»Harry Bancroft», ljög Dave. »Ni känner mig inte, och vad jag heter är likgiltigt.»

»Ni skickade in bud att ni har varit i Mill Valley i natt ?»

»Ni bor ju där?» svarade Dave och tittade tveksamt på stenografskan.

»Ja. Vad är ert ärende? Jag har mycket brådtom.»

»Jag skulle vilja tala med er ensam, sir.»

Mr Ward gav honom en snabb, genomträngande blick, tvekade, men fattade sedan sitt beslut.

»Ni kan vara ledig i några minuter, miss Potter.»

Flickan reste sig, samlade ihop sina papper och gick ut. Dave tittade förvånad på James Ward, tills denne avbröt hans nyss började tankekedja.

»Nå ?»

»Jag var över i Mill Valley i natt», började Dave förläget.

»Det har jag redan hört. Vad vill ni?»

Och Dave fortsatte, trots en växande övertygelse som var alldeles orimlig.

»Jag var hemma hos er, i parken, menar jag.»

»Vad gjorde ni där?»

»Jag ämnade göra inbrott», svarade Dave helt uppriktigt. »Jag hörde att ni bodde där alldeles ensam med en kines till kock, och det lät lockande. Men jag

54gjorde intet inbrott. Det inträffade något som hindrade det. Det är därför jag är här. Jag kommer för att varna er. Jag träffade på en vild man som gick lös i er park — en riktig djävul. En så’n som mig kunde

han ha rivit i tusen bitar. Aldrig har jag sprungit så

som för honom. Han har nästan inga kläder på sig, han klättrar i träd som en apa och springer som en hjort. Jag såg honom sätta efter en prärievarg, och sannerligen vann han inte på honom just som de försvann.»

Dave tystnade och såg efter vad hans ord skulle göra för verkan. Men det blev ingen verkan. James Ward såg lugnt nyfiken ut, och det var alltsammans.

»Mycket märkvärdigt, mycket märkvärdigt», sade han. »En vild man, säger ni. Varför kommer ni hit och talar om det för mig?»

»För att varna er för faran. Jag hör själv inte

till de ömsinta, men jag tycker inte om att döda människor ... i onödan, vill säga. Jag förstod att ni

var i fara. Jag tyckte jag skulle varna er. Så förhåller det sig, uppriktigt sagt. Naturligtvis, om ni ville ge mig något för besväret, skulle jag ta emot det. Det var också min mening. Men jag frågar inte efter om ni ger mig något eller inte. Jag har i alla fall varnat er och gjort min plikt.»

Mr Ward funderade och trummade på skrivbords-skivan. Dave såg att det var stora, kraftfulla händer och välvårdade fastän starkt solbrända. Han lade också märke till vad som redan förut tilldragit sig hans uppmärksamhet — en smal remsa köttfärgat muschplåster i pannan över ena ögat. Men den tanke som tvingade sig på honom var fortfarande lika orimlig.

55Mr Ward tog upp en plånbok ur den inre bröstfickan, tog ut en sedel och räckte den till Dave, som då han stoppade den på sig såg att den var på tjugu dollars.

»Tack», sade mr Ward och antydde att samtalet var slut. »Jag skall låta undersöka saken. En vild man som går lös ä r farlig.»

Men mr Wrard var så lugn att Dave fick igen sitt kurage. För övrigt hade en ny teori dykt upp. Den vilde mannen var tydligen mr Wards bror, en dåre som hölls inspärrad privat. Dave hade hört talas om sådant. Kanske mr Ward ville att det skulle hållas hemligt. Det var därför han hade givit honom tjugu dollars.

»Hör nu», började Dave, »när jag tänker närmare på saken, så var den där vilde mannen bra lik er. . .»

Dave kom inte längre, ty i detta ögonblick blev han vittne till en förvandling och stod där och stirrade på samma ohyggligt ilskna blå ögon som i natt, samma klolika griphänder och samma väldiga jättegestalt som ville kasta sig över honom. Men denna gång hade Dave ingen elektrisk lykta att kasta, och han fångades av två muskulösa armar med ett sådant fruktansvärt grepp att han stönade av smärta. Han såg de stora vita tänderna blottas alldeles som en hunds då han vill bitas. Mr Wards skägg strök över hans ansikte då tänderna just skulle borra sig in i hans strupe. Men bettet blev aldrig av. I stället kände Dave den andres kropp styvna som under järnhårdt viljetvång, och sedan slungades han åt sidan, utan ansträngning men med en sådan kraft att endast väggen hejdade hans fart, och där låg han nu flämtande på golvet.

56»Vad menar ni med att komma hit och försöka prässa ut pengar?» väste mr Ward till honom. »Seså, ge mig

igen pengarna.»

Dave räckte honom sedeln utan ett ord.

»Jag trodde att ni kom hit i goda avsikter. Nu känner jag er. Låt mig aldrig mera se eller höra talas 0111 er, då sätter jag er i fängelse, där är er rätta plats. Begriper ni?»

»Ja, sir», flämtade Dave.

»Gå nu.»

Och Dave gick, utan att säga något vidare, och bägge hans armar värkte olidligt efter det fruktansvärt hårda greppet. Då hans hand låg på låsvredet, hejdades han.

»Ni har haft tur», sade mr Ward, och Dave

lade märke till att hans ansikte och ögon voro

grymma och skadeglada och stolta. »Ni har haft tur. Om jag velat, kunde jag ha slitit musklerna ur edra armar och kastat dem i papperskorgen där.»

»Ja, sir», sade Dave, och hans ton var full av uppriktig övertygelse.

Han öppnade dörren och gick ut. Sekreteraren såg frågande på honom.

»Uff!» var allt vad Dave sade, och med detta ytt-

rande försvann han från kontoret och historien.

III.

James G. Ward var fyrtio år, en affärsman med framgång och mycket olycklig. I fyrtio år hade han förgäves sökt lösa ett problem som var han själv och

57som under årens lopp blev en allt svårare hemsö-kelse. Han var två människor, och kronologiskt talat låg det flera tusen år mellan dessa båda människor. Han hade förmodligen studerat frågan om personlig-hetsdualism djupare än ett halvt dussin av de ledande specialisterna på detta invecklade och hemlighetsfulla psykologiska område. Hans kasus var alldeles olik alla hittills omtalade. Ej ens romanförfattarnas vildaste fantasiflykt hade kunnat nå honom. Han var ingen doktor Jekyll eller mr Hyde, ej heller var han lik den olycklige unge mannen i Kiplings »Grcatest story in thé world». Hans båda personligheter voro så blandade att de faktiskt hela tiden voro medvetna av sig själva och av varandra.

Hans ena jag var en man vars uppfostran var modern och som hade genomlevat den senare delen av det nittonde århundradet och ett godt stycke av det tjugondes första decennium. I sitt andra jag såg han en vilde, en barbar som levde under de primitiva förhållandena för flera tusen år sedan. Men vilketdera jaget som var han eller den andre kunde han aldrig säga. Ty han var båda dessa jag, och hela tiden båda dessa jag. Mycket sällan inträffade det att det ena jaget ej visste vad det andra gjorde. En annan sak var att han ej hade några visioner eller minnen av det förflutna varunder detta förhistoriska jag hade levat. Detta primitiva jag levde i närvarande tid, men medan det levde i närvarande tid tvingades det att leva det liv som måste ha förts i den gråa forntiden.

I sin barndom hade han varit ett problem för sin far och mor och för husläkarna, men de hade aldrig haft den svagaste aning om var de skulle söka nyckeln

53till hans besynnerliga uppförande. Så till exempel kunde de ej förstå hans ofantliga dåsighet på förmiddagarna eller hans överdrivna livlighet om nätterna. Då de träffade på honom strövande omkring i trappor och förstugor om nätterna eller klättrande över höga tak eller irrande omkring uppe i bergen, trodde de att han var sömngångare. Men i själva verket var han klarvaken och endast behärskad av sitt urtidsjags drift att ströva omkring nattetid. Tillfrågad av en inskränkt läkare berättade han en gång sanningen och fick utstå den skammen att hela bekännelsen föraktfullt stämplades och avvisades som »drömmar».

Saken var den att han blev vaken då skymningen och kvällen kom. Ett rums fyra väggar voro då ett retsamt tvång. Han hörde tusen röster viska till sig i mörkret. Natten kallade honom, ty under denna del av de tjugufyra timmarna var han övervägande en nattstrykare. Men ingen förstod honom, och han försökte aldrig mera förklara sig. De rubricerade honom som sömngångare och vidtogo försiktighetsmått därefter — mycket ofta resultatlösa. Under gången av sina barnaår blev han mera listig, så att han till-bragte större delen av alla sina nätter i det fria där han förde sitt andra jags liv. Följden blev att han sov på förmiddagarna. Förmiddagsläsning och skolgång voro omöjliga, och man upptäckte att han endast kunde lära sig något på eftermiddagarna. Så uppfostrades och utvecklades hans modärna jag.

Men som barn var och förblev han en gåta. Han var känd som en liten ond ande med hjärtlös grymhet och ondska. Husläkarna kallade honom sins emellan ett psykologiskt vidunder, en degenerad varelse. De

59få lekkamrater han hade betraktade honom som ett underverk, men voro alla rädda för honom. Han överträffade dem allesamman i att klättra, simma, springa och hitta på djävulskap, och ingen vågade slåss med honom. Han var för ohyggligt stark, för vansinnigt ilsken.

Då han var nio år rymde han upp till bergen, där han i sju veckor levde ett härligt nattströvarliv innan han upptäcktes och fördes hem. Det var ett underverk hur han lyckats skaffa sig mat och hålla sig vid vigör under denna tid. De visste ej och han talade aldrig om för dem, hur många kaniner han dödat, hur många vaktlar, unga eller gamla, han hade fångat och ätit upp, hur många av böndernas hönshus han plundrat, ej heller talade han om de lyor han gjort sig och klädt med en matta av torra löv och örter och där han sovit varmt och skönt en massa förmiddagar.

Vid universitetet var han känd för sin sömnighet och slöhet under förmiddagsföreläsningar och för sin briljanta vakenhet på eftermiddagarna. Genom privatlektioner och genom att låna kamraters anteckningar lyckades han ersätta de avskyvärda förmiddagskur-serna, men hans eftermiddagsstudier voro en triumf. I fotboll visade han sig som en överdängare och en skräck, och i nästan alla slags atlettävlingar kunde han nästan vara säker på att vinna, men ibland kom det på honom besynnerliga anfall av bärsärkraseri. Hans kamrater voro rädda för att boxas med honom, och vid sin sista brottningsmatch hade han bitit sin motståndare i axeln.

Efter universitetstiden skickade hans far honom i sin förtvivlan till en boskapsranch i Wyoming. Efter

60tre månader insågo de manhaftiga cowboys att de inte kunde reda sig med honom och telegraferade till hans far att komma och hämta den vilda människan. Och då fadern kom för att föra bort honom, tillstodo boskapsskötarna att de långt hellre skulle vilja ha att göra med tjutande kannibaler, tjattrande galningar, skuttande gorillor, slagbjörnar och människoätande tigrar än med denne märkvärdige unge student med håret benat midt i pannan.

I ett fall saknade han icke minne av sitt primitiva jags liv, och det var beträffande språket. Genom någon underlig atavistisk nyck hade han fått behålla litet av sitt urtidsjags språk som rasminne. I ögonblick av glädje, exaltation eller stridslust kunde han brista ut i vilda barbariska sånger eller recitativ. Det var på det sättet han gjorde det möjligt att i tid och rum inrangera den vilsekomna halva av sig själv som skulle ha varit stoft för tusentals år sedan. En gång sjöng han med flit flera av de gamla sångerna i närvaro av professor Wertz, som gav kurser i anglosachsiska och var en ansedd och djupt intresserad filolog. Efter den första spetsade professorn öronen och frågade vad det var för rotvälska eller platt-tyska. Då han sjungit den andra sången, var professorn i extas. James Ward slutade då föreställningen genom att sjunga en sång som han alltid omotståndligt fick på tungan då han var inbegripen i häftig brottning eller strid. Då förklarade professor Wertz att det inte var platt-tyska, utan gammaltyska eller urtidsteutonspråk från en tid långt äldre än det äldsta som varit föremål för vetenskapliga forskningar. Det var så gammalt att han icke kände till det, men det vimlade av gengångar-

61aktiga reminiscenser av ordformer som han kände och som han med sin tränade intuition ansåg vara äkta och verldiga. Han frågade varifrån sångerna härstammade och bad att få låna den dyrbara bok som innehöll dem. Han bad också att få veta varför unge Ward alltid hade låtsat sig vara djupt okunnig i tyska språket. Och Ward kunde

varken förklara sin okunnighet eller låna ut boken. Efter flera veckors böner och övertalningsförsök fick professor Wertz antipati för den unge mannen, trodde att han var en lögnare och kallade honom en människa med vidunderlig själviskhet för att han ej givit honom en inblick i denna underbara rotvälska som var äldre än det äldsta språk, någon filolog hade känt till eller drömt om.

Men det var just ingen synnerlig glädje för denne unge man av blandras att veta att hans ena halva var modern amerikanare och den andra urtidsteuton. Nutidsamerikanen inom honom var emellertid ingen vekling, och han (om han var en h a n och hade någon smula existens utanför dessa två) åstadkom en jämkning eller kompromiss mellan sitt ena jag, som var en nattströvande vilde och gjorde den andra halvan sömnig om förmiddagarna, och det andra jaget, som var bildat och förfinat och ville vara normalt och leva och älska och sköta affärer som annat folk. Eftermiddagarna och början av aftnarna gav han till den ene, nätterna till den andre; förmiddagarna och delar av nätterna fingo bägge tvillingarna sova. Men om förmiddagarna sov han i en säng som en civiliserad människa. Om natten sov han som ett vildt djur, som han hade sovit den natten då Dave Slotter trampade på honom i parken.

62Han övertalade sin far att släppa till kapital och började en affär, och han gjorde den till en blomstrande och intelligent skött affär, ägnade sig med

hela sin själ åt den på eftermiddagarna, medan hans

kompanjon skötte den på förmiddagarna. Början av kvällen tillbragte han i sällskapslivet, men då klockan led mot nio eller tio kom det en omotståndlig oro över honom och han försvann från människorna ända till nästa eftermiddag. Vänner och bekanta trodde att han ägnade mycket av sin tid åt sport. Och de hade

rätt, fastän de aldrig kunde ha anat vad det var

för slags sport, även om de sett honom jaga prärie-vargar under nattliga kapplöpningar över Mill Valleys kullar. Ej heller trodde de på sjökaptenerna då de berättade att de under kalla vintermornar sett en man simma i Raccoon-sundets tidvattenström eller i de starka strömmarna mellan Goat Island och Angel Island flera mil från kusten.

I villan i Mill Valley bodde han ensam utom Lee Sing, hans kinesiska kock och faktotum, som visste mycket om sin husbondes besynnerligheter, som var bra betald för att ej säga något och som aldrig sade något. Efter nattens nöjen, en förmiddags sömn och en av Lee Sings frukostar for James Ward över viken till San Francisco med middagsfärjan och gick till klubben och till sitt kontor, en lika normal och konventionell affärsman som någon annan i staden. Men då det led på kvällen kallade natten honom. Det kom mera liv i alla hans förnimmelser, han greps av en oro. Hans hörsel blev plötsligt skarp, nattens tusentals ljud berättade honom en lockande och välbekant historia, och om han var ensam började han

63gå av och an i sitt lilla rum som ett fånget djur från vildmarken.

En gång blev han kär. Men den förströelsen aktade han sig sedan för. Han blev rädd. Och i många dagar hade den unga damen, som genom skrämsel gick miste om åtminstone en del av sin unga damvärdighet, åtskilliga blånader på armar, axlar och handleder, spår efter de smekningar han slösat på henne i all kärvänlighet, men för sent på kvällen. Däri låg missgreppet. Om han bragt henne sin hyllning på eftermiddagen, skulle allt ha varit godt och väl, ty då skulle han ha uppvaktat henne som en behärskad gentleman — men om natten var han den ohyfsade, kvinnorövande vilden i de mörka tyska skogarna. Klokheten sade honom att han nog på eftermiddagarna skulle kunna uppträda som förälskad, men han var också klok nog att inse att ett giftermål skulle vara ett ohyggligt fiasko. Han fasade vid tanken på att vara gift och vara tillsammans med sin hustru efter mörkrets inbrott.

Han hade därför undvikit all flirt, ordnat sin dubbeltillvaro, förtjänat en miljon på sina affärer, hållit sig på avstånd från mammor, som ville gifta bort sina döttrar, och klar- och piggögda unga damer av alla åldrar, blivit bekant med Lilian Gersdale och absolut föresatt sig att aldrig vara tillsammans med henne efter klockan åtta på aftonen; han höll om nätterna jakt på sina prärievargar och sov i lyor i skogen — och under allt detta hade han bevarat sin hemlighet för alla utom för Lee Sing... och nu Dave Slotter. Det var dennes upptäckt av hans

dubbeltillvaro som skrämde honom. Fastän han försökt sätta skräck i

64inbrottstjuven, kunde denne mycket väl prata bredvid munnen. Och även om han inte gjorde det, skulle han förr eller senare bli avslöjad av någon annan.

Därför gjorde nu James Ward nya och hjältemodiga ansträngningar att få bukt med den teutoniske barbar som utgjorde hans ena jag. Han fullföljde så noga sin föresats att endast träffa Lilian på eftermiddagarna och under de första kvällstimmarna, att den tiden kom då hon höll till godo med hans närmanden och han i tysthet innerligt hoppades att hon ej skulle behöva ångra det. Ingen prisboxare har någonsin tränat sig brutalare och samvetsgrannare till en match än han under denna tid tränade sig för att betvinga vilden inom sig. Bland annat bemödade han sig att trötta ut sig under dagens lopp, så att sömnen skulle göra honom döv för nattens frestelse. Han tog sig ledigt från kontoret och gjorde långa jaktutflykter, jagade hjortar i den otillgängligaste och mest obanade terräng han kunde träffa på — och alltid om dagen. Om natten höll han sig inne och var utmattad. I sin bostad ställde han upp ett tjog gymnastikmaskiner, och när andra gjorde en rörelse tio gånger gjorde han den hundra gånger. Men i ersättning byggde han sig en sovhytt uppe på taket. Här fick han åtminstone inandas den välsignade nattluften. Dubbla galler hindrade honom att rymma ut i skogen, och varje kväll stängde Lee Sing in honom och släppte ut honom varje morgon.

I augusti engagerade han flera tjänare till Lee Sings hjälp och dristade sig till att hålla mottagning i sin bungalow i Mill Valley. Lilian, hennes mor och bror och ett halvt dussin gemensamma vänner voro gästerna.

Nattens barn.

65I två dagar och nätter gick allting bra. Och den tredje kvällen, då han spelade bridge till klockan elva, hade han alla skäl att vara stolt över sig själv. Han lyckades dölja sin oro, men slumpen hade fogat det så att Lilian Gersdale satt till höger om honom vid spelbordet. Hon var en eterisk liten blomma, och i hans nattstämning retade han sig på hennes bräcklighet. Han älskade henne icke mindre för det, men han kände en nästan omotståndlig lust att slå armarna om henne och misshandla henne. I synnerhet då hon vann på honom.

Han skickade efter en av jakthundarna, och då han kände sig nära att sprängas av lidelse, smekte han hunden och det lättade. Beröringen med den lurviga hundpälsen bragte honom lindring och .satte honom i stånd att hålla ut hela kvällen. Ingen anade vilken förfärlig strid värden utkämpade, medan han skrattade så sorglöst och spelade med så skarp beräkning.

Då de sade godnatt lagade han så att han skildes från Lilian i de andras närvaro. Då han kom upp i sin sovhytt och var säkert inspärrad, företog han tre fyra gånger så mycket kroppsövningar som annars, tills han utmattad sjönk ner på sängen och låg där sömnlös och ruvade över två problem som särskilt oroade honom. Det ena var dessa gymnastikövningar. De voro en paradox. Ju mera han övade sig på detta överdrivna sätt, desto starkare blev han. Visserligen tröttade han sålunda ut sitt nattströvande teutoniska jag, men antagligen fördröjde han endast den olycksdag då hans styrka skulle bli obändig och överflygla honom, och då skulle den bli fruktansvärdare än någonsin förr. Det andra problemet var hans giftermål och den

66list han måste använda för att undvika sin hustru efter mörkrets inbrott. Under dessa resultatlösa grubblerier somnade han slutligen.

Varifrån den stora slagbjörnen kom den natten var länge en hemlighet, och ägarna av Springs Brothers’ cirkus, som hade föreställningar i Sausalito, anställde långa och fåfänga spaningar efter »Big Ben, den största av alla dresserade björnar». Men Big Ben kom undan, och bland tusen villor och herrgårdar valde han just ut James G. Wards tomt för sin påhälsning. Helt plötsligt stod mr Ward ute på golvet, skälvande av spänning, med stridslystet flämtande bröst och det gamla krigsropet på sina läppar. Utanför hördes hundarnas vilda skall. Och skarpt som ett knivhugg skar genom detta oväsen en hunds dödsskrän — hans egen hunds, det visste han.

Klädd i sin pyjamas och utan att ge sig tid att ta på sig tofflor bröt han sig ut genom dörren, som Lee Sing hade låst så omsorgsfullt, och rusade utför trapporna och ut i mörkret. Då hans nakna fötter kände sandgången under sig, tvärstannade han, stack in handen under trappan och drog från ett välkänt gömställe fram en knölpåk —

hans gamla följeslagare under något vanvettigt äventyr uppe i bergen. Det ursinniga hundskallet kom närmare, och svängande sin knölpåk rusade han rakt in i snåret för att möta det.

De väckta gästerna samlades på den stora verandan. Någon tände det elektriska ljuset, men de sågo ingenting annat än varandras förskrämda ansikten. Bortom den klart belysta uppkörsvägen bildade träden en mur av ogenomträngligt mörker. Men någonstädes inne i detta mörker försiggick en förfärlig strid. Man hörde

6 7ett infernaliskt kaos av djurläten, ett skällande och brummande, hårda slag som utdelades och braket i buskarna av tunga kroppar.

Kampen flyttade sig ut från träden till uppkörs-vägen midtför åskådarna. Och nu sågo de. Mrs Gersdale skrek och klängde sig halvt vanmäktig fast vid sin son. Lilian grep så krampaktigt om verandaräcket, att det sedan gjorde ondt i hennes fingrar i flera dagar, och stirrade förfärad på en ljushårig, vild-ögd jätte i vilken hon kände igen den man hon skulle gifta sig med. Han svängde en stor knölpåk och slogs hårdnackat men lugnt med ett raggigt odjur som var större än någon björn hon sett. Djurets ramar hade slitit upp Wards pyjamas och randat hans hud med blodstrimmor.

Lilian Gersdales skräck var nog mest en oro för den älskade, men också till en stor del fasa för honom själv. Aldrig hade hon kunnat ana att en så skräckinjagande och imponerande vilde dolde sig bakom hennes fästmans stärkta skjortbröst och korrekta toalett. Och aldrig hade hon haft en föreställning om hur en man kämpade. En sådan kamp hörde sannerligen ej till nutiden, och ej heller var det en nutidsmänniska hon hade framför sig, men det visste hon icke. Ty detta var inte mr James J. WTard, affärsmannen i San Francisco, utan en namnlös och okänd, en rå och vild varelse som genom en nyck av omständigheterna levat upp igen efter tre tusen år.

Hundarna omringade de stridande, alltjämt under ursinnigt skall, eller rusade av och an för att tilldra sig björnens uppmärksamhet. Då djuret vände sig om för att möta sådana angrepp i flanken, rusade

68mannen fram och drev till sin motståndare med käppen. Varje sådant slag stegrade björnens vrede, han rusade till anfall, och mannen tog ett språng åt sidan förbi hundarna, strök baklänges eller förnyade sitt angrepp från annat håll. Då passade hundarna på och störtade fram, så att djurets raseri åter vändes mot dem.

Slutet kom plötsligt. Björnen gjorde en sväng och tilldelade en hund ett väldigt slag med sin ram så att han slungades bort ett långt stycke med krossade revben och bruten rygg. Då blev människodjuret från sina sinnen. Skummande av raseri gav han ifrån sig ett vildt oartikulerat läte i det han sprang fram, svängde sin knölpåk med bägge händerna och lät den träffa den rytande björnen midt i huvudet. Ej ens en björns skalle kunde stå emot ett sådant krossande slag, och djuret stöp, och hundarna kastade sig ögonblickligen över sitt byte. Och tvärsigenom deras myller tog mannen ett språng upp på björnens kropp, och där stod han i det vita elektriska ljuset stödd på sin knölpåk och besjöng sin seger på ett okänt tungomål — en sång så uråldrig att professor Wertz skulle ha givit tio år av sitt liv för att få teckna upp den.

Hans gäster rusade fram för att ta hand om honom och hylla honom, men nu var det åter James Ward som blickade ut genom urteutonens ögon; han betraktade den blonda, eteriska nutidsflicka han älskade och kände någonting liksom knäppa till i sin hjärna. Han vacklade utmattad fram till henne, släppte knölpåken och var nära att falla. Det var något i olag inom honom. Hans hjärna sargades av olidliga smärtor. Det var som om hans själ slitits i stycken. Han

69följde de andras blickar och varseblev björnens döda kropp. Den synen slog honom med skräck. Han uppgav ett rop och skulle ha tagit till flykten, om ej de andra hindrat honom och ledt honom i villan.

***

James J. Ward är fortfarande chef för firman Ward, Knowles & C:o. Men han bor ej längre på landet, ej heller jagar han prärievargar om nätterna i månskenet. Urteutonen inom honom dog den natten då han slogs med björnen i Mill Valley. James J. Ward är nu helt och hållet James J. Ward, och han delar ej med sig något av sitt jag åt någon irrande anakronism från urtiden. Och James J. Ward är så fullständigt modern att han i hela dess

bedrövliga utsträckning upplever civilisationsångestens förbannelse. Han är nu rädd för mörker, och en natt i skogen är för honom någonting ohyggligt skräckinjagande. I hans hus i staden råder den mest pedantiska ordning, och han är ytterligt intresserad för alla uppfinningar som gå ut på att skydda sig mot inbrott. Hans hem är en labyrint av elektriska ledningar, och efter stängdags kan en gäst knappast röra sig utan att ställa till alarm. Han har också uppfunnit ett dörrlås som öppnas utan nyckel och som hans resande gäster kunna bära i västfickan och använda ögonblickligt och ofelbart under alla omständigheter. Men hans hustru anser honom inte för någon pultron. Därtill känner hon honom för väl. Och som andra hjältar är han nöjd med att få vila på sina lagrar. Hans tapperhet betvivlas icke av de vänner som känna till episoden från Mill Valley.

ETT TVIVELAKTIGT FALL.

I.

Carter Watson kom långsamt flanerande med sista numret av en tidskrift under armen och såg sig nyfiket omkring. Det var tjugu år sedan han gick den här gatan, och förändringarna voro stora och häpnadsväckande. Denna västamerikanska stad på tre hundra tusen själar hade endast haft trettio tusen, då lian som gosse drivit omkring på dess gator. Den gata, där han nu gick, hade på den tiden varit kantad av arbetarbostäder med högst respektabelt utseende. Men nu tycktes det vila en minst sagt tvetydig prägel över den. Där fanns godt om kinesiska och japanska små butiker och spelhålor, kaotiskt instuckna mellan den vita rasens usla nästen och krogar. Hans ungdoms stillsamma gata hade blivit det ruskigaste kvarteret i staden.

Han såg på sitt ur. Halv sex. Det var den döda timmen i ett sådant kvarter, det insåg han nog, men det intresserade honom ändå att se sig omkring där. Under de tjugu år han strövat omkring och studerat hela världens sociala förhållanden hade han fört med sig minnet av sin gamla stad som en behaglig och sund ort. Den förvandling han nu såg var överraskande.

71Han måste absolut gå vidare och kasta en blick pa den förändring som hade drabbat hans stad.

Och därtill kom, att Carter Watson hade en vaken social och medborgerlig samkänsla. Rik och oberoende hade han ledsnat på att slösa bort sin kraft på det brokiga societetslivets tebjudningar och middagar, och för aktriser, kapplöpningar och dylika nöjen hade han alltid varit likgiltig. Han vurmade för etik och var en reformator med ganska höga anspråk, fastän hans verksamhet huvudsakligast bestått i att sända in bidrag till allvarligare tidskrifter och författa intelligent och briljant skrivna böcker om arbetsklassen och fattigkvarterens invånare. Bland de tjugusju böcker han givit ut förekommo sådana titlar som: »Om Kristus kom till New Orleans», »Den utarbetade arbetaren», »Reform i Berlinarbetarnas bostadsförhållanden», »Fattigvården på landet i England», »Utkanternas befolkning», »Reform contra revolution», »Universitetens ka-särnsystem en härd för radikalism» och »Civilisationens grottmänniskor».

Men Carter Watson var varken sjukligt känslig eller fanatisk. Han tappade ej besinningen genom de ohyggligheter han påträffade, studerade och påvisade. Han led ej av någon excentrisk hänförelse. Hans humor räddade honom, likaså hans vidsträckta erfarenhet och hans skyddande filosofiska temperament. Ej heller svärmade han för blixtsnabba reformer. Enligt hans åsikt kunde samhället endast förbättras genom en pinsamt långsam och tålamodsprövande utveckling. Det fanns inga ginvägar, ingen plötslig pånyttfödelse. Människosläktets förbättring måste försiggå under ångestoch smärta alldeles som alla andra samhällsförbättringar i det förflutna.

Men nu, denna sommareftermiddag, var Carter Wat-son nyfiken. Han stannade utanför ett utskänknings-ställe med grann skylt, varpå lästes namnet »Ven-dome». Det fanns två ingångar. Den ena ledde tydligen till krogen. Den brydde han sig inte om. Den andra var en smal förstuga. Då han gått igenom den stod han i ett stort rum fullt med stol-kantade bord och alldeles folktomt. I den skumma belysningen såg han ett piano på avstånd. Han föresatte sig att komma tillbaka någon gång och ta reda på vad det var för slags människor som brukade sitta och

dricka vid dessa många bord, och så gick han rundt omkring rummet.

I bortre ändan ledde en kort entré till ett litet kök, och här satt Vendomes värd, Patsy Horan, ensam vid ett bord och åt en hastig middag, innan kvällsbrådskan började. Patsy Horan var förargad på hela världen. Han hade stigit upp med orätt fot i morse, och hela dagen hade allt gått på tok. Om man frågat hans kypare, skulle de ha svarat att han hade ett anfall av spleen. Men det visste inte Carter Watson. Då han gick förbi den lilla entrén, föll Patsy Horans vresiga blick på tidskriftshäftet som han bar under armen. Patsy kände ej Carter Watson, ej heller visste han att det han bar under armen var en tidskrift. På grund av sin omotiverat ilskna stämning fick Patsy för sig att den där okända karlen var en av de fräcka slynglar som skämde ut väggarna i hans lokaler genom att klistra upp affischer där. Färgen på tidskriftens pärm övertygade honom att det var ett sådant anslag. Det

73var början till bråket. Med kniv och gaffel i handen sprang Patsy efter Carter Watson.

»Ut med er!» skrek Patsy. »Jag vet vad ni har för er!»

Carter Watson studsade. Mannen hade dykt upp lika plötsligt som gubben i en trollask.

»Ni snuskar ner mina väggar», skrek Patsy och så gav han ifrån sig en ström av skällsord.

»Jag ber om ursäkt, i så fall. ..»

Längre kom han icke. Patsy avbröt.

»Ut med er! Och håll käften se'n!» röt Patsy och gav eftertryck åt sina ord genom att svänga med kniven och gaffeln.

Carter Watson tänkte sig den där bordsgaffeln obehagligt inkörd mellan ett par revben, förstod att det skulle vara dumdristigt att säga något mera och vände sig hastigt om för att gå. Åsynen av hans under-givet retirerande rygg måste ha ytterligare retat Patsy Horan, ty han slängde ifrån sig kniv och gaffel och kastade sig över honom.

Patsy vägde åttio kilo. Det gjorde Watson också. Därvidlag voro de jämngoda. Men Patsy var en vanlig ilsken och gåpåaraktig krogslagskämpe, och Watson var boxare. Däri hade den senare övertaget, ty Patsy rusade bara på och höjde högra armen till ett dråpslag. Watson hade endast behövt driva in en rak vän-sterstöt och ta till flykten. Men Watson hade en annan fördel. Hans boxning och hans erfarenheter från hela världens ruskiga kvarter hade lärt honom självbehärskning.

Han svängde om, och i stället för att driva till dök han för den andres slag och clinchade. Men

74Patsy, som kom rusande som en tjur, hade full fart, medan Watson, som gjort helt om för att möta honom, ej hade någon fart alls. Resultatet blev att bägge två gingo i golvet med alla sina hundrasextio kilo i en långsamt skrällande duns, Watson underst. Han låg så att han med huvudet rörde vid det stora rummets bortre vägg. Det var hundrafemtio fot till gatan, och han tänkte fort. Hans första reflexion var att han måste undvika bråk. Han hade ingen lust att komma i tidningarna i denna sin barndoms stad, där många av hans släktingar och familjebekanta ännu levde.

Därefter slog han armarna om mannen som låg ovanpå honom, höll fast honom och väntade på den hjälp som måste komma efter den skrällande kullerbytta de gjort. Hjälpen kom — det vill säga, sex karlar kommo inrusande från krogen och ställde upp sig omkring dem i en halvcirkel.

»Lyft upp honom, gossar», sade Watson. »Jag har inte slagit honom, och jag vill inte slåss.»

Men halvcirkeln teg. Watson släppte ej taget; han väntade. Efter flera fåfänga försök att göra Watson illa började Patsy ackordera.

»Släpp mig, så skall jag också släppa», sade han.

Watson släppte, men då Patsy kravlat sig upp, stod han där över sin liggande fiende färdig att slå till.

»Stig upp», kommenderade Patsy.

Hans röst var sträng och obeveklig som Guds röst då den kallar till yttersta domen, och Watson visste att där fanns ingen barmhärtighet.

»Gå undan så skall jag stiga upp», svarade han.

75»Om ni är en gentleman, så stig upp», sade Patsy. Hans ljusblå ögon gnistrade av ilska och hans knytnäve var redo till ett dråpslag.

I samma ögonblick drog han tillbaka foten för att sparka den andre i ansiktet. Watson blockade med korslagda armar och sprang upp så fort att han höll motståndaren i clinch innan denne hunnit slå till. Medan han höll fast honom sade Watson till åskådarna:

»Ta hand om honom, gossar. Ni ser ju att jag inte slår honom. Jag vill inte slåss. Jag vill komma härifrån.»

Cirkeln varken rörde sig eller sade något.. Dess tystnad var så olycksbådande att Watson ryste till. Patsy gjorde en ansträngning att rista honom av sig, men följden blev att han lade Patsy på rvgg. Watson slet sig lös från honom, sprang upp och rusade mot dörren. Men halvcirkeln ställde sig emellan som en mur. Han lade märke till de blekfeta ansiktena, sådana där som aldrig äro ute i solskenet, och han visste att karlarna som spärrade vägen för honom voro nattfåglarna och rovdjuren i stadens jungel. De trängde honom tillbaka mot Patsy, tjuren som förföljde honom.

Det blev en ny clinch, varunder Watson, trygg för ögonblicket, vädjade till bandet. Åter talade han för döva öron. Då blev han rädd. Ty han hade sett många sådana uppträden, i sådana usla nästen som detta, där ensamma män blivit misshandlade, fått bröstkorg och ansikte sönderssparkade och måst sätta livet till. Han visste också, att om han skulle kunna dra sig ur spelet fick han varken tilldela angriparen eller de andra motståndarna något slag.

7 6Men han lågade av rättvis harm. Sju mot en kunde aldrig under några omständigheter vara lojalt. Han var ond, och inom honom vaknade den djuriska kamplystnad som finns hos alla män. Men han kom ihåg hustru och barn, sin ofullbordade bok, de väldiga böljande sädesfälten på landtgården uppe i höglandet, som han var så fästad vid. Han såg i en blixtsnabb glimt den blå himlen, det gyllene solskenet som strömmade ner över hans blomsterströdda ängar, den lättjefulla boskapen som stod nere i ån med vatten upp till knäna, och forellerna som blixtrade i forsen. Livet var skönt — alldeles för skönt för att han skulle riskera det för ett ögonblicks djurisk drift. Kort och godt, Carter Watson var förskräckt men kall.

Hans motståndare, som fjättrades av hans kraftiga famntag, försökte rista honom av sig. Åter lade Watson omkull honom, sprang undan men drevs tillbaka av de blekfeta, så att han måste dyka för Patsys knytnäve och clincha på nytt. Detta upprepades många gånger. Och Watson blev allt kallblodigare, medan den besvikne Patsy, som inte kunde komma åt honom, rasade allt vildare. Han började buffa med huvudet under clinchen. Första gången slog han pannan mot Watsons näsa. Sedan gömde denne under clinchen sitt ansikte vid Patsys bröst. Men den ursinnige Patsy fortfor att buffas och gjorde illa sina egna ögon, kinder och näsa mot den andres huvudskål. Ju mera Patsy gjorde illa sig själv, desto mera och hårdare buffades han.

Detta slagsmål med en enda slagskämpe fortfor i tolv å femton minuter. Watson utdelade aldrig en stöt och försökte endast komma undan. Ibland,

77då han var fri och snodde sig fram mellan borden för att komma till dörren, grepo de blekfeta honom i rockskörten och slungade honom tillbaka mot den framstormande Patsy. Gång på gång, en otalig massa gånger, clinchade han och lade Patsy på rvgg, men varje gång snurrade han honom först rundt och slängde ner honom i riktning åt dörren, så att han åtminstone kom ett litet stycke närmare detta mål.

Utan hatt, rufsig, med blödande näsa och ett öga igenmurat kom Watson slutligen ut på trottoaren och i armarna på en poliskonstapel.

»Arrestera karlen», flämtade Watson.

»Tjänis, Patsy», sade konstapeln. »Vad står på?»

»Tjänis, Charley», lydde svaret. »Den där gycken kommer inklivande . . .»

»Arrestera den där karlen», upprepade Watson.

»Håll snattran!» sade Patsy.

»Håll snattran!» instämde konstapeln. »Annars blir ni anhållen.»

»Inte förr än ni har arresterat den där karlen. Han har anfallit mig brutalt och utan anledning.»

»Är det sant, Patsy?» frågade konstapeln.

»Nej. Låt mig redogöra för saken, Charley, och jag har vittnen som kan intyga det, sannerligen inför Gud. Jag satt i mitt kök och åt en tallrik soppa, då kommer den här gycken in och börjar krakel med mig. Aldrig i livet har jag sett honom förr. Han var full. . .»

»Se på mig, konstapel», protesterade sociologen harmset. »Är jag drucken?»

Konstapeln såg på honom med bistra och hotande ögon och nickade åt Patsy att fortsätta.

78»Den här gycken skojade med mig. 'Jag är rövar-anföraren Dodo’, sa’ han, ’och jag skall hacka slarvsylta av er. Hands up!’ sa’ han. Jag drog på munnen, och med samma — pang, pang — drev han till mig två gånger och spillde ut min soppa. Se på mitt öga. Han nästan mördade mig.»

»Nå, hur blir det, skall ni inte arrestera honom ?» frågade Watson.

»Håll snattran, har jag sagt», lydde svaret, »annars blir ni anhållen.»

Carter Watsons medborgerliga rättskänsla flammade upp.

»Herr konstapel, jag protesterar . ..»

Men i detsamma grep polismannen honom i armen så brutalt att han var nära att rycka omkull honom.

»Marsch! Ni är anhållen.»

»Anhåll då honom också», sade Watson.

»Nix», svarade konstapeln. »Varför överföll ni honom då han satt och åt sin soppa i lugn och ro?»

II.

Carter Watson var verkligen förargad. Han hade icke allenast blivit utan anledning överfallen, svårt misshandlad och arresterad, utan morgontidningarna innehöllo utan undantag hemska skildringar av hur han i fyllan och villan ställt till krakel med värden på det beryktade kaféet Vendome. Patsy Horan och hans anhang beskrevo bataljen detaljerat. Det var ett obestridligt faktum att Carter Watson hade varit drucken. Tre gånger hade man kastat ut honom i rännstenen,

79och tre gånger hade han kommit tillbaka som ett rytande lejon och bedyrat att han skulle köra ut dem allesammans. »Framstående sociolog som får på m o p p e», lydde den första rubrik han läste på tidningens första sida, och därunder ett stort porträtt av honom själv. Andra rubriker lydde: »Carter

Watson som a s p i r a n t på värld mäster sk a-p e t»; »Carter Watson får sin varma mat»; »Känd sociolog försöker rensa ett buskafé» och »Carter Watson knocked o ut av Patsy Horan i tre ronder.»

Följande morgon infann sig Carter Watson, som blivit frigiven mot borgen, i polisdomstolen för att höras i målet »Staten contra Carter Watson» angående överfall och misshandel av en viss Patsy Horan. Men allmänne åklagaren, som hade lön för att åklaga alla förseelser mot stadsbornas säkerhet, tog honom först avsides och talade enskilt med honom.

»Varför inte låta det förfalla?» sade åklagaren, »jag skall säga er vad ni skall göra, mr Watson: räck mr Horan handen och gör upp saken, så ska vi genast avskriva målet. Ett ord till domaren, och så blir målet mot er avvisat som obefogat.»

»Men jag vill inte att det skall avskrivas», lydde svaret. »Det är er ämbetsplikt att åklaga mig i stället för att be mig göra upp med den där. . . den där gynnaren.»

»Ja, jag skall nog stämma er», svarade den andre.

»Då måste ni också stämma Patsy Horan», tillrådde Watson, »ty jag skall nog låta häkta honom för överfall och misshandel».

»Det är bättre att ni räcker honom handen och gör

80upp», sade åklagaren, och denna gång var hans röst nästan hotande.

Förhöret med de bägge männen var utsatt till en vecka senare, på samma förmiddag, på domare Wit-bergs avdelning.

»Du har inga utsikter», fick Watson höra av en gammal vän från barndomen, f. d. redaktör av stadens största tidning. »Alla veta att du har fått stryk av den där karlen. Han är förfärligt illa ansedd. Men det hjälper dig inte det ringaste. Båda målen komma att bli avskrivna. Och det för att du är den du är. En vanlig människa skulle bli fälld.»

»Men jag förstår inte», invände sociologen överraskad. »Jag blev hux flux överfallen av den där karlen och illa slagen. Jag slog inte till honom en enda gång. Jag ...»

»Det hör inte hit», avbröt den andre.

»Vad är det då som hör hit?»

»Det skall jag säga dig. Du ämnar nu utkämpa en dust med stadens polis och det politiska maskineriet. Vem är du? Du är inte ens mantalsskriven här i staden. Du bor inåt landet. Du har inte rösträtt här. Än mindre kan du förfoga över andras röster. Den där spelhusvärden kan kommendera en hel massa röster inom sitt distrikt — en väldig massa röster.»

»Vill du därmed säga att den där domaren Witberg skall svika sin heliga ämbetsplikt och sin ed genom att låta den där uslingen gå ostraffad?» frågade Watson.

»Du får väl se», lydde det bistra svaret. »Å, han kommer att gå fint tillväga. Han ger ett extra form-enligt och juridiskt oklanderligt utlåtande, fullproppat

81med alla lexikonets vackra ord som stå i samband med ridderlighet och rätt.»

»Men här finns ju tidningar», utbrast Watson.

»De ligga inte i delo med stadsstyrelsen för närvarande. De komma att racka ner på dig alldeles förskräckligt. Du har ju sett vad de redan ha gjort.»

»Jaså, de där pojkslynglarna som ä' polisreferenter skriva alltså inte sanningsenligt?»

»De ska skriva något som är så pass likt sanningen att allmänheten kommer att sätta tro till det. De skriva ju sina referat efter givna instruktioner. De ha fått befallning att vränga och färglägga, och det blir inte mycket kvar av dig då de ha slutat. Det är bäst att låta hela saken förfalla nu genast. Du drar det kortaste strået.»

»Men rannsakningen är utsatt.»

»Säg ett ord, så blir den inställd. En människa kan inte slåss med en maskin, om hon inte också har en maskin till hjälp.»

III.

Men Carter Watson var envis. Han var övertygad om att maskinen skulle besegra honom, men han hade i hela sitt liv försökt samla sociala erfarenheter, och detta var sannerligen någonting nytt.

På rättegångsdagens morgon gjorde allmänne åklagaren ett nytt försök att få saken bilagd.

»Om ni resonerar så där, är det väl bäst att jag vänder mig till en advokat», sade Watson.

»Det behövs inte», sade allmänna åklagaren. »Jag

82har lön av staden för att åklaga, och det skall jag nog göra. Men hör på vad jag säger er. Ni har inga utsikter. Vi slå ihop bägge målen till ett, och se’n får ni se.»

Domaren Witbergs utseende gjorde ett godt intryck på Watson. En tämligen ung man, liten och lagom korpulent, slätrakad och med ett intelligent ansikte, föreföll han verkligen mycket hygglig. Detta goda intryck stegrades av de leende läpparna och det skratt-lystna glittret i hans svarta ögon. Då Watson såg på honom och studerade honom kände han sig nästan säker på att hans gamle väns förutsägelser voro oriktiga.

Men Watson skulle snart komma på andra tankar. Patsy Horan och två av hans drabanter avlade ett vittnesmål som var en kolossal härva av lögner. Watson skulle aldrig ha trott att något sådant var möjligt, om han inte själv hört det. De förnekade att de andra varit närvarande. Och av de två som vittnade påstod den ene sig ha varit i köket och åsett Watsons omotiverade överfall på Patsy, medan den andre, som varit i krogrummet, hade bevittnat hur Watson för andra och tredje gången kommit inrusande för att försöka förinta den oskyldige Patsy. De otidigheter som tillskrevos Watson voro så kolossala, så outsägligt råa, att han tyckte att de därmed skadade sin egen sak. Så otänkbart var det att han skulle kunna använda sådana uttryck. Men då de skildrade de brutala slag han låtit regna över den stackars Patsys ansikte och den stol han förstörde då han fåfängt försökte sparka Patsy, kände Waston sig road och på samma gång melankolisk. Rannsakningen var en fars, men det var nedslående att se så mycken låghet,

83då lian tänkte på hur lång den väg var som mänskligheten ännu hade att klättra uppför.

Watson kunde ej känna igen sig själv, ja, ej ens hans värsta fiende skulle ha kunnat känna igen honom i den bild av skränande översittare vittnena målade ut. Men som vanligt i invecklade fall av mened före-komrno luckor och motsägelser i de olika historierna. Domaren tycktes ej lägga märke till dem, och allmänna åklagaren och Patsvs advokat halkade lätt över dem. Watson hade ej gjort sig besvär att skaffa sig någon advokat, och det var han nu glad åt.

Men han hade ännu kvar litet förtroende för domaren Witberg då han själv trädde fram och började berätta sin historia.

»Jag råkade händelsevis gå den där gatan», började Watson, men domaren avbröt honom.

»Vi ä’ inte här för att höra vad ni tog er till förut», fräste domaren Witberg. »Vem slog det första slaget?»

»Herr domare», invände Watson, »jag har inga vittnen på slagsmålet, och jag kan endast bevisa sanningen av mina påståenden genom att berätta historien i sin helhet. ..»

Ater blev han avbruten.

»Här är inte meningen att berätta spännande följetonger», röt domaren Witberg och såg så skarpt och illvilligt på honom att Watson knappt kunde förmå sig att tro det var samme man som han betraktat för några minuter sedan.

»Vem slog det första slaget ?» frågade Patsys advokat.

Allmänne åklagaren ingrep nu och bad att få veta vilket av de båda sammanslagna målen detta var och

84med vad rätt Patsys advokat höjde sin röst på denna punkt av förhandlingarna. Patsys advokat replikerade. Domaren Witberg lade sig emellan och förklarade sig inte veta av att det var två mål som slagits ihop. Allt detta måste klaras upp. Det blev ett väldigt käbbel, som slutade med att advokaterna bådo rätten och varandra om ursäkt. Så fortgick det, och Watson föreföll det som en flock ficktjuvar, som misshandla och knuffa en beskedlig karl medan de ta ifrån honom hans börs. Maskinen arbetade, det var alltsammans.

»Varför gick ni in på den där illa beryktade lokalen?» tillspordes han.

»Som statsekonom och sociolog har jag i många år brukat. . .»

»Låt oss slippa höra talas om edra 'ologier'», snäste domaren Witberg. »Det är en enkel fråga. Besvara den enkelt. Är det sant eller inte sant att ni var berusad? Det är därpå det hela hänger.»

Då Watson försökte berätta hur Patsy hade gjort illa sitt ansikte då han försökte buffas med huvudet, gjorde man öppet narr av Watson och domaren Witberg läxade åter upp honom.

»Kommer ni ihåg att ni avlagt en högtidlig ed på att i ert vittnesmål inte komma med annat än sanningar?» frågade han. »Det ni nu berättar är ju en barnsaga. Det är inte resonligt att en människa gör sig illa så där och fortfar att göra sig illa genom att stöta de ömtåligaste delarna av sitt ansikte mot er skalle. Ni är ju en intelligent man. Det där är ju oresonligt, inte sant ?»

»Människor ä' oresonliga då de ä' onda», svarade Watson fogligt.Men då blev domaren Witberg djupt förolämpad och for ut i en ton av rättvis harm:

»Vad har ni för rättighet att säga det? Det är onödigt. Det hör inte till saken. Ni är här för att avlägga vittnesmål om händelser som ha tilldragit sig. Domstolen önskar inte alls höra er uttala några åsikter.»

»Jag besvarade bara er fråga, herr domare», protesterade Watson ödmjukt.

»Det gjorde ni visst inte», lydde nästa avsnäsning. »Jag ber att få påpeka, sir, att ni gör er skyldig till förargelseväckande uppförande inför rätta genom sådana oförsynta yttranden. Och jag vill upplysa er om att vi i den här lilla domstolslokalen veta både att tillämpa lagen och iaktta hövlighetens fordringar. Jag blygs å edra vägnar.»

Och medan nästa snarstuckna käbbel mellan advokaterna avbröt hans berättelse om vad som tilldragit sig på kafé Vendome, såg Carter Watson framför sig — utan bitterhet, road men på samma gång melankolisk — de stora och små intrigmaskiner som styrde landet, den ostraffade och skamlösa bluff som övades i tusen samhällen av dessa maskiners samvetslösa hejdukar. Här stod han i en domssal och inför en domare som av maskinen tvingades att underdånigt krypa för en spelhusvärd som kommenderade en massa röster. Hur lumpet och smutsigt detta än var, så var det i alla fall en skymt av det invecklade maskineri som reste sig i kolossal höjd i varje samhälle, varje stad, och i tusen olika former överskyggade landet.

Han "hörde i sina öron ett gammalt uttryck: 'det är så man kan skratta ihjäl sig'. Midt under käbblet

86skrattade han till högt ett tag och fick därför ett ilsket ögonkast från domaren Witberg. Dessa brutala advokater och denne brutale domare, tänkte han, voro tusen gånger värre än de råbarkade styrmännen ombord på de allra värsta matroshelvetena, ty de hade icke allenast orsak att skälla, utan de gjorde det också för att skydda sig själva. Men de här småtyrannerna sökte skydd bakom lagens majestät. De slogo till, men ingen fick slå igen, ty bakom sig hade de fängelsecellerna och de dumma poliskonstaplarnas batonger — avlönade slagskämpar. Men han var icke bitter. Han glömde det helas råhet och snuskighet därför att det var så groteskt, och hans humor var honom en god hjälp.

Men hur hånad och förlöjligad han var, lyckades han dock till sist avge en enkel och rättfram redogörelse för vad som händt, och trots ett aggressivt korsförhör kunde hans vittnesmål ej rubbas på en enda punkt. Det var helt olikt de edsvurna lögner som skrikit högt i Patsys och hans båda vittnens anföranden.

Både Patsys advokat och allmänne åklagaren överlämnade målet och hänsköto alltsammans till domstolen utan vidare invändningar. Watson protesterade mot detta, men han blev nedtystad av allmänna åklagaren, som upplyste honom att han var allmänna åklagaren och visste sin plikt.

»Patrik Horan har intygat att han var i livsfara och att han nödgades försvara sig», började domaren Witbergs utslag. »Mr Watson hat avgivit samma påstående. Bägge ha ideligen förklarat att den andre utdelat det första slaget; bägge ha ideligen förklarat

87att den andre överfallit honom utan orsak. Dec är en juridisk regel att svaranden i ett tvivelaktigt fall skall få

räkna sig det tvivelaktiga till godo. Här är tydligen ett tvivelaktigt fall. I målet Staten contra Carter Watson tillerkännes alltså bemälde Carter Watson denna förmån och han förklaras härmed fri från ansvar. Samma resonemang tillämpas på målet Staten contra Patrik Horan. Han får räkna sig det tvivelaktiga till godo och förklaras fri från ansvar.

Jag uppmanar bägge målsägarna att trycka varandras händer och försona sig.»

Den första rubrik som tilldrog sig Watsons uppmärksamhet i aftontidningarna lydde: »Carter Watson frikänd.» I nästa tidning stod det: »Carter Watson slipper plikta.» Men kronan på verket sattes av en som började: »Carter Watson en beskedlig karl.» I nästa tidning läste han om att domaren Witberg rådt båda slagskämparna att trycka varandras händer, vilket de genast gjorde.

Längre ner läste han:

»Det här ska vi ta oss en grogg på», sade Patsy

Horan.

Kör till, sade Carter Watson.

Och arm i arm marscherade de i väg tiil närmaste utskänkningsställe.»

IV.

Hela historien hade ej lämnat efter sig någon bitterhet hos Watson. Det var ett nytt slags social iakttagelse, och den gav honom anledning att skriva enny bok som han kallade: »Polisdomstolspro-c eduren. Ett försök till analys.»

En sommarmorgon ett år därefter, ute på hans landtegendom, steg han av hästen och klättrade upp genom en liten hålväg för att inspektera några ormbunkar som han planterat föregående vinter. Då han kom ut från hålvägens övre ända hade han framför sig en av sina blomsterströdda ängar, en förtjusande isolerad bit natur, avstängd från världen av låga kullar och trädtoppar. Och här träffade han på en herre, tydligen stadd på promenad från sommarhotellet nere i den lilla byn ett stycke därifrån. De möttes ansikte mot ansikte och kände genast igen varandra. Det var domaren Witberg. Det var också ett tydligt fall av »intrång på främmande mark», ty Watson hade satt upp anslagstavlor, »Förbjuden mark», utmed gränsen för sitt område, fastän han aldrig gjorde sak av några överträdelser därvidlag.

Domaren Witberg räckte ut handen, men Watson låtsade ej se den.

»Politiken är ett snuskigt yrke, inte sant, herr domare?» sade han. »Ja, jag ser er hand, men jag bryr mig inte om att ta den. Tidningarna sade att jag skakade hand med Patsy Horan efter förhöret. Det vet ni att jag inte gjorde, och nu vill jag säga er att jag tusen gånger hellre skakade hand med honom och hans usla följe av fähundar än med er.»

Domaren Witberg blev högst pinsamt berörd, och då han stammade och harklade och försökte säga något, såg Watson på honom, kom på en plötslig idé och beslöt sig för ett bistert och skämtsamt upptåg.

»Man väntar sig knappast en sådan långsinthet hos

89en person med er begåvning och världserfarenhet», sade domaren.

»Långsinthet?» upprepade Watson. »Visst inte. Sådant ligger inte alls för mig. Och för att övertyga er om det skall jag visa er något egendomligt, något som ni aldrig förr har sett.» Watson såg sig omkring och tog upp en skrovlig sten så stor som hans knytnäve. »Se på den här. Pass på nu.»

Därmed gav Carter Watson sig ett slag i ansiktet.

Stenen skar upp kinden ända in till benet och blodet forsade.

»Stenen var för vass», sade han till den förvånade

polisdomaren, som trodde att han blivit tokig. »Jag-

måste skaffa mig några blånader. Man kan inte vara nog realistisk i ett sådant fall.»

Carter Watson hittade nu en slät sten och slog sig på kinden därmed flera gånger helt försiktigt.

»Så där ja», sade han belåtet. »Det här blir så vackert blått och gult om några timmar. Det blir absolut övertygande.»

»Ni är tokig», sade domaren Witberg darrande på rösten.

»Tala inte så där ohövligt till mig», sade Watson. »Ni ser mitt mörbultade och blödande ansikte? Det här har ni gjort med er högra hand. Ni slog till mig två gånger — pang, pang. Det är ett brutalt överfall utan anledning, Jag är i livsfara. Jag måste försvara mig.»

Domaren Witberg ryggade tillbaka för den andres hotande knytnävar.

»Om ni slår mig, låter jag arrestera er», hotade domaren Witberg.

90»Det sade jag till Patsy också», lydde svaret. »Och vet ni vad han gjorde då jag sade så till honom ?»

»Nej.»

»Så här.»

I samma ögonblick träffade Watsons högra knutna hand domaren Witbergs näsa, så att denna rättvisans representant ramlade baklänges i gräset.

»Stig upp!» kommenderade Watson. »Om ni är en gentleman, så stig upp — det var just så Patsy sa’ till mig, som ni vet.»

Domaren Witberg ville inte stiga upp, men Watson högg honom i kragen, lyfte upp honom och gav honom ett blått öga så att han stöp igen. Sedan blev det en avstraffning efter alla konstens regler. Domaren Witberg fick sig ett ordentligt kok stryk. Han fick örfilar och knytnävslag i ansiktet, och hans näsa bryntes mot marken. Och hela tiden hänvisade Watson på hur Patsy Horan hade burit sig åt. Då och då gav den uppsluppne sociologen sitt offer en riktig storsmocka. En gång lyfte, han upp den stackars domaren och stötte med flit sin näsa mot dennes huvudskål. Näsan sprang genast i blod.

»Se bara!» ropade Watson i det han tog ett steg tillbaka och skickligt lät blodet stänka över sitt eget skjortbröst. »Det här har ni gjort. Ni gjorde det med knytnäven. Det är förfärligt. Ni har nästan mördat mig. Återigen måste jag försvara mig.»

Ännu en gång fick domaren Witberg ett knytnävslag i ansiktet och hamnade i gräset.

»Jag skall låta arrestera er», snyftade han där han låg.

»Just så sade Patsy.»

' 9i»Ett brutalt — sniff, sniff — överfall — sniff, sniff — utan anledning.»

»Just så sade Patsy.»

»Jag skall låta arrestera er, det kan ni lita på.»

»Håll snattran, som det heter på slangspråk.»

Därmed gav Carter Watson sig av nedåt hålvägen och red ner till byn.

En timme därefter då domaren Witberg linkade uppför körvägen till sitt hotell, hejdades han av en landtpolis som meddelade honom att Carter Watson anmält honom för överfall och misshandel.

V.

»Herr domare», sade Watson följande dag till bydomaren, en förmögen bonde som för trettio år sedan gått

igenom en lantbruksskola, »eftersom den här Sol Witberg har ansett lämpligt att stämma mig för misshandel, sedan jag först har stämt honom för misshandel, skulle jag vilja föreslå att bägge målen slås ihop till ett. Vittnena och fakta äro de samma i båda fallen.»

Det gick bydomaren in på, och dubbelmålet tog sin början. Watson som kärande steg fram först och berättade sin historia.

»Jag höll på att plocka blommor», sade han. »Plockade blommor på min egen mark och hade ingen aning om fara. Plötsligt rusade den här mannen fram bakom träden och kastade sig över mig. »Jag är rövarhövdingen Dodo», sa' han, »och jag skall hacka slarv-sylta av er. Hands up! Jag drog på munnen,

i 92men så, pang, pang, slog han till mig så att jag ramlade omkull och tappade mina blommor. Det var rysligt ett så'nt språk han förde. Det var det brutalaste överfall utan anledning. Se på min kind. Se på min näsa. Jag kunde inte förstå det. Han måste ha varit full. Innan jag hämtat mig från min överraskning hade han tygat till mig så här. Jag var i livsfara och måste försvara mig. Det är alltsammans, herr domare, fast jag måste säga till sist att jag inte kan nog förvåna mig. Varför sa' han att han var rövarhövding? Varför anföll han mig så där utan orsak?»

Sol Witberg fick alltså en gratislektion i konsten att ljuga inför rätta. Han hade ofta från sin domarestol tåligt åhört sådana lögnhistorier och förvrängningar, men för första gången riktades de nu mot honom själv, och han satt ej längre i polisdomstolen med rättstjänare, polisbatonger och fängelseceller bakom sig.

»Herr domare», utbrast han, »aldrig har jag hört en sådan ramsa lögner rabblas upp av en sådan fräck lögnare ...»

Watson sprang upp.

»Herr domare, jag protesterar. Det tillkommer er, herr domare, att avgöra vad som är sant eller osant. Det där vittnet är här för att avge vittnesmål om vad som faktiskt har tilldragit sig. Hans personliga åsikter om saker och ting i allmänhet och om mig hör inte alls hit.»

Domaren rev sig i huvudet och blev förargad på sitt flegmatiska sätt.

»Det där är alldeles riktigt», förklarade han. »Jag förvånar mig över er, mr Witberg, som gör anspråk

93på att vara domare och hemma i de lagliga formerna och ändå gör er skyldig till ett så'nt ojuridiskt beteende. Ni bär er åt som en brännvinsadvokat. Här är det helt enkelt fråga om överfall och misshandel. Det gäller att avgöra vem som slog första slaget, och vi intressera oss inte alls för edra åsikter om mr Watsons personliga karaktär. Nå, vad har ni att anföra?»

Sol Witberg skulle ha ursinnigt bitit sig i sin ömma och svullna läpp, om det inte hade gjort så ondt. Men han behärskade sig och avlade en enkel, rättfram och sanningsenlig redogörelse för förloppet.

»Herr domare», sade Watson, »jag skulle vilja föreslå att ni frågade honom vad han hade att göra på mina ägor ?»

»Mycket bra. Vad hade ni att göra på mr W^atsons ägor ?»

»Jag visste inte att det var hans ägor.»

»Han beträdde förbjuden mark, herr domare», utbrast Watson. »Ingen kan undgå att se mina varnings-anslag.»

»Jag såg inga varningsanslag», sade Sol Witberg.

»Jag har sett dem själv», snäste domaren. »De sticka bra i ögonen. Och jag vill påpeka, sir, att om ni fuskar med sanningen i sådana småsaker, gör ni edra viktigare uppgifter ganska misstänkta. Varför slog ni mr Watson ?»

»Herr domare, jag har, som sagt, inte rört honom med ett finger.»

Domaren såg på Carter Watsons svullna och illa tilltygade ansikte och vände sig mot Sol Witberg med ilsket blängande ögon.

94»Se på den där mannens kind!» röt han. »Om ni inte har rört honom med ett finger, hur kommer det sig då att

han är så vanställd och illa åtgången?»

»Som jag har intygat. ..»

»Tänk er för», varnade domaren.

»Jag tänker mig för, sir. Jag säger bara som sant är. Han slog sig själv med en sten. Han slog sig med två olika stenar.»

»Är det resonligt att en människa, en människa som inte är galen, gör sig illa så där och fortfar att göra sig illa genom att bulta de ömtåligaste delarna av sitt ansikte med en sten?» frågade Carter Watson.

»Det låter som en barnsaga», kommenterade domaren. »Var ni full, mr Witberg?»

»Nej, sir.»

»Dricker ni aldrig?»

»Någon gång.»

Domaren fundera.de över detta svar med en min av slipad djupsinnighet.

WTatson passade på och blinkade åt .Sol Witberg, men denne illa hundsfotterade person kunde inte se något humoristiskt i situationen.

»Ett mycket egendomligt fall, ett högst egendomligt fall», förklarade domaren, då han började avge sitt utlåtande. »Båda parternas uppgifter ä’ rakt motsatta. Det finns inga vittnen annat än de båda måls-ägama. Var och en påstår att den andra har överfallit honom, och jag vet ingen möjlighet att på juridisk väg konstatera sanningen. Men jag har min privata åsikt, mr Witberg, och jag råder er att hädanefter hålla er utanför mr Watsons ägor och inte visa er här på trakten . ..»

95»Det är en förolämpning!» utbrast Sol Witberg. »Sitt ner. sir!» dundrade domaren. »Om ni än en gång avbryter domaren så där, pliktfäller jag er för förargelseväckande beteende inför rätta. Och jag säger er på förhand att jag kommer att ådöma er mycket hög plikt — ni, som själv är domare, borde väl iaktta ett skickligt och värdigt uppförande inför domstolen. Nu avkunnar jag mitt utslag:

»Det är en juridisk regel att svaranden i ett tvivelaktigt fall får räkna sig det tvivelaktiga till godo. Som jag har sagt, och upprepar ännu en gång, det finns ingen juridisk möjlighet för mig att avgöra vem som slog första slaget. Därför nödgas jag till min stora ledsnad» — han gjorde en paus och blängde på Sol Witberg — tillerkänna bägge parterna denna förmån. Mina herrar, ni få avträda.»

»Det här ska vi ta oss en grogg på», sade Watson till Witberg då de lämnade domstoissalen, men den förolämpade mannen vägrade att ta hans arm och marschera i väg till närmaste utskänkningsställe.

96

HÅRDA KNOGAR.

Man hade gjort vidlyftiga förberedelser till att fira jul ombord på jakten »Samoset». Som den ej på flera månader anlöpt någon civiliserad hamn, kunde proviantförrådet ej skryta med många läckerheter, och ändå hade Minnie Duncan lyckats tänka ut riktiga kalasmatsedlar både för salongen och skansen.

»Hör på, Boyd», sade hon till sin man. »Här ä' menyerna. I salongen: gravad makrill ä la inföding, sköld-paddsoppa, omelett ä la Samoset...»

»Vad tusan —?» avbröt Boyd Duncan.

»Ja, om du vill veta, så har jag hittat en burk champinjoner och ett paket äggpulver som hade fallit ner bakom låren, och de andra ingredienserna ha vi också. Men avbryt mig inte. Kokta jamsrötter, stekt tararot, salad på

alligatorpäron — seså, nu har du narrat mig att tappa bort den rätta ordningsföljden. Jag har också hittat ett sista halvt skålpund torkad bläckfisk. Vi ska ha rostade mexikanska bönor, om jag kan trumfa det i skallen på Toyama, och rostad papaia med honing från Marquesasöarna, och till sist en härlig paj, vars recept Toyama inte vill sprida ut.»

»Jag undrar om det är möjligt att brygga punsch eller en cocktail av vår tarvliga rom?» mumlade Duncan dystert.

7»Ah, det glömde jag! Kom med.»

Hustrun tog hans hand och ledde honom genom den lilla dörren som ledde in till hennes trånga hytt. Alltjämt hållande hans hand fiskade hon på bottnen av en hattask och tog upp en halvbutelj champagne.

»Då är dinern komplett!» utbrast han.

»Vänta.»

Hon fiskade på nytt och metade upp en whiskyflaska med silverhylsa. Hon höll upp den mot dagern från ventilen och visade att det fanns kvar ungefär en fjärdedel av det ursprungliga innehållet.

»Jag har sparat på den i flera veckor», förklarade hon. »Och det räcker nog åt dig och kapten Dettmar.»

»Två väldigt små groggar», klagade Duncan.

»Det skulle ha räckt till mera, men jag gav Lorenzo en klunk då han var sjuk.»

»Du kunde ha givit honom rom», brummade Duncan i skämtsam ton.

»Den otäcka smörjan! Åt en sjuk! Var inte snål, Boyd. Och jag är glad åt att det inte finns mera, för kapten Dettmars skull. Han blir alltid så retlig då han får något att dricka. — Och så besättningens middag. Sodaskorpor, cakes, konfekt...»

»Kraftig föda, det må jag säga.»

»Tyst du. Ris och curry, jams, taro, makrill naturligtvis, en stor tårta som Toyama håller på att grädda, spädgris...»

»Nej, hör nu...» protesterade han.

»Jo, säger jag. Vi ä' i Attu-Attu om tre dagar. För resten är det min gris. Den där gamla hövdingen, vad han nu hette, presentade mig den. Det såg du själv. Och så två burkar bullamacow. Det är

98deras middag. Och så julklapparna. Ska vi vänta till 1 morgon eller dela ut dem i kväll?»

»På julafton för all del», lydde mannens åsikt. »Vi kalla ihop hela besättningen vid åtta glas; jag ger dem en klunk rom överlag och sedan får du ge dem presenterna. Kom nu med upp på däck. Det är kvavt här nere. Jag hoppas att Lorenzo kan åstadkomma bättre resultat med sin dynamo; utan fläktarna blir det inte mycket sova av i natt, om vi måste ligga här nere.»

De gingo genom den lilla salongen. Solen höll på att gå ner, och då det lovade att bli en klar tropisk natt. Med fock och storsegel saxade åt ömse sidor gled Samoset makligt fram över det blanka havet med fyra knops fart. Genom maskinrummets skylight hörde de ett taktfast dunkande. De gingo akterut, där kapten Dettmar med ena foten på relingen höll på att olja patentloggen. Vid ratten stod en lång söderhavs-vilde, klädd i vit tröja och rödt ländskynke.

Boyd Duncan var ett original. Så tyckte åtminstone hans vänner. Ganska förmögen behövde han inte göra annat än att sköta sin bekvämlighet, och han hade valt att resa världen omkring på avlägsna och högst obekväma vägar. För tillfället hade han sina egna åsikter om korallrev, delade alls icke Darwins mening därvidlag, hade uttalat sin åsikt i flera uppsatser och en bok och var nu återigen ute och red på sin käpphäst, kryssade av och an på

Söderhavet i en liten yacht på trettio ton och studerade revformationerna.

Hans hustru Minnie Duncan ansågs också för ett original så till vida som att hon med förtjusning

99följde med på hans irrfärder. Bland annat hade hon under de sex spännande år de varit gifta bestigit Chimborazzo med honom, gjort en vinterfärd på tre tusen miles med hundar och slädar i Alaska, suttit på hästryggen från Canada till Mexiko, farit över Medelhavet i en tioton-tvåmastare och rott i kanot från Tyskland till Svarta havet tvärsigenom hjärtat av Europa. De voro ett ståtligt kringflackarpar, han stor och bredaxlad, hon en liten mörklagd och gladlynt kvinna, vars femtiotvå kilo voro idel energi och uthållighet, förutom att de voro behagliga för ögat.

Samoset hade varit kofferdiskonare, då Duncan köpte henne i San Francisco och ändrade om henne. Invändigt var hon helt och hållet ombyggd, så att lastrummet blivit salong och hytter, medan utrymmet akterom midskepps upptogs av maskinrummet, en dynamo, en ismaskin, förrådsrum och benzintank längst bort i aktern. Besättningen var naturligtvis fåtalig. Boyd, Minnie och kapten Dettmar voro de enda vita ombord, ehuru Lorenzo, den lille flottige maskinisten, till en del gjorde anspråk på att vara vit, eftersom han var halvblodsportugis. En japan var kock och en kines ste ward. Från början hade det varit fyra vita matroser, men de hade, en i sänder, dukat under för de palmvajande Söderhavsöarnas förtrollning och ersatts med öbor. En av dessa svarta matroser var från Easter Island, en annan från Carolinerna, en tredje från Paumot, och den fjärde var en jätte från Samoa. Till havs gjorde Boyd Duncan, som själv var kunnig i navigation, styrmansvakterna turvis med kapten Dettmar, och bägge skötte ratten eller utkiken då så fordrades. I nödfall kunde Minnie ta

100hand om ratten, och det var i sådana nödfall hon visat sig skickligare i att styra än de infödda matroserna.

Då det slog åtta glas samlades hela besättningen vid ratten och Boyd Duncan visade sig med en svart butelj och en mugg. Han serverade rommen själv, en halv mugg per man. De sväljde drycken under en mängd förtjusta grimaser och ljudligt smackande med läpparna, fastän rommen var ganska frän och tillräckligt skarp att sveda deras slemhinnor. Alla drucko utom Lee Goom, den helnyktre stewarden. Sedan denna ceremoni var över väntade de på den nästa, julklapps-utdelningen. Fastän stöpta i det stort tilltagna polynesiska måttet, resliga och grovlemmade, voro de som barn, skrattade muntert åt småsaker, och deras ivriga svarta ögon blixtrade i skenet från lanternorna, då deras stora kroppar vaggade av och an allt efter fartygets rörelser.

Minnie ropade upp var och en och delade ut gåvorna; varje present lät hon åtföljas av ett gladlynt kommentar, som ökade munterheten. Det var billiga klockor, slidknivar, ett storartat assortiment av metkrokar i askar, tobakskakor, tändstickor och granna kattunsskynken att svepa om livet. Att de tyckte om Boyd Duncan bevisades av de skallande skrattsalvor varmed de hälsade alla hans skämtsamma infall.

Kapten Dettmar stod, helt blek om kinden, lutad mot styrhytten och såg på och smålog endast då hans principal såg på honom. Två gånger skilde han sig från sällskapet och gick ner men stannade nere en enda minut för varje gång. Sedan, då Lorenzo, Lee Goom och Toyama fingo sina julklappar i salon-

IOIgen, försvann lian återigen ett par gånger in i sin hytt. Ty den dämon som slumrade i kapten Dettmars bröst hade just valt denna glädjestund till att vakna. Det var kanske inte bara dämonens fel, ty kapten Dettmar, som i många veckor sparat en halv liter whisky, hade slagit upp den nu på julaftonen.

Det var ännu tidigt på kvällen — det hade nyss slagit två glas — då Duncan och hans hustru stodo vid kappen, tittade bort i lovart och undrade om de möjligen skulle kunna bädda åt sig på däck. En liten mörk molntapp, som långsamt stack upp vid horisonten, hotade med en regnskur, och det var detta de talade om, då kapten Dettmar, som kom från aktern och var på väg ner, plötsligt kastade en misstänksam blick på dem. Han stannade, och hans ansiktsmuskler rörde sig krampaktigt. Sedan sade han:

»Ni tala om mig.»

Hans röst var hes och darrade av upphetsning. Minnie Duncan studsade, såg sedan på sin mans orörliga ansikte, förstod hans mening och teg.

»Ni tala om mig, säger jag», upprepade kapten Dettmar, denna gång nästan hotfullt.

Han raglade icke och visade ej att han druckit på annat sätt än genom de krampaktiga ryckningarna i ansiktet.

»Det är bäst att du går ner, Minnie», sade Duncan lugnt. »Säg till Lee Goom att vi sova där nere. Det dröjer inte länge förr än här kommer ett ösregn.»

Hon förstod meningen och gick efter att först ha kastat en orolig blick på de båda männens svagt belysta ansikten.

Duncan blossade på sin cigarr och väntade tills

102han genom det öppna skylightet hörde hustrun tala med stewarden.

»Nå?» frågade Duncan dämpat, men skarpt.

»Jag sa' att ni talade om mig. Det säger jag än en gång. Å, jag är inte blind. Dag efter dag har jag sett er två tala om mig. Varför går ni inte till

mig och säger det rent ut? Jag vet nog att ni veta

alltsammans. Och jag vet att ni ha beslutat er för att avskeda mig i Attu-Attu.»

»Jag är ledsen att ni ställer till ett sådant bråk för allting», svarade Duncan lugnt.

Men kapten Dettmar hade föresatt sig att bråka.

»Ni vet nog att ni ämnar avskeda mig. Ni tycka

er vara för goda att vara tillsammans med en sådan som jag — ni och er hustru.»

»Var god och blanda inte in henne i detta», varnade Duncan. »Vad önskar ni?»

»Jag vill veta vad ni ämnar göra.»

»Avskeda er i Attu-Attu, efter vad som nu har händt.»

»Det har ni ämnat hela tiden.»

»Tvärtom. Det är ert beteende nu som tvingar mig.»

»Det skall ni inte försöka inbilla mig.»

»Jag kan inte behålla en kapten, som kallar mig för lögnare.»

Kapten Dettmar stod svarslös ett ögonblick. Hans ansikte och hans läppar arbetade, men han kunde inte säga något. Duncan blossade helt lugnt på sin cigarr och tittade akteröver på det stigande regnmolnet.

»Lee Goom hämtade post i Tahiti», började kapten Dettmar. »Vi voro färdiga att lägga ut. Ni såg

103inte på edra brev förr än vi hade seglat, och då var det för sent. Det var därför ni inte gav mig respass i Tahiti. Å, jag vet nog. Jag såg det långa kuvertet, då Lee Goom kom ombord. Det var från Californiens guvernör, det stod tryckt på brevet, så att det kunde vem som helst se. Ni hade handlat bakom min rygg. Någon rackare i Honolulu hade viskat något i örat på er, och så skrev ni till guvernören för att få upplysningar. Och det var hans svar som Lee Goom lämnade er. Varför gick ni inte direkt till mig som det anstår en man? Nej, ni måste gå lömskt till väga mot mig, fastän ni visste att den här anställningen var min enda möjlighet att komma mig upp igen. Och så snart ni hade läst guvernörens brev, hade ni klart för er att ni skulle göra er av med mig. Det har jag läst i ert ansikte under alla dessa månader. Jag har sett er båda två, artiga mot mig av bara fan, dra er undan i vrårna och tala om mig och den där händelsen i San Francisco.»

»Har ni slutat?» frågade Duncan i skarp men dämpad ton. »Har ni talat till punkt?»

Kapten Dettmar svarade icke.

»Då skall jag säga er åtskilligt. Det var just på grund av den där händelsen i Frisco som jag inte avskedade er i

Tahiti. Gud skall veta att ni gav mig tillräckliga anledningar. Jag tänkte, att om någonsin en människa behövde ett tillfälle att rehabilitera sig, så var det ni. Om ni inte varit brännmärkt, skulle jag ha avskedat er genast då jag fick veta hur ni hade stulit från mig.»

Kapten Dettmar såg överraskad ut, ville avbryta, men åtrade sig.

104»Det var angående diktningen av däcket, de nya ror-järnen, maskinreparationen, den nya spinackerbommen, de nya dävertarna och reparationen av livbåten. Ni kontrollerade räkningen från varvet. Den var på fyratusen etthundra tjugutvå francs. Efter vanlig taxa skulle den inte ha varit en centime över tvåtusen femhundra francs.»

»Om ni litar mera på de där hamnhajarna än på mig...» började den andre med tjock röst.

»Gör er inte besvär med flera lögner», fortfor Duncan kallt. »Jag gick igenom räkningen. Jag stämde Flaubin inför guvernören, och den gamle skälmen erkände att han debiterat mig sextonhundra för mycket. Han sade att ni hade övertalat honom till det. Tolv hundra tog ni, och hans andel var fyra hundra förutom vad han förtjänat på arbetet. Avbryt mig inte. Jag har hans skriftliga erkännande nere i hytten. Därför skulle jag satt er i land, om ni inte hade haft det där ovädersmolnet över er. Ni hade den här enda utvägen... eller också måste ni gå under. Jag lät er få möjligheten. Nå, vad har ni att säga?»

»Vad sade guvernören?» frågade kapten Dettmar buttert.

»Vilken guvernör?»

»1 Californien. Ljög han för er som alla andra?»

»Jag skall tala om för er vad han sade. Lian sade att ni blivit dömd på indirekta bevis, och det var därför ni hade fått livstidsfängelse i stället för att bli hängd; att ni var det svarta fåret i Marylandfamiljen Dettmar; att de rörde upp himmel och jord för att få er benådad; att ert uppförande i fängelset varit exemplariskt; att han var allmän åklagare på den tiden

105då ni blev dömd; att han, sedan ni utstått sju års straffarbete, hade givit vika för er familjs böner och benådat er, och att han för sin del tvivlade på att ni hade mördat McSweeny.»

Det uppstod en paus, varunder Duncan fortfor att granska det uppstigande molnet, medan kapten Dettmars ansikte arbetade förfärligt.

»Nej, guvernören hade orätt», förklarade han med ett kort skratt. »Jag dödade McSweeny. Jag söp nattvakten full. Jag slog ihjäl McSweeny i hans koj. Jag använde koffernageln som visades under rannsaknin-gen. Han kunde inte försvara sig. Jag hackade korvmat av honom. Vill ni höra närmare detaljer?»

Duncan betraktade honom som man ser på ett vidunder, men svarade icke.

»Å, jag är inte rädd för att tala om det för er», utbrast kapten Dettmar häftigt. »Här finns inga vittnen. För resten är jag en fri man nu. Jag är benådad, och de ska sannerligen aldrig mer stoppa in mig i det där hålet. Det första slaget krossade McSweenys käk. Han låg på rygg och sov. Han sade: »Herre Gud, Jim... herre Gud!» Det var komiskt att se hans krossade käk slinka hit och dit då han sa’ det. Se'n gav jag honom dråpslaget... nå, vill ni höra mera?»

»Är det allt vad ni har att säga?» lydde svaret.

»Är det inte tillräckligt?» frågade kapten Dettmar.

»Det är tillräckligt.»

»Vad ämnar ni göra?»

»Sätta er i land i Attu-Attu.»

»Och till dess —?»

»Till dess...» Duncan tystnade. Vinden tilltog i styrka och lekte i hans hår. Stjärnorna där uppe för-

106svunno, och Samoset började svaja i den oskicklige rormannens händer. »Först och främst, loss fallen... och ta hand om ratten. Jag skall ge order till besättningen.»

I nästa ögonblick var regnet över dem. Kapten Dettmar sprang akterut, lyfte de uppkransade ändarna från koffernaglarna och slängde ut dem på däck så att de kunde löpa. De tre infödingarna kommo springande från den lilla skansen, två av dem togo hand om fallen, medan den tredje rusade utför kajuttrappan och stängde ventilerna där nere. Lee Goom och Toyama höllo på att fira ner presenningar över skylightet och skruva till »jungfrur». Duncan stängde kappens ventil och väntade på att få känna de första regndropparna i sitt ansikte, medan Samoset sköt våldsam fart och krängde först åt styrbord och sedan åt babord, då kastvindarna fångade hennes saxade segel.

Alla väntade. Men man behövde inte minska farten. Vinden miste sin styrka, och det tropiska regnet dränkte allt i en syndaflod. Faran var förbi, och då kanakerna började skjuta upp ändarna igen, gick Boyd Duncan ner.

»All right», ropade han muntert till sin hustru. »Bara en skur.»

»Och kapten Dettmar?» frågade hon.

»Han har druckit, det är alltsammans. Jag skall göra oss av med honom i Attu-Attu.»

Men innan Duncan klättrade upp i sin koj, spände han på sig, på bara kroppen under sin pyjamas, en bastant revolver.

Han somnade nästan genast, ty han hade den förmågan att kommendera sina spända nerver. Han gjor-

107de allting intensivt, alldeles som vilden, men i samma ögonblick som han uppfyllt stundens krav lät han kropp och själ slakna. Han sov alltså medan regnet fortfarande piskade däcket och yachten krängde och

rullade i de korta, krappa vågor som framkallats av

ovädret.

Han vaknade med en känlsa av kvävning och tyngd i huvudet. De elektriska fläktarna hade stannat, och luften var kvav. Medan han svor över Lorenzo och hans sätt att sköta sina sysslor hörde han sin hustru röra sig i hytten bredvid och gå ut i salongen. Hon ville förmodligen andas den friskare luften på däck, tänkte han och tyckte att det var ett bra exempel att följa. Han tog på sig tofflor, stack en kudde och en filt under armen och gick efter henne. Just som han kom upp på kajuttrappans översta steg, började skeppsklockan i salongen slå och han stannade för att lyssna. Den slog fyra glas. Klockan var alltså två på natten. Där ute hördes gaffelklon gnissla mot masten. Samoset rullade och rätade upp sig på en våg, och i den lätta

brisen susade det dovt i seglen.

Han satte just ut foten på det våta däcket, då han hörde sin hustru uppge ett rop. Det var ett plötsligt skrik av fasa som slutade med ett plask överbord. Han sprang akterut. I det skumma stjärnljuset urskilde han hennes huvud och axlar som försvunno i det lättjefulla kölvattnet.

»Vad var det?» frågade kapten Dettmar som stod vid ratten.

»Mrs Duncan», svarade Duncan, i det han ryckte ner livbojen från dess krok och slungade ut den i

108aktern. »Styvhala klyvarens lovartskot och gå över stag!» kommenderade han.

Men sedan begick Boyd Duncan ett missgrepp. Han hoppade överbord.

Då han kom upp, såg han en glimt av bojens brän-nare som hade tändts automatiskt då den träffade vattnet. Han samm dit och fann att Minnie hade nått den före honom.

»Hallå», sade han, »jaså, du söker svalka?»

»A, Bovd!» svarade hon och lade sin våta hand

* J

på hans.

Brännaren slocknade, den hade antagligen tagit skada på något sätt. Då de lyftes av en blank våg, vände Duncan sig om och tittade efter Samoset som skymtade dunkelt i mörkret. Inga lanternor syntes till, men där rådde larm och förvirrring. Han hörde kapten Dettmar överrösta de andras rop.

»Jag måste säga att han tar sig god tid», brummade Duncan. »Varför vänder han inte? Där går hon nu ...»

De hörde gnisslet av blocken då seglet gick över.

»Det var storseglet», mumlade han. »Han stagvän-der tvärsemot min tillsägelse ...»

De lyftes åter upp på en våg, om och omi gen, innan de kunde urskilja Samosets styrbordslanternas avlägsna gröna ljus. Men i stället för att stå stilla, till tecken att yachten höll på att närma sig dem, började den röra sig tvärsöver deras synfält.

Duncan svor. »Varför hålls den drummeln där borta?» frågade han. »Han har ju sin kompass, och han vet var han har oss.»

Men det gröna ljuset — det enda de kunde se och

109som de endast sågo då de voro på toppen av en våg — avlägsnade sig alltjämt för dem, medan det gled fram åt lovart och blev allt dunklare och dunklare. Duncan ropade högt och upprepade gånger, och varje gång hörde de, men mycket svagt, under pausen kapten Dettmar ropa ut kommandoord.

' »Hur kan han höra mig då han för ett sådant oväsen?» sade Duncan i ogillande ton.

»Han väsnas för att inte besättningen skall höra dig», svarade Minnie.

Det var något i hennes tvärsäkra ton som väckte hennes mans uppmärksamhet.

»Vad menar du?»

»Jag menar att han inte gör något försök att dra upp oss», fortfor hon i samma lugna ton. »Han kastade mig överbord.»

»Misstar du dig inte nu?»

»Hur är det möjligt? Jag stod vid relingen och såg efter om det skulle bli mera regn. Han måste ha släppt ratten och smugit sig bakom mig. Jag höll mig fast med den ena handen. Han grep om min fria hand bakifrån och slängde mig över. Det var illa att du inte visste det, annars skulle du ha stannat kvar ombord.»

Duncan brummade, men sade ingenting på flera minuter. Det gröna ljuset ändrade riktning.

»Hon har vändt», sade han. »Du har rätt. Han går med flit en lov omkring oss och styr kurs åt lovart. Om jag har vinden emot mig kunna de aldrig höra mig. Men det är inte värdt att ge sig...»

En lång stund ropade han med korta pauser. Det

110gröna ljuset försvann och avlöstes av det röda, så att man såg att yachten hade gått över stag igen.

»Minnie», sade han slutligen, »det är sorgligt att nödgas erkänna det, men du är gift med en idiot. Man skall vara idiot för att hoppa överbord som jag gjorde.»

»Vad ha vi för utsikter att bli upptagna... av något annat fartyg, menar jag?» frågade hon.

»En på tio tusen eller tio tusen miljoner. Här går ingen ångbåtsroute eller handelsväg. Och på Söderhavet möter man inga valfångare. Det kunde ju händelsevis komma en kofferdist på väg från Tutuwanga. Men den ön får bara påhälsning en gång om året, har jag hört. Vår chance är en på en miljon.»)

»Då ska vi spela på den chancen», svarade hon modigt.

»Du är en krona!» Han förde hennes hand till sina läppar. »Och ändå undrade faster Elisabeth alltid vad jag såg

hos dig. Naturligtvis ska vi spela på den chancen. Och vi ska vinna också. Det är otänkbart att det kan gå på annat sätt. — Adjö med den.»

Han drog den tunga pistolen ur bältet och lät den sjunka i havet. Men bältet behöll han kvar.

»Ge dig nu in i bojen och sov litet. Dyk.»

Hon dök lydigt och kom upp på insidan av den flytande rundeln. Han spände fast remmarna om henne och gjorde sedan fast sig själv vid bojens utsida genom att spänna pistolbältet om sin axel.

»Så här reda vi oss hela dagen i morgon», sade han. »Gud ske lov, vattnet är varmt. Under de första tjugufyra timmarna blir det i alla händelser inte svårt.

111Och om vi inte ä' uppdragna vid mörkrets inbrott, så få vi hänga med en dag till, det är alltsammans.»

De tego i en halvtimme. Duncan tycktes sova med huvudet vilande på den arm som var fastgjord vid bojen.

»Boyd», sade Minnie dämpat.

»Jag trodde att du sov», brummade han.

»Boyd, om vi inte gå igenom det här...»

»Håll mun», utbrast han oartigt. »Naturligtvis gå vi igenom. Det är intet tvivel på den saken. Någonstans här på havet går ett fartyg som stävar rakt

emot oss. Vänta, så får du väl se. Men nog önskar

jag att min hjärna hade trådlös telegraf. Nu ämnar jag sova, om också inte du gör det.»

Men för en gångs skull ville sömnen inte komma. En timme därefter hörde han Minnie röra sig och visste att hon var vaken.

»Säg, vet du vad jag har tänkt?» frågade hon.

»Nej, vad då?»

»Att jag skall önska dig god jul.»

»För tusan det har jag glömt. Det är ju juldagen. Och vi ska uppleva många flera sådana. Vet du

vad jag har tänkt på? Att vi ha ställt till en för-

bannat tråkig julmiddag åt oss. Vänta tills jag får tag i Dettmar. Då skall jag låta honom få betala oss det här. Och det skall inte bli med någon koffer-nagel. Bara med ett par knytnävar.»

Trots sin skämtsamma ton hade Boyd Duncan föga hopp. Han förstod mycket väl vad en möjlighet på en miljon ville säga och var lugnt övertygad om att hans hustru och han nu framlevde sina sista timmar — timmar som oundvikligen måste bli förfärligt och nattsvart tragiska.

112Den tropiska solen gick upp på en molnfri himmel. Ingenting syntes till. Samoset var bortom horisonten. Då solen steg högre rev Duncan i tu sina pyjama-byxor och fasonerade dem till två röda turbaner. Doppade i havsvatten försvarade de dem mot solhettan.

»Då jag tänker på julmiddagen, blir jag sannerligen arg», sade han, då han märkte att hans hustrus ansikte började få ett oroligt uttryck. »Och jag vill att du skall vara närvarande då jag gör upp saken med Dettmar. Jag har alltid varit emot att fruntimmer åse slagsmål, men det här är en annan sak. Det är en avstraffning.»

»Jag hoppas att jag inte slår sönder mina knogar på honom», sade han efter en stund.

Middagen kom och gick, och de drevo vidare, de voro medelpunkten i en cirkel av havsvatten. Den döende passadvindens milda bris svalkade dem, och de sänkte och höjde sig enformigt på blanka sommarvågor. En gång höll en guniefågel utkik på dem och kretsade omkring dem en halvtimme med majestätiska svängar. Och en gång sköt en stor rocka, som var tjugu fot tvärsöver, förbi dem på några meters avstånd.

I solnedgången började Minnie yra och jollrade tyst som ett barn. Duncans min blev vild, medan han lyssnade, och i sitt sinne välvde han planer hur han bäst skulle kunna göra slut på den annalkande dödskampen. Och medan han planerade och de lyftes upp av en större våg, lät han blicken glida ut över havet och fick se något som kom honom att ropa till.

»Minnie!» Hon svarade ej och han ropade ånyo hennes namn i hennes öra med all den stryka han

8hade kvar i rösten. Hennes ögon öppnades, och det uttryckte ömsom medvetande och yrsel. Han slog henne på händerna och handlederna, tills smärtan väckte henne.

»Där är den, vår miljonchance!» ropade han. »En ångare, som styr kurs rätt på oss! Det är sannerligen en pansarkryssare! Nu vet jag! Det är »Annapolis», som har hämtat astronomerna i Tutuvvanga.»

* *

*

Förenta staternas konsul Lingford var en beskäftig äldre herre, och under de två år han tjänstgjort i Attu-Attu hade han aldrig varit med om ett sådant unikt fall som Boyd Duncans. Den senare och hans hustru hade landsatts där av »Annapolis», som genast avgick igen till Fiji med sina astronomer.

»Det var ett kallblodigt överlagt mordförsök», sade konsul Lingford. »Lagen skall ha sin gång. Jag vet inte precis hur jag skall ta i tu med den där kapten Dettmar, men om han kommer till Attu-Attu, så kan ni lita på att jag skall — hm — ta i tu med honom. Under tiden skall jag studera lagen. Behagar inte ni och er snälla fru äta frukost hos mig nu?»

Medan Duncan antog inbjudningen, stod Minnie och tittade ut genom fönstret på hamnen, och nu böjde hon sig fram och vidrörde sin mans arm. Han följde hennes blick och såg Samoset, med flaggan på halv stång, glida in och fälla ankar knappt hundra meter därifrån.

»Där kommer min båt nu», sade Duncan till kon-

114suln. »Och nu fira de ner livbåten, och kapten Dettmar stiger i den. Om jag inte gissar orätt, är han på väg till er för att rapportera vårt dödsfall.»

Båten landade vid den vita sandstranden, och medan Lorenzo sysslade med motorn, gick kapten Dettmar uppåt vägen till konsulatet.

»Låt honom avge sin rapport», sade Duncan. »Vi ska stå i rummet bredvid och höra på.»

Och genom den halvöppna dörren hörde han och hans hustru kapten Dettmar med tårar i rösten beskriva hur han förlorade sin principal och hans fru.

»Jag vände och gick tillbaka till stället, där de gått överbord», sade han slutligen. »Det syntes inte ett spår av dem. Jag ropade och ropade, men fick intet svar. Jag kryssade fram och tillbaka och det höll jag på med i drygt två timmar, sedan seglade jag bidevind till dagbräckningen och kryssade tillbaka och fortsatte spaningarna hela dagen med två man på utkik. Det är förfärligt. Jag är alldeles förkrossad. Mr Duncan var en präktig karl, och jag kan aldrig...»

Men han fick ej tala ut, ty i det samma kom den präktiga karlen marscherande direkt på honom, medan Minnie stod kvar i dörren. Kapten Dettmars vita ansikte blev ännu vitare.

»Jag gjorde mitt bästa för att ta upp er, sir», började han.

Boyd Duncan svarade honom på knytnävspråket, och det var hårda knogar som applicerades på kapten Dettmars högra och vänstra kind. Kapten Dettmar raglade baklänges, hämtade sig och rusade med upplyft arm mot sin

principal, men möttes av en

115stjärnsmäll midt emellan ögonen. Nu stöp han och drog skrivmaskinen över sig då han ramlade i golvet.

»Det här är otillåtligt», fräste konsul Lingford. »Jag anhåller, jag anhåller att ni låter bli det där!»

»Jag betalar skadeersättning för kontorsmöblerna», svarade Duncan och drev i det samma till Dettmar på ögonen och näsan med sina hårda knogar.

Konsul Lingford trippade omkring i villervallan som en äggsjuk höna, medan hans kontorsmöbler gingo i kras. En gång grep han Duncan i armen, men slängdes tillbaka över halva rummet, kippande efter andan. Sedan vädjade han till Minnie.

»Mrs Duncan, vill ni inte vara god och hejda er man ?»

Men fastän blek och darrande skakade hon beslutsamt på huvudet och tog ej sina ögon från vad som försiggick.

»Det är hänsynslöst», utropade konsul Lingford och vek undan för de båda männen som brottades. »Det är en skymf mot regeringen, mot Förenta staternas regering. Och jag säger er på förhand att det inte kommer att bli obeivrat. Å, var god odh sluta, mr Duncan. Ni slår ihjäl karlen. Jag ber er, jag besvär er...»

Men han tystnade då en hög vas fylld med röda hibiscusblommor sprang i tusen bitar.

Till sist kunde kapten Dettmar ej stiga upp. Han kom upp på knäna och handlovarna, ansträngde sig att resa sig, men sjönk tillsammans. Duncan rörde vid det stönande vraket med foten.

»Nu har han fått sitt», sade han. »Jag har bara

116givit honom det samma som han har givit mången matros — ja, än värre.»

»Herre du evige!» exploderade konsul Lingford och stirrade förfärad på den han bjudit till sig på frukost.

Duncan småskrattade ofrivilligt, sedan behärskade han sig.

»Jag ber 0111 ursäkt, mr Lingford, jag ber verkligen om ursäkt. Jag är rädd att jag lät mina känslor skena i väg med mig lite grand.»

Konsul Lingford sväljde och slog ut med armarna.

»Lite grand, sir? Lite grand?» lyckades han få fram.

»Boyd», ropade Minnie dämpat från dörröppningen.

Han vände sig om och såg på henne.

»Du är en krona», sade han.

»Och nu, mr Lingford, är jag kvitt med honom», sade Duncan. »Det där som är kvar av honom överlämnar jag åt er och lagen.»

»Det där?» frågade konsul Lingford förfärad.

»Ja, just det där», svarade Boyd Duncan och betraktade med ynklig min sina illa tilltygade knogar.

*

KRIG.

I.

Han var en ung man, inte mer än tjugufyra eller fem, och han kunde ha suttit till häst med sin ungdoms sorglösa behag om han ej varit i en sådan spänning och så kattlikt på sin vakt. Hans svarta ögon spanade överallt, iakttogo hur kvistar och grenar rörde sig där småfåglar hoppade, sökte alltjämt genomtränga de växlande utsikterna över

träd och buskar och kommo alltid tillbaka till grupperna av småbuskar på ömse sidor om vägen. Och medan han spejade lyssnade han också, fastän det var tyst överallt där han red fram, frånsett dånet av grovt artilleri långt bort i väster. Det hade ljudit i hans öron under flera timmar, och det skulle endast ha väckt hans uppmärksamhet om det upphört. Ty hans uppgift låg närmare till hands, och tvärsöver sadelbågen gungade en karbin.

Han var i en sådan nervspänning att en flock vaktlar, som plötsligt lyfte nästan under hästens nos, kom honom att rycka till, mekaniskt och ögonblickligt dra åt sig tyglarna och kasta upp karbinen halvvägs till axeln. Han gjorde en förlägen grimas, hämtade sig och red vidare. Han var i en sådan spänning, så helt

118upptagen av vad han förehade, att svetten fick obehindrat rinna ner i hans ögon, tillra utför näsan och stänka på sadelknappen. Bandet omkring hans kavalleristhatt var fläckigt och vått av svett. Även hans skimmel var genomsvett. Det var midt i middagstiden en het dag då icke en fläkt rörde sig. Till och med fåglar och ekorrar vågade sig ej ut i solen, utan gömde sig inne på skuggiga ställen mellan träden.

Mannen och hästen voro översållade med löv och dammiga av frömjöl, ty de undveko öppna platser så mycket som möjligt. De höllo sig till buskarna och träden, och han gjorde alltid halt och spejade framför sig innan han red över en solsvedd glänta eller en kal betesmark. Han drog sig alltjämt norrut, ehuru med många slingringar, och det var norrifrån han mest tycktes frukta det som han spejade efter. Han var ingen pultron, men hans mod var endast den vanliga civilistens, och hans mål var icke att dö, utan att få leva.

Uppför en liten backsluttning red han en kreaturs-väg genom så täta buskar att han nödgades stiga av och leda hästen. Men då vägen svängde åt väster, övergav han den och styrde kurs norrut igen längs den med ekar beväxta åsens krön.

Åsen slutade i en brant utförsbacke — så brant att han måste rida i sicksack utför sluttningen, glidande och halkande i de vissna löven och de toviga slingerväxterna och med ett vaksamt öga på hästen som hotade att ramla över honom. Svetten lackade om honom, och frömjölet, som stickande tärde sig in i mun och näsborrar, ökade hans törst. Hur han än försökte, var detta en bullersam ridt, och han stannade

119ofta, flämtande i den torra hettan och lyssnade efter några oroande ljud där nedifrån.

Där nere kom han ut på jämn mark, så tätt beväxt med skog att han ej kunde upptäcka hur långt den sträckte sig. Här ändrade sig skogarnas karaktär, och han kunde åter sitta upp. I stället för de förvridna bergekarna reste sig höga, raka träd, frodiga och tjockstammade, ur den fuktiga, feta jorden. Endast här och där funnos snår, som voro lätta att undvika; då och då träffade han på oregelbundna, park-liknande öppna platser, där boskapen hade betat förr, innan kriget jagat bort dem.

Han kunde nu rida fortare, då han kom ner i dalen, och efter en halvtimme höll han in hästen vid en gammal inhägnad som kantade en slätt. Han tyckte ej om att den var så öppen åt alla håll, men han måste rida över den till det bräm av träd som utmärkte var en å gick fram. Det var endast en kvarts mile tvärs över denna slätt, men blotta tanken på att våga sig ut på den var honom motbjudande. Ett skjutgevär, tjugu, kanske tusen, kunde gömma sig mellan träden utmed ån.

Två gånger försökte han ge sig ut, och två gånger stannade han. Han skrämdes av sin egen ensamhet. Krigets puls som dunkade i väster antydde att han hade tusentals stridskamrater, men här fanns ingenting annat än tystnad, han själv och kanske dödsbringande kulor från en otalig massa bakhåll. Och ändå var det hans uppgift att träffa på det han var rädd för att träffa på. Han måste rida vidare, vidare, tills han någonstädes, någon gång, träffade på en annan man, eller andra män, från andra sidan, som

120rekognoscerade liksom han för att kunna rapportera, liksom han måste rapportera, att de stött på varandra.

Han åtrade sig, red ett stycke innanför skogsbry-net och tittade åter fram. Denna gång såg han en liten bondgård midt på slätten. Där syntes inga tecken till liv. Ingen rök virvlade upp från skorstenen, inga höns eller kalkoner skrockade och kråmade sig. Köksdörren stod öppen, och han tittade så länge och skarpt in i den svarta öppningen att han nästan tyckte att en bondhustru borde visa sig där när som helst.

Han slickade frömjölet och dammet från sina torra läppar, rätade upp sig till kropp och själ och red i det flammande solskenet. Ingenting rörde sig. Han red förbi huset och närmade sig väggen av träd och buskar utmed åkanten. Han var som förhäxad av en enda tanke: att en snabb kula skulle borra sig in i hans kropp. Det kom honom att känna sig bräcklig och försvarslös, och han hukade sig ner i sadeln.

Han band hästen vid skogsbrynet och fortsatte vägen hundra meter till fots tills han kom till ån. Den var tjugu fot bred, utan märkbar ström, sval och inbjudande, och han var mycket törstig. Men han väntade i sitt lummiga gömställe med ögonen riktade på den andra strandens träd. För att göra sin väntan mindre outhärdlig slog han sig ner och lade karbinen över sina knän. Minuterna gingo, och hans spänning lättades småningom. Till sist tänkte han att det icke var någon fara, men just som han ämnade skilja grenarna åt och luta sig ner till vattnet, varseblev han att någonting rörde sig i buskarna på andra stranden.

Det kunde vara en fågel. Men han väntade. Åter rörde det sig i buskarna, och sedan delade de sig

121så plötsligt att det nästan avtvingade honom ett utrop, och ett ansikte tittade fram. Det var ett ansikte igenväxt av flera veckors rödaktigt skägg. Ögonen voro blå och vidt åtskilda med skrattrynkor i vrårna trots hela ansiktets trötta och ängsliga uttryck.

Allt detta kunde han se med mikroskopisk tydlighet, ty avståndet var ej längre än tjugu fot. Och allt detta såg han så fort att han såg det medan han lyfte upp karbinen till axeln. Han siktade, och han visste att han framför sig hade en man som var så godt som död. Det var omöjligt att bomma på sådant håll.

Men han sköt icke. Han sänkte långsamt karbinen och väntade. E11 hand, som höll en vattenbutelj, visade sig och det röda skägget böjde sig ner för att fylla buteljen. Han hörde vattnet gurgla. Armen och buteljen och det röda skägget försvunno bakom buskarna som slogo tillsammans igen. Han väntade en lång stund, men så smög han sig med osläckt törst tillbaka till sin häst, red långsamt över den solstekta slätten och dök in i de skyddande skogarna där bortom.

II.

Ännu en dag, het och vindlös. En övergiven bondgård, stor, med många uthus och en köksträdgård^ låg midt på en öppen plats. Från skogarna kom den unge mannen med de pigga svarta ögonen ridande på sin skimmel, med karbinen tvärsöver sadelknappen. Han andades lättare då han kom fram till huset. Det var tydligt att en strid ägt rum här tidigare på

I 22sommaren. Skrot och ärgiga tomma patroner lågo på marken, som då den var fuktig hade rivits upp av hästhovar. Tätt invid köksträdgården voro gravar försedda med namnskyltar och nummer. I eken vid köksdörren hängde liken av två män i trasiga, väderbitna kläder. De utmärglade och vanställda ansiktena hade ingen likhet med människoansikten. Skimmeln fnös åt dem, och ryttaren klappade och lugnade honom och band honom längre bort.

Då han kom in i huset, såg han endast förödelse, lian trampade på tomma patroner då han gick ur rum i rum för att rekognoscera från fönstren. Människor hade kamperat och sovit överallt, och på golvet i ett rum såg han tydliga spår av att de sårade lagts ner där.

Han gick ut igen, ledde hästen bakom ladan och gick in i trädgården. Ett dussin träd dignade under mogna äpplen. Han stoppade sina fickor fulla och åt medan han plockade. Sedan kom han på en idé, tittade på solen och beräknade hur lång tid det skulle ta för honom att rida tillbaka till lägret. Han drog

av sig skjortan, knöt ihop ärmarna och gjorde en

säck. Den fyllde han med äpplen.

Just som han skulle sätta sig upp på hästen, spet-

sade djuret plötsligt öronen. Även mannen lyssnade och hörde otydligt ljudet av hovar i lös mull. Han smög sig till ladans knut och tittade. Ett dussin ryttare nalkades i spridd ordning från andra sidan av slätten; de voro nu

endast på hundra meters avstånd. De redo fram till huset. Några stego av, medan andra sutto kvar i sadeln, vilket antydde att de ej ämnade stanna där länge. De tycktes hålla rådplägning, ty

123han hörde dem tala ivrigt på de främmande inkräktarnas avskydda tungomål. Tiden gick, men de tycktes ej kunna fatta något beslut. Han lade in karbinen i dess läderfodral, steg till häst och väntade otåligt med äppelsäcken hängande på sadelknappen.

Han hörde annalkande steg och han gav skimmeln så oförmodat sporrarna att det avtvingade djuret ett överraskat läte då det föll i galopp. Vid ladans knut såg han inkräktaren, bara en pojke på nitton eller tjugu år, men klädd i uniform, hastigt vika undan för att ej bli omkullriden. I samma ögonblick tog skimmeln ett språng åt sidan, och ryttaren såg en skymt av karlarna utanför huset, som nu alarmerats. Några sprungo ur sadeln och han såg dem sikta med bössorna. Han red förbi köksdörren och de hoptorkade liken som gungade i skuggan, och tvingade fienderna att dra sig tillbaka från husets framsida. Ett skott small och ännu ett, men han red fort och lutade sig fram, satt lågt i sadeln, med ena handen fasthållande äppelskjortan och styrande hästen med den andra.

Inhägnaden var fyra fot hög, men han kände sin skimmel och lät honom sätta över i full fart under ackompanjemang av några spridda skott. På åtta hundra meters avstånd låg skogen, och skimmeln tillryggalade denna släta terräng med väldiga språng. Nu sköto alla. De fyrade av sina skott så hastigt att han ej längre kunde höra de särskilda smällarna. En kula gick genom hans hatt, men det märkte han

icke, däremot lade han märke till att en annan träffade äppelsäcken. Och han ryckte till och dök ner

ännu lägre, då en tredje kula, som avskjutits för lågt,

124träffade en sten mellan hästens ben och studsade genom luften, surrande och sjungande som en underlig insekt.

Skotten upphörde då gevärsmagasinen voro tömda, och plötsligt blev det tyst. Den unge mannen jublade invärtes. Han hade kommit oskadad ifrån detta fruktansvärda kulregn. Han såg sig om. Ja, de hade tömt sina magasin. Han såg att flera höllo på att ladda om. Andra sprungo tillbaka efter sina hästar bakom huset. Medan han satt där och spejade kommo två, som redan kommit i sadeln, sprängande om hörnet. I det samma såg han mannen med det välbekanta röda skägget falla på knä på marken, kasta upp geväret till kinden och sikta helt kallblodigt och noggrant för ett så långt skott.

Den unge mannen gav hästen sporrarna, hukade sig ner och kastade sig av och an i sadeln för att rubba den andres sikte. Ännu kom intet skott. Med varje språng hästen tog kom skogen närmare. Det var nu endast hundra meter till den, och ännu dröjde skottet.

Men nu hörde han det, och det var det sista han hörde här i livet, ty han var död innan han nådde marken efter sitt långsamma fall ur sadeln. Och de som stodo och höllo utkik vid bondgården sågo honom falla, sågo hans kropp studsa då den träffade marken och sågo den skur av rödkindade äpplen som regnade över honom. De skrattade åt den oväntade äppeleruptionen och klappade händerna åt den rödskäggige mannens långa skott.

UNDER SOLTÄLTET.

»Kan en man — en gentleman, menar jag — kalla en kvinna för ett kadaver?»

Den lille mannen slungade ut sin utmanande fråga tiil hela sällskapet, lutade sig sedan tillbaka i sin däckstol och läppjade lemonad med en på en gång tvärsäker och förväntningsfullt stridslysten min. Ingen svarade. De voro vana vid den lille mannen och hans plötsliga utbrott och häftighet.

»Jag upprepar att det var i min närvaro han kallade en viss dam, som ingen av er känner, för ett kadaver. Han sade inte slyna. Han sade helt grovkornigt att hon var ett kadaver. Och jag anser att ingen man som verkligen är en man kan använda ett sådant uttryck om en kvinna.»

Doktor Dawson sög flegmatiskt på sin svarta pipa. Matthews satt med armarna om sina uppdragna knän och var försjunken i betraktande av en kretsande gunie. Sweet, som höll på att dricka ur sin whiskygrogg, säg sig omkring efter en steward.

»Jag frågar er, mr Treloar, kan en man kalla en dam för kadaver?»

Treloar, som råkade sitta bredvid honom, studsade vid det oväntade angreppet och undrade vilken anled-

126ning han någonsin givit den lille mannen att tro att han skulle kunna kalla en dam för kadaver.

»Jag skulle vilja säga», började han sitt tveksamma svar, »att det — hm — beror på — hm — damen.»

Den lille mannen blev häpen.

»Ni menar —?» stammade han.

»Att jag har sett kvinnovarelser som ha varit kadaver — ja, värre.»

Det blev en lång pinsam tystnad. Den lille mannen tycktes alldeles förvirrad av svarets grova brutalitet. Hans min var både bedrövad och outsägligt förolämpad.

»Ni har talat om en man som användt ett ofint uttryck och ni har klassificerat honom», sade Treloar i kyligt lugn ton. »Jag skall nu berätta er om en kvinna

— ber om ursäkt, en dam, och då jag har slutat skall jag be er säga vad hon går för. Miss Caruthers kallar jag henne, först och främst därför att hon inte hette så. Det var ombord på en postångare, och det hände för flera år sedan.

»Miss Caruthers var förtjusande. Nej, det är inte rätta ordet. Hon var häpnadsväckande. Hon var en ung kvinna och en dam. Hennes far var en viss hög ämbetsman, vars namn ni allesammans genast skulle känna igen, om jag sade det. Hon var nu tillsammans med sin mor och två kammarjungfrur, på väg för att söka upp den gamle herrn någonstädes österut.

»Hon — ursäkta att jag säger det än en gång —

— var häpnadsväckande. Det är det enda lämpliga uttrycket. Till och med de svagaste adjektiv som kunna användas om henne måste bli superlativer. Det var ingenting som hon inte kunde göra bättre än

127någon kvinna och de flesta män. Sjunga, spela •— bå! — det är som någon retoriker en gång sade om Napoleon, all tävlan tog till flykten. Simma! Hon kunde ha skapat sig en förmögenhet och ett namn genom att ge offentliga uppvisningar. Hon var en av de sällsynta kvinnor som kunna lägga bort allt toalettens bjäfs och bli ännu mera fullkomligt skön i en enkel simdräkt. Och i fråga om toaletter var hon en konstnärinna.

»Men apropå simma. Kroppsligt taget var hon den fulländade kvinnan —• ni vet vad jag menar: inte genom brutala akrobatmuskler, utan genom nobla linjer och fin, smidig kroppsbyggnad. Därtill var hon stark. Och hur hon kunde vara det, ja, det var ett underverk. Tänk er en idealisk kvinnoarm; hur fint den smalnar av från en rund biceps och bara en antydan till muskler, ner till den lilla armbågen, och hur den sedan sväller ut mjukt och fast, och så den smala, förtjusande rundade handleden. Sådana voro hennes armar. Och ändå, när man såg henne simma sin snabba, knyckiga engelska överhandssimning och skjuta så god fart — ja, jag är rätt hemma i anatomi och atletik och sådant där, men för mig var det ett mysterium att hon kunde göra det.

»Hon kunde hålla sig under vattnet i två minuter. Jag tog tiden. Ingen man ombord utom Dennitson kunde nappa så många slantar som hon under en enda dykning. Framme på mellandäck fanns en väldig segelduktank med sex fots djupt vatten. I den brukade vi kasta småslantar. Jag har sett henne dyka från övre däcket — ingen småsak i och för sig — ner i detta sex fots vatten och hämta upp inte mindre

128än fyrtiosju slantar, spridda huller om buller på hela tankbottnen. Dennitson, en helt ung engelsman, överträffade henne aldrig i det, fastän han alltid föresatte sig att slå hennes rekord.

Hon var sannerligen en havsflicka. Men hon var landflicka också, hästflicka — ja, hon var den universella

kvinnan. Då man såg henne som en sky av lenaste silke, omgiven av ett halvt dussin exalterade beundrare, dåsigt likgiltig för dem alla eller låtande en glittrande skur av kvickheter regna över dem, kunde man inte tro att hon dugde till något annat i världen. I sådana ögonblick måste jag tvinga mig att tänka på hennes fyrtiosju slantar på bottnen av simtanken. Ja, sådan var hon, detta under bland kvinnor, som gjorde allting bra.

»Hon tjusade till varenda mansperson i sin närhet. Hon fick mig — jag blygs inte att erkänna det — hon fick mig att sluta mig till den andra långa raden. Unga valpar och gamla gråpälsar som borde ha förstått bättre — å, de kommo allesammans fram och kröpo omkring hennes kjolar och gnällde och viftade på svansen då hon visslade. Alla voro de samma syndare, från unge Ardmore, en rosig kerub på nitton år, på väg till någon skrivsyssla vid ett utländskt konsulat, till gamle kapten Bentley, grånad och stormbiten och skenbart lika känslolös som en kinesisk avgudabild. Där var en fin medelålders herre, Perkins tror jag han hette, som hade glömt att hans hustru var med ombord, tills miss Caruthers gav honom en upp-sträckning och skickade honom tillbaka till den som rådde om honom.

»Männen var som vax i hennes händer. Hon smälte

dem eller modellerade om dem eller brände dem till aska, allt efter som det behagade henne. Där fanns inte ens en uppassare, hur förnäm och oåtkomlig hon än var, som om hon befallt skulle ha dragit i betänkande att slå ut en tallrik soppa över själva kaptenen.

, Ni ha alla sett sådana kvinnor — ett slags världs-champion i konsten att väcka tillbedjan. Som hjärte-krosserska var hon oöverträffad. Hon var en pisksnärt, ett styng, en låga, en elektrisk gnista. Tro mig, ibland sköt det ut viljeblixtar genom hennes skönhet och trollmakt och träffade ett offer så att han förvandlades till en skälvande idiot.

»Och för vad som nu kommer få ni inte glömma, att hon var en stolt kvinna — rasens, bördens, könets, maktens stolthet — den hade hon oinskränkt, en egendomlig, hänsynslös och skrämmande stolthet.

»Hon styrde fartyget, hon styrde resan, hon styrde allting, och hon styrde Dennitson. Till och med den minst skarpsynta av oss förstod att han hade tagit ledningen, framför hela kopplet. Att hon tyckte om honom och att denna känsla var stadd på tillväxt, det var det intet tvivel om. Jag är säker om att hon betraktade honom med blidare ögon än hon någonsin förr hade betraktat en man. Vi dyrkade henne fortfarande och gingo alltid och väntade på att hon skulle vissla på oss, fastän vi visste att Dennitson hade långt försprång framför oss. Hur det kunde ha gått fingo vi aldrig veta, ty vi kommo till Colombo och så hände något annat.

»Ni känner till Colombo och hur infödingarnas pojkar dyka efter slantar i viken som vimlar av hajar. De våga sig naturligtvis bara ner bland grundvattens-

hajarna och fiskhajarna. Det är nästan hemskt så bra de känna till hajarna och kunna säga när det kommer en riktig människoätare — en tigerhaj, till exempel, eller en gråhaj som förirrat sig från australiskt farvatten. Om en sådan haj visar sig, så är varenda kotte uppe ur vattnet och tar till schappen.

»Det var efter lunchen och miss Caruthers höll sitt vanliga hov under soltältet. Gamle kapten Bentley hade nyss visslats fram till henne och hade beviljat henne något som han aldrig beviljat någon varken förr eller senare — att pojkarna skulle få komma upp på promenaddäcket. Ser ni, miss Caruthers var simmare, och hon var intresserad. Hon samlade in alla våra småslantar och kastade dem själv överbord, en i sänder eller hela göpnar, bestämde villkoren för tävlingen, läxade upp en som misslyckats, gav extra belöningar till briljanta segrare, med ett ord, skötte hela föreställningen.

»Hon var särskilt noga med deras hopp. Ni vet, då man hoppar på fotterna från en höjd, är det mycket svårt att hålla kroppen lodrät medan den är i luften. Den manliga kroppens tyngdpunkt sitter högt, och tendensen är att slå över. Men de små rackarun-garna använde en metod som var ny för henne, påstod hon, och som hon ville lära

sig. De hoppade från dävertarna på båtdäcket ovanför, de klövo luften med ansikte och axlar framåtböjda och blicken riktad på vattnet. Först i sista ögonblicket rätade de plötsligt upp sig och körde ner i vattnet korrekt kappraka.

»Det tog sig mycket bra ut. Deras dykning var inte så märkvärdig, fastän det var en bland dem som utmärkte sig därvidlag så väl som i all annan idrot;t.

131Någon vit man måste ha lärt honom, ty han gjorde den rätta svandykningen och gjorde den vackrare än jag någonsin sett. Ni vet, när man kör på huvudet i vattnet från en stor höjd, gäller problemet just att träffa vattnet i den rätta vinkeln. Om man förfelar vinkeln är det det samma som knäckt ryggrad och skada för hela livet. Det har också betydt döden för många klåpare. Men den här pojken kunde göra det — sjuttio fot vet jag att han klarade i ett hopp från riggen — händerna knutna på bröstet, huvudet bakåtlutat — han seglade nästan som en fågel, uppåt och utåt, utåt och nedåt, med kroppen vågrät i luften, så att om den träffat vattnet i den ställningen, skulle den ha blivit kluven midt i tu som en sill. Men ögonblicket innan han nådde vattnet sjönk huvudet framåt, händerna flyga ut och låsa armarna till en båge framför huvudet, och kroppen böjer sig graciöst ner och träffar vattnet i den rätta vinkeln.

»Det gjorde pojken om och omigen till förtjusning för oss alla, men i synnerhet för miss Caruthers. Han kunde inte vara en minut över tolv eller tretton år, men ändå var han den skickligaste av hela flocken. Han var • pojkskarans favorit och dess anförare. Det fanns flera äldre än han, men de erkände hans an-förarskap. Det var en vacker pojke, en smidig ung gud i brons som andades, långt mellan ögonen, intelligent och dristig — en bubbla, ett solgrand, en skön livsglimt. Ni ha sett sådana underbara, härliga varelser — djur, vad som helst, en leopard, en häst — rastlösa, ivriga, för livfulla att kunna vara stilla, med silkesmjuka muskler, minsta åtbörd en gudomlig grace, varenda rörelse vild, obunden, och

132över alltsammans en intensiv vitalitet, ett skimmer och en glans av levande ljus. Gossen hade allt det där. Liv strömmade ut från honom nästan bländande. Lians hud strålade därav. Det flammade i hans ögon. Jag kan svära på att jag nästan hörde det spraka om honom. Då man såg honom, var det som att få en fläkt ozon i näsborrarna — så frisk och ung var han, sä gnistrande av hälsa, så vilclt naturlig.

»Sådan var pojken. Och det var han som gjorde alarm midt under leken. Pojkarna rusade i väg till gångbordet, summo så fort de kunde, huller om buller, plumsande och kavande, med förskrämda miner, flögo upp ur vattnet med vilda hopp, klängde sig fast var de kunde, hjälpte varandra upp, och slutligen stodo de allesammans på gångbordet och tittade ner i vattnet.

»Vad står på?» frågade miss Caruthers.

»Det är förmodligen en haj», svarade kapten Bentley. »Det är tur för grabbarna att han inte fick tag i en av dem.»

»Äro de rädda för hajar?» frågade hon.

»Är inte ni det?»

Llon ryste, tittade över relingen ner i vattnet och gjorde en grimas.

»Inte för allt i världen skulle jag våga mig ner där det kanske finns hajar», sade hon och ryste återigen. »De ä’ ohyggliga! Ohyggliga!»

»Pojkarna kommo upp på promenaddäcket, klängde sig fast vid relingen och tillbådo miss Caruthers som hade kastat till dem en sådan rikedom av back-shish. Som föreställningen var slut, gav kapten Bent-ley dem en vink att ge sig av. Men hon hejdade honom. •

»Ett ögonblick, kapten. Jag har alltid hört att infödingar inte ä’ rädda för hajar.»

»Hon vinkade till sig svandykningspojken och tecknade till honom att dyka igen. Han skakade på huvudet och skrattade, han så väl som hela pojkskaran, som åt ett godt skämt.

»Haj», sade han och pekade på vattnet.

»Nej», sade hon. »Det är ingen haj.»

»Men han nickade energiskt, och pojkarna bakom honom nickade lika energiskt.

»Nej, nej, nej», utbrast hon. Och sedan vände hon sig till oss: »Vem vill låna mig en halvkrona och en soverelgn ?»

»Ögonblickligen räckte ett halvt dussin av oss henne kronor och sovereigns, och hon tog emot de båda mynten av unge Ardmore.

»Hon visade halvkronan för pojkarna. Men det blev ingen rusning till relingen som förberedelse till dykning. De stodo där och småskrattade förläget. Hon bjöd myntet turvis till var och en särskilt, men de gnedo foten mot vaden, skakade på huvudet och flinade. Då kastade hon halvkronan överbord. Med begärliga och beklagande blickar sågo de dess silverstrimma genom luften, men ingen rörde sig ur fläcken.

»Gör det inte med sovereignen», sade Dennitson halvhögt till henne.

Det fäste hon sig ej vid, utan höll upp guldmyntet framför svandykarens ögon.

»Nej, låt bli», sade kapten Bentley. »Jag skulle

134inte kasta en sjuk katt överbord, då det är en haj i närheten.»

»Men hon skrattade, envis i sin föresats, och fortfor att egga pojken.

»Fresta honom inte», bad Dennitson. »Det är en hel förmögenhet för honom, och han kanske skulle hoppa...»

»Skulle inte ni göra det?» sade hon hastigt. »Om jag kastade den?» Det sista sade hon i lenare ton.

»Dennitson skakade på huvudet.

»Ni är dyr», sade hon. »För hur många sovereigns hoppar ni?»

»Det finns inte så många myntade att de kunna narra mig överbord», svarade han.

»Kon funderade ett ögonblick och glömde pojken under sin dust med Dennitson.

»För min skull?» sade hon mycket mjukt.

»För att rädda ert liv — ja. Men inte annars.»

»Kon vände sig åter till pojken. Åter höll hon upp myntet för hans ögon och bländade honom med dess höga värde. Sedan låtsades hon som om hon kastade ut det, och ofrivilligt gjorde han en halv rörelse mot relingen, men hejdades av häftigt förebrående rop från kamraterna. Det låg också vrede i deras röster.

»Jag vet att det bara är lek», sade Dennitson. »Gå hur långt ni vill, men för Guds skull kasta inte —!»

»Om det nu var hennes besynnerliga egensinne eller hon tvivlade på att pojken skulle låta locka sig, är inte så lätt att säga. Det var oväntat för oss alla. Ur soltältets skugga flög guldmyntet ut i solskenet och nalkades vattnet i en glittrande båge. Innan någon hann hejda honom var gossen över relingen och

USflög graciöst efter myntet. Båda voro i luften på samma gång Det var en vacker syn. Sovereignen klöv vattnet, och på samma punkt, nästan samtidigt stöp gossen i, nästan utan ett plask.

»Från de svarta pojkarna, som sågo på med snabbare ögon än vi, kom ett utrop. Vi stodo alla vid relingen. Säg mig inte att en haj nödvändigt måste vända sig på rygg. Det gjorde inte den här. I det klara vattnet sågo vi alltsammans, så högt som vi stodo. Hajen var ett väldigt odjur, och med ett nafs högg han pojken midt i tu.

»Det hördes ett mummel bland oss — jag vet inte vem det kom ifrån, det kanske var från mig. Och sedan blev det tyst. Miss Caruthers var den första som sade något. Flon var blek som döden.

»Jag... jag kunde aldrig tro...» sade hon och skrattade ett kort, hysteriskt skratt.

»Hon uppbjöd hela sin stolthet för att behärska sig. Hon vände sig hjälplöst till Dennitson och sedan till den ene

efter den andre. Hennes ögon hade ett uttryck av skräck, och hennes läppar skälvde. Vi voro brutala — å, det förstår jag nu, då jag tänker tillbaka på det. Men vi gjorde ingenting.

»Mr Dennitson», sade hon, »Tom, vill ni inte hjälpa mig ner?»

Han ändrade icke riktningen av sin blick, som var den svartaste jag någonsin sett i en mans öga, och han blinkade inte ens. Han tog en cigarrett ur sitt fodral och tände den. Kapten Bentley harskade sig obehagligt och spottade över relingen. Det var allt... detta och så tystnaden.

»Hon vände sig om och gick med fasta steg nedåt

T36däcket. Då hon gått tjugu steg vacklade hon och stödde handen mot väggen för att inte falla. Och så gick hon vidare, stödde sig mot salongsväggen och gick mycket långsamt.»

Treloar tystnade. Han vände på huvudet och gav den lille mannen en kallt frågande blick.

»Nå», sade han slutligen. »Klassificera henne.»

Det stockade sig i halsen på den lille mannen; han sväljde.

»Jag har ingenting att säga», svarade han. »Jag har alls ingenting att säga.»

*

ATT DÖDA EN MÄNNISKA.

Ehuru det endast brann skumma nattlampor, rörde hon sig obehindrat i de stora rummen och de rymliga hallarna och sökte förgäves efter den endast till hälften lästa diktsamling som hon förlagt och nu först kom ihåg. Då hon vred upp det elektriska ljuset i salongen, stod hon där klädd i en släpande nattrock av mjukt rosenrödt tyg och med hals och axlar insvepta i en spetssjal. Hon hade ännu ringarna på fingrarna, och hennes tjocka blonda hår var ännu ej nedtaget. Hennes skönhet var eterisk och graciös, hon hade ett smalt, ovalt ansikte, röda läppar, en svag rodnad på kinden och blå kameleontögon som allt efter hennes stämning kunde spärras upp barnsligt oskyldigt, bli hårda och grå och lysande kalla eller flamma upp i hett egensinne och övermod.

Hon släckte ljuset och gick ut genom hallen ner till frukostrummet. Då hon kom in, stannade hon och lyssnade. Långt bort ifrån kom, icke ett buller, men ett intryck av att något rört sig. Hon kunde ha svurit på att hon ej hört något, men ändå var någonting förändrat. Nattens stillhet var störd. Hon undrade vem det kunde vara av tjänarna som ännu var uppe. Icke betjänten, ty han var känd för att gå tidigt och lägga sig utom vid särskilda tillfällen. Ej heller kunde

138det vara hennes kammarjungfru, ty hon hade fått ledigt den kvällen.

Hon fortsatte till matsalen, vars dörr var stängd. Hon visste ej varför hon öppnade den och gick in, så vida det icke var därför att hon hade en känsla av att det störande elementet, vad det nu var, fanns där inne. Rummet var mörkt, och hon trevade sig fram till strömbrytaren och vred om den. Då ljusfloden kom svallande, tog hon ett steg tillbaka och uppgav ett rop. Det var endast ett »å —!» och det var dämpat.

Midtför henne bredvid strömbrytaren stod en man tryckt intill väggen. I handen hade han en revolver, varmed han siktade på henne. Midt upp i sin skräck över den oväntade synen lade hon märke till att pistolen var svart och ofantligt långpipig. Hon kände igen att det var en Coltrevolver. Han var en halvstor karl, simpelt klädd, brunögd och svartmuskig av solbränna. Han föreföll mycket kallblodig. Revolvern darrade icke, och den riktades mot hennes midja, icke av en utsträckt arm, utan från höften, mot vilken armen stödde sig.

»Å», sade hon. »Ursäkta, ni skrämde mig. Vad vill ni?»

»Jag vill nog helst komma ut», svarade han med en humoristisk ryckning i läpparna. »Jag tycks ha gått vilse i det här lokus’et, och om ni vill vara snäll och hjälpa mig ut skall jag inte ställa till något obehag utan bara smita.»

»Men vad gör ni här?» frågade hon med en skärpa i rösten som hos en som är van att befalla.

»Jag stjäl, miss, rent ut sagt. Jag har listat mig

139in för att se efter vad jag kunde lägga vantarna på. Jag trodde ni inte var hemma, efter jag såg er ge er av med gubben i en bil. Det var välan er farsa, och ni är miss Setliffe.»

Mrs Setliffe satte värde på den naiva komplimang som hans misstag innebar och beslöt att ej upplysa honom.

»Hur vet ni att jag är miss Setliffe?» frågade hon.

»Det här är ju gubben Setliffes hus, eller hur?»

Hon nickade.

»Jag visste inte att han hade en dotter, men jag gissar att ni ä' det. Och om det inte är för mycke.t besvär, vore jag mycket tacksam om ni ville visa mig vägen ut.»

»Varför skulle jag göra det? Ni är en rövare, en inbrottstjuv.»

»Om jag inte vore nybörjare i yrket skulle jag lägga mig till med ringarna på edra fingrar i stället för att vara artig», svarade han. »Jag är här för att pungslå gubben Setliffe, men inte för att råna kvinnfolk. Om ni går ur vägen, kanske jag nog kan ta mig ut på egen hand.»

Mrs Setliffe var intelligent, och hon förstod att hon ej hade mycket att frukta av en sådan man. Att han inte var någon vanlig brottsling, var hon säker på. Av hans sätt att tala hörde hon att han inte var stadsbo, och hon tyckte sig känna en fläkt av de stora viddernas sundare luft.

»Tänk om jag ropade?» sade hon nyfiket. »Tänk om jag ropade på hjälp? Inte kunde ni skjuta mig. en kvinna?»

Hon lade märke till det besvikna uttrycket i hansbruna ögon. Han svarade långsamt och tankfullt, som om han höll på att lösa ett svårt problem:

»Då måste jag väl strypa er och göra er mycket illa.»

»En kvinna?»

»Det måste jag nog», svarade han, och hon såg att han knep ihop läpparna bistert. »Ni är bara en svag kvinna, miss, men ser ni, jag kan inte låta häkta mig. Nej, miss, det kan jag absolut inte. Jag har en god vän som väntar på mig borta i Västern. Han är i knipa, och jag måste hjälpa honom ur den.» Munnen kneps ihop ännu mera bistert. »Jag kanske kan strypa er utan att göra er något illa att tala om.»

Hennes ögon spärrades upp i barnslig misstro, medan hon fixerade honom.

»Jag har aldrig sett en inbrottstjuv förr», försäk* rade hon, »och jag kan inte säga er hur intresserad jag är.»

»Jag är ingen inbrottstjuv, miss. Inte en riktig», skyndade han sig att tillägga då hon såg humoristiskt tvivlande ut. »Det kan se så ut, efter jag är här i ert hus. Men det är första gången jag försöker mig på ett så'nt här jobb. Jag behövde pengar

— absolut. För resten betraktar jag det liksom att driva in vad som med rätta är mitt.»

»Jag förstår inte», sade hon med ett uppmuntrande småleende. »Ni kom hit för att stjäla, och att stjäla är att ta det som inte är ens eget.»

»Ja... och nej i det här särskilda fallet. Men det är nog bäst att jag går nu.»

Han gick mot matsalens dörr, men hon ställde sig i vägen, och hon var ett mycket vackert hinder. Hansträckte ut den vänstra handen liksom för att gripa tag i henne, men tvekade. Han hade tydligen respekt för denna »svaga kvinna.»

»Ser ni!» utbrast hon triumferande. »Jag visste att ni inte skulle göra det.»

Mannen var förlägen.

»Jag har aldrig gjort en kvinna illa förr», förklarade han, »och det är inte så lätt. Men jag gör det alldeles säkert, om ni ger er till att ropa.»

»Vill ni inte stanna kvar i några minuter och prata?» sade hon i övertalande ton. »Jag är så intresserad., Jag skulle vilja höra er förklara hur inbrottsstöld kan vara det samma som att driva in vad som med rätta är ens eget.»

Han såg beundrande på henne.

»Jag har alltid trott att kvinnfolk va' rädda för tjuvar», erkände han. »Men det tycks ni inte vara.»

Hon skrattade muntert.

»Det är skillnad på tjuvar och tjuvar, ser ni. Jag är inte rädd för er, emedan jag är säker på att ni inte är en sådan som vill göra en kvinna illa. Seså, prata nu en stund med mig. Ingen stör oss. Jag är alldeles ensam. Min... min far har farit med natttåget till Newyork. Alla tjänarna sova. Jag skulle gärna vilja ge er något att äta — fruntimmer sätta alltid fram kvällsmat åt de inbrottstjuvar de ertappa, åtminstone göra de det i följetongerna. Men jag vet inte var det finns någon mat. Kanske ni vill ha något att dricka?»

Han tvekade och svarade icke, men hon såg i hans ögon hur hans beundran för henne växte.

»Ni är väl inte rädd?» frågade hon. »Jag skall inte

142förgifta er, det lovar jag. Jag skall dricka med er, för att visa er att det är som det skall.»

»Ni är då det märkvärdigaste kvinns jag nå'nsin har sett», förklarade han, i det han för första gången sänkte sitt vapen och lät det hänga ner vid sidan. »Kom nu inte och säg mig att kvinnfolken i städerna ä' rädda av sig. Ni är just ingen bjässe — bara en bräcklig och söt liten stumpa. Men kurage, det har ni. Och så har ni förtroende till på köpet. Det är inte många kvinnor, eller män, som skulle bemöta en karl med pistol så som ni har bemött mig.»

Hon smålog, förtjust över artigheten, och hennes min var mycket allvarlig då hon sade:

»Det är för att jag tycker om ert utseende. Ni ser för hygglig ut för att vara tjuv. Ni borde inte göra sådant där. Om ni är i knipa, så borde ni skaffa er arbete. Seså, lägg bort den där otäcka revolvern och låt oss tala om saken. Vad ni skall göra det är att arbeta.»

»Inte i den här sta'n», sade han bistert. »Jag har nött ut två par halvsulor medan jag sökt arbete. Uppriktigt sagt var jag en riktigt snygg karl ... innan jag började söka arbete.»

Det muntra skratt varmed hon åhörde hans infall behagade honom, och det märkte hon genast och begagnade sig av det. Hon gick ifrån dörren och närmade sig byffén.

»Seså, ni måste tala om alltsammans för mig, medan jag serverar er något att dricka. Vad skall det vara? Whisky?»

»Ja tack», sade han, i det han följde efter henne,

143men han bar ännu den stora revolvern vid sidan och kastade tveksamt en blick på den obevakade dörren.

Hon slog i ett glas åt honom vid byffén.

»Jag lovade att dricka med er», sade hon tvekande. »Men jag tycker inte om whisky. Jag... föredrar sherry.»

Hon lyfte upp sherrybuteljen för att få hans samtycke.

»Ja visst», svarade han och nickade. »Whisky är för karlar. Jag tycker aldrig om att se kvinnfolk dricka whisky. Vin är mera deras likör.»

Hon höjde sitt glas mot hans, och hennes ögon voro smältande vänliga.

»Skål för att ni snart får en bra plats...»

Men hon avbröt sig då hon såg hans överraskade grimas. Glaset, som han knappast rört, sänktes från hans krökta läppar.

»Hur är det?» frågade hon ivrigt. »Tycker ni inte om det? Tog jag miste?»

»Det var då en skojig whisky. Smakar som den vore vidbränd.»

»Å, så dum jag är! Jag gav er skotsk whisky. Ni är naturligtvis mera van vid sädesbrännvin. Här är ett annat märke.» *

Hon var nästan moderligt beskäftig, då hon utbytte glaset mot ett annat och fann den rätta buteljen.

»Är den bättre?» frågade hon.

»Ja, tack. Den smakar inte rök. Det är härligt god vara. Jag har inte smakat en droppe på en vecka. Det här är maffens, det slinker ner som olja, det är inte bryggt på nå'n kemisk fabrik.»

»Är ni drinkare?»

144Det var halvt en fråga, halvt en utmaning.

»Nej, miss, ingenting att tala om. Jag har skenat i väg tidtals, men mycket sällan. Men det ges tillfällen då en bläcka gör godt dit den kommer, och det här är just ett så'nt tillfälle. Tack nu för all vänlighet, miss, nu är det bäst att jag knallar mig av.»

Men mrs Setliffe ville ej släppa sin inbrottstjuv. Han var för nyktert anlagd för att vara romanesk, men det var något behagligt spännande i den nuvarande situationen. Dessutom visste hon att det ej var någon fara. Trots sin utskjutande käk och sina skarpa bruna ögon var mannen ovanligt lätthanterlig. Och långt in i hennes medvetande glimtade tanken på en åhörarkrets av beundrande vänner. Det var då för ledsamt att hon inte hade någon publik nu...

»Ni har inte förklarat hur inbrottsstöld, i er kasus, är det samma som att driva in det som med rätta är ert», sade hon. »Kom och sitt ner och tala om det där för mig... här vid bordet.»

Hon gick till sin egen stol och placerade honom på andra sidan av bordshörnet. Han var alltjämt på

sin vakt, det såg hon nog, och han såg sig skarpt

omkring, fastän hans ögon alltid kommo tillbaka till henne med tyst beundran, men aldrig stannade länge. Och hon märkte också att han, medan hon talade, lyssnade spänt efter andra ljud än hennes röst. Ej heller hade han släppt revolvern, som låg på bordshörnet mellan dem, med kolven helt nära hans högra hand.

Men han hade utan att veta det kommit i en ny

situation. Denne man från Västern, som redde sig

så bra i skogar och på slätter och ständigt levde

Nattens barn.

U5

10med skärpt blick och spetsade öron, i misstänksam spänning, han visste icke att under bordet, alldeles vid hennes fot, satt en knapp till en elektrisk ringledning, och här kom hans vaksamhet och försiktighet till korta.

»Jo, det förhåller sig så här, miss», började han till svar på hennes enträgna frågor. »Gubben Setliffe har stukat mig en gång i en liten affär. Det var skamligt, men det gick. Allting går och det fullt lagligt, bara man har några miljoner till ryggstöd. Jag beklagar mig inte, och jag vill inte kasta någon skugga på er farsa. Han känner mig inte om han stupar på mig, och han vet nog inte av att han gjort mig något för när. Han är för stor, han rör sig bara med miljoner både när han tänker och handlar, så att han kan ju aldrig ha hört talas om en så'n fattiglapp som jag. Han är en som sätter i gång stora företag. Han har alla slags experter som tänka och planera och arbeta för honom, och jag har hört att somliga av dem ha större lön än presidenten i Förenta staterna. Jag är bara en av de tusen som ha blivit ruinerade av er farsa, det är alltihop.

»Ser ni, miss, jag hade en liten grop i marken

— en liten obetydlig gruva, bara i miniatyr. Och när Setliffebolaget slog ner på Idaho och reorganiserade gruvtrusten och mutade in rubb och stubb och anla' det där väldiga hydrauliska jobbet vid Twin Pines, då sprack jag naturligtvis. Jag fick inte så mycket som så för mina pengar. Jag var bortblåst som ett fjun, innan jag visste ordet av. Och i kväll, när jag var pank och min vän var i en så'n knipa, tittade jag in för att åderlåta er farsa lite grand.

146Det flög bara för mig, därför att jag var i ett så stort behov.»

»Om det nu också är som ni säger», sade hon, »så är inbrott i alla fall inbrott. Det där kan ni inte försvara er med inför rätta.»

»Det vet jag», medgav han ödmjukt. »Det som är rätt är inte alltid lagligt. Och det är därför jag sitter här som på nålar och talar med er. Inte för att jag inte njuter av ert sällskap — det gör jag visst det —, men jag vill på inga villkor bli fast. Jag vet nog vad de skulle göra med mig här i sta'n. Det var en grabb som fick femti år häromda'n för att han hade slagit ihjäl en gycke på gatan för två dollars och åttiofem cents. Det läste jag om i tidningen. Då det är svåra tider och folk inte har arbete, bli de ifrån sig. Och de som ha något att bli bestulna på, de bli också ifrån sig och låta de andra umgälla det. Om jag blev fast, finge jag nog inte ett dugg mindre än tio år. Det är därför jag sitter som på nålar att få komma härifrån.»

»Nej, vänta.» Hon gjorde en hejdande åtbörd och tog på samma gång foten från ringledningsknappen, som hon trampat på litet då och då. »Ni har ännu inte sagt mig vad ni heter.»

Han tvekade.

»Kalla mig Dave.»

»Alltså ... Dave .. .» hon skrattade älskligt förlägen. »Någonting måste göras för er. Ni är en ung man, och ni står bara i början av ett dåligt företag. Om ni börjar med att försöka driva in vad ni anser tillhöra er, kommer ni längre fram att driva in det som ni är alldeles säker på inte tillhör er. Och ni vet

147vad slutet blir. I stället måste vi hitta på något hederligt åt er att göra.»

»Jag behöver pengar, och jag behöver dem nu», svarade han envist. »Det är inte för mig själv, utan för den där vännen jag talade om. Han är i en förbannad knipa, och han måste ha hjälp nu eller aldrig.»

»Jag kan skaffa er en plats», sade hon hastigt. »Och — ja, det är just det rätta! — jag skall låna de pengar ni behöver för att skicka till er vän. Dem kan ni betala igen av er avlöning.»

»Ungefär tre hundra räcker», sade han långsamt. »Tre hundra kan han slå sig igenom med. Jag skulle arbeta fingrarna av mig på ett år för att förtjäna de där pengarna, och så mitt uppehälle och några cents till cigarretter.»

»Jaså, ni röker! Det tänkte jag inte på.»

Hon sträckte ut handen över revolvern mot hans hand, då han pekade på den skvallrande gula färgen på sina fingertoppar. På samma gång mätte hennes ögon hennes egen hands och hans hands avstånd från revolvern. Hon brann av begär att gripa den med en snabb rörelse. Hon var säker på att hon kunde göra det, men hon var ändå inte riktigt säker, och så avstod hon från det och drog tillbaka sin hand.

»Vill ni inte röka?» sade hon inbjudande.

»Jag nästan dör av längtan att få göra det.»

»Gör det då. Jag har ingenting emot det. Jag-tycker riktigt om det — cigarretter, menar jag.»

Han dök ner med vänstra handen i sidofickan, tog upp ett löst cigarrettpapper och flyttade det till den högra handen bredvid revolvern. Åter dök han ner

148och lade en nypa brun, flagig tobak i papperet. Sedan rullade han cigarretten med bägge händerna midt över

revolvern.

»Ni håller er så tätt intill det där hemska vapnet, så att ni tycks vara rädd för mig», sade hon i utmanande ton.

»Inte just rädd för er, men omständigheterna ä’ sådana att jag verkligen är litet rädd.»

»Men jag har inte varit rädd för er.»

»Ni har ingenting att förlora.»

»Mitt liv», svarade hon.

»Mycket sant», medgav han genast. »Och ni har inte låtit skrämma er av mig. Jag är kanske för orolig.»

»Jag skulle inte vilja göra er något ondt.» Just som hon sade detta trevade hennes toffel efter ringledningsknappen och trampade på den. Men hennes ögon voro allvarliga och artiga. »Ni kan bedöma män, det vet jag; och kvinnor. Jag söker ju förmå er att inte ge er in på brottets bana, och jag vill skaffa er hederligt arbete ...»

Han blev genast ångerfull.

»Jag ber verkligen om ursäkt, miss», sade han. »Min misstro är nog inte så hövlig just...»

Medan han sade detta, lyfte han sin högra hand från bordet, och sedan han tändt cigarretten, lät han handen hänga ner utmed sidan.

»Tack för ert förtroende», viskade hon mjukt, i det hon beslutsamt hindrade sina ögon från att mäta avståndet till revolvern och höll sin fot hårt tryckt mot knappen.

»Apropå de tre hundra», började han. »Jag kan

149telegrafera dem till Västern i natt. Och jag går in på att arbeta ett år för dem och mitt vivre.»

»Ni kommer att förtjäna mer än så. Jag kan lova er minst sjuttiofem dollars i månaden. Förstår ni er på hästar?»

Hans ansikte lyste upp och hans ögon glittrade.

»Då får ni anställning hos mig — eller rättare sagt hos min far, men jag engagerar alla tjänare.. Jag behöver en underkusk ...»

»Skulle jag bära livré?» avbröt han skarpt med den friborne västamerikanarens förakt i sin röst och på sina läppar.

Hon smålog överseende.

»Det passar tydligen inte. Låt mig tänka. Ja. Kan ni tämja och rida in föl?»

Han nickade.

»Vi ha en boskapsfarm, och där finns fast plats för

en sådan man som ni. Vill ni ta den?»

»Om jag vill, miss?» Hans röst var varm av tacksamhet och entusiasm. »Säg mig adressen. Jag ger

mig dit i morgon dag. Och en sak kan jag säkert lova er, miss. Ni skall aldrig behöva ångra att ni har givit Hughie Luke en handräckning i hans nöd . ..»

»Jag tyckte ni sa’ att ni hette Dave», sade hon i mildt förebrående ton.

»Det sa’ jag, miss, och det ber jag er om förlåtelse för. Det var bara bluff. Mitt rätta namn är Hughie Luke. Och om ni vill ge mig adressen på er boskapsfarm och pengar till järnvägsbiljetten, reser jag med första tåget i morgon bittida.»

Under hela samtalet hade hon aldrig upphört med sina manövrer med ringledningen. Hon hade trampat

150på knappen på alla möjliga sätt som betyda alarm — tre korta och en lång, två och en lång, fem. Hon hade försökt långa serier av korta, och en gång hade hon hållit knappen nedtryckt i hela tre minuter. Och hon hade inte vetat om hon skulle förbanna den dumma betjänten, som sov så tungt, eller om hon skulle tro att ringledningen var i olag.

»Jag är så glad», sade hon, »så glad att ni är villig. Det blir inte många förberedelser. Men först måste ni lita på mig medan jag går upp efter min portmonnä.» Hon såg ett ögonblick tvivlet glimta i hans ögon och tilläde hastigt: »Ni ser ju att jag

litar på er beträffande mina tre hundra dollars.»

»Jag tror er, miss», svarade han artigt. »Men jag rår inte för min nervositet.»

»Skall jag gå och hämta dem?»

Men innan han hunnit svara, uppfångade hennes öra ett dämpat gnisslande ljud på långt avstånd. Hon visste att det var dörren till betjäntens rum. Men ljudet var så svagt — mera en matt vibration än ett ljud — att hon ej skulle ha hört det, om ej hennes öron lyssnat efter det i spänd väntan. Men mannen hade hört det. Han blev orolig på sitt flegmatiska sätt.

»Vad var det?» frågade han.

Hennes vänstra hand flög ut till revolvern och drog den till sig. Hon hade förekommit honom, och det var av behovet påkallat, ty i nästa ögonblick ryckte han upp handen från sidan och grep om tomma luften där revolvern hade legat.

»Sitt ner», befallde hon skarpt i alldeles ny ton. »Rör er inte. Håll händerna på bordet.»

151Hon hade lärt sig något av honom. I stället för att hålla det tunga vapnet utsträckt, vilade dess kolv och hennes underarm på bordet, och mynningen pekade icke på hans huvud, utan på hans bröst. Och han såg helt lugn ut och lydde hennes befallning, ty han visste att han ej hade några utsikter att kunna slå till revolvern så att den bommade. Han såg också att revolvern inte rörde sig, att handen inte darrade, och han visste precis hur stort hål den rundtoppiga kulan kunde åstadkomma. Han riktade ej sina ögon på henne utan på hanen, som hade höjt sig då hennes pekfinger rörde vid trycket.

»Det är väl bäst att jag talar om för er att den där hanen är väldigt känslig. Tryck inte för hårdt, då får jag ett hål i mig så stort som en valnöt.»

Hon sänkte hanen litet.

»Det är bättre», sade han. »Bäst att fälla ner den helt och hållet. Ni ser hur lätt den arbetar. Om ni vill, kan ni med en lätt och snabb tryckning få den att flyga upp och ner så att det blir en blodpöl här på ert fina golv.»

En dörr öppnades bakom honom, och han hörde någon komma in i rummet. Men han vände ej på huvudet. Han såg på henne och upptäckte att det var en annan kvinnas ansikte — hårdt, kallt, skoningslöst, men ändå bländande vackert. Även ögonen voro hårda, fastän de lyste av ett kallt glitter.

»Thomas», befallde hon, »gå till telefonen och kalla hit polis. Varför dröjde ni så länge med att komma?»

»Jag kom så snart jag hörde klockan, frun», svarade han.

Inbrottstjuven tog ej sina ögon från hennes, lik-

152som hon ej heller tog sina ögon från hans, men då betjänten nämnde klockan såg hon att hans ögon fingo ett flyktigt förvånat uttryck.

»Ber om ursäkt», sade betjänten bakifrån, »men skulle det inte vara bättre att jag skaffade ett vapen och väckte betjäningen?»

»Nej, ring efter polisen. Jag kan hålla fast den här mannen. Gå och gör det — genast.»

Betjänten tassade ut ur rummet, och mannen och kvinnan sutto där och sågo varandra i ögonen. För henne var det en förtjusande spänning, och hon tänkte på hur umgängesvänner skulle prata och hon såg notiser i de modärna tidskrifterna om den unga och vackra mrs Setliffe som på egen hand tagit en beväpnad inbrottstjuv till fånga. Det skulle väcka ett kolossalt uppseende, det var hon säker på.

»Då ni får den där domen som ni talade om», sade hon kallt, »får ni tid att tänka på hur dum ni har varit då ni tog andras egendom och hotade kvinnor med revolver. Då får ni tid att smälta den läxa ni nu har fått. Säg mig nu sanningen. Ni har ingen vän som är i knipa. Allt vad ni berättade var lögn.»

Han svarade icke. Hans ögon voro visserligen riktade på henne, men de uttryckte ingenting. För ögonblicket var hon i själva verket liksom beslöjad för honom, och vad han såg var Västerns soldränkta vidder, där män och kvinnor voro större än de fördärvade invånarna — sådana han sett dem — i Österns trefallt fördärvade städer.

»Gå på. Varför talar ni inte? Varför fortsätter ni inte med edra lögner? Varför ber ni inte att jag skall släppa er fri?»

153»Det skulle jag kanske», svarade han och fuktade sina torra läppar, »jag skulle kanske be er släppa mig, om ...»

»Om vad?» frågade hon barskt, då han tystnade.

»Jag försöker få tag i ett ord som ni har påmint mig om. Som sagt, jag skulle kanske be er om det, om ni vore en hederlig människa.»

Hon bleknade.

»Akta er», varnade hon.

»Ni vågar inte döda mig», sade han hånfullt. »Världen är ganska djupt sjunken, efter en så'n varelse som ni har sitt tillhåll där, men så djupt är den väl ändå inte sjunken att den tillåter er skjuta ihjäl mig. Visst är ni dålig, men det ledsamma med er är att ni är feg i er dålighet. Det vill inte mycket mod till för att döda en människa, men det har ni inte. Där slår det slint för er.»

»Tänk på vad ni säger», upprepade hon. »Annars kommer det att gå er illa, det säger jag på förhand. Det kan inverka på ert straff och göra det lättare eller svårare.»

»Det är något på tok med Vår herre», sade han utan sammanhang med vad hon talade om, »efter han låter er husera. Det går alldeles över min horisont, vad han tänker på då han spelar den stackars mänskligheten sådana puts. Om jag vore som Vår herre .. .»

Han fick ej uttala sin åsikt, ty nu kom betjänten in.

»Telefonen är i olag, frun», sade han. »Det är visst något linjefel, för jag kan inte komma fram till stationen.»

»Gå och väck en av tjänarna», befallde hon. »Skicka

154honom efter en poliskonstapel och kom sedan tillbaka hit.»

De två blevo åter allena.

»Vill ni vara god och svara på en fråga?» sade mannen. »Den där betjänten sa' något om en klocka. Jag har bevakat er som en katt, och ni har sannerligen inte ringt på någon klocka.»

»Det var under bordet, ni stackars dumbom. Jag tryckte på knappen med min fot.»

»Tack så mycket. Jag tänkte just att jag hade sett så'na som ni förr, och nu vet jag säkert att det har jag. Jag talte till er uppriktigt och förtroendefullt, och hela tiden ljög ni för mig av bara fan.»

Pion skrattade gäckande.

»Gå på. Säg vad ni vill. Det är mycket intressant.»

»Ni gjorde er till för mig, såg blid och vänlig ut och trotsade hela tiden på att ni är klädd i kjolar i stället för byxor — och hela tiden trampade ni på ringknappen under bordet. Nåja, det är ju en tröst. Jag vill hellre vara den fattige Hughie Luke med sina tio års straffarbete än vara i edra kläder. Helvetet är fullt av så'na kvinnor som ni.»

Det blev tyst en stund. Han tog ej ögonen ifrån

henne, han studerade henne, och nu fattade han sitt

beslut.

»Fortsätt», ivrade hon. »Säg något.»

»Ja, miss, jag skall säga något. Jag skall absolut säga något. Vet ni vad jag ämnar göra? Jag ämnar resa mig från den här stolen och gå till dörren. Jag kunde ju ta ifrån er revolvern, men då kunde ni kanske bli galen och låta den smälla av. Revolvern

kan ni få behålla. Den är bra. Som sagt, jag tänkergå raka vägen ut genom den där dörren. Och ni kommer inte att skjuta av pistolen. Det vill mod till att skjuta en människa, och det har ni inte. Pass på nu och se till att ni kan trycka av. Jag ämnar inte göra er något illa. Jag går ut genom den där dörrren, och nu börjar jag.»

Med blicken fästad på henne sköt han tillbaka stolen och reste sig långsamt. Planen lyftes halvvägs. Hon höll ögonen på den. Plan likaså.

»Tryck hårdare», rådde han. »Än är det inte halvvägs. Gå på ni, tryck till och döda en människa. Som sagt, döda en människa, låt hans hjärna spruta ut över golvet, skjut ett hål i honom så stort som er knutna hand. Det är att döda en människa.»,

Hanen sänkte sig hastigt men varsamt. Mannen vände ryggen till och gick långsamt till dörren. Hon svängde om revolvern så att den siktade på hans rygg. Två gånger höjde sig hanen halvvägs och sänktes motvilligt igen.

Mannen vände sig om i dörren ett ögonblick innan han försvann. Det låg ett hånleende över hans läppar. Han sade något till henne med låg röst, men det uttryckte höjden av förakt, ty det var ett okvädinsord så smutsigt att man inte kan uttala det högt.

*

MEXIKANAREN.

I.

Ingen kände till hans historia — allra minst juntans medlemmar. Han var deras »lilla mysterium», deras »store patriot», och på sitt sätt arbetade han lika nitiskt som de för den kommande mexikanska revolutionen. Det dröjde länge innan de insågo detta, ty icke en i juntan tyckte om honom. Den dagen då han först råkade komma in i deras myllrande och larmande lokal misstänkte alla honom för att vara spion, en av Diazdetektivernas köpta verktyg. Allför många av kamraterna sutto i civila och militära fängelser över hela Förenta staterna, och andra fördes just nu, slagna i bojor, över gränsen för att ställas upp mot en tegelvägg och skjutas.

Vid första ögonkastet gjorde gossen intet fördelaktigt intryck på dem. Gosse var han, inte mer än aderton år, och inte särdeles stor för sin ålder. Han upplyste att han hette Felipe Rivera och att han önskade arbeta för revolutionen. Det var allt — icke ett överflödigt ord, inga vidare förklaringar. Han stod och väntade. Det fanns intet leende på hans läppar, ingen gemytlighet i hans ögon. Den långe grovhuggaren Paulino Vera kände en invärtes rysning. Här

157var något frånstötande, förskräckligt, ogenomskådligt. Det var något giftigt och ormlikt i gossens svarta ögon. De brunno som kall eld, liksom av djup, koncentrerad bitterhet. Han lät dem hastigt flytta sig från de sammansvurnas ansikten till skrivmaskinen som den lilla mrs Sethby flitigt skötte. Hans ögon vilade blott en

sekund på hennes — hon hade råkat se upp —, och även hon fick en känsla av något sällsamt som kom henne att avbryta sitt arbete. Hon måste läsa om några rader för att åter komma till rätta med meningen i det brev hon höll på att skriva.

Paulino Vera såg frågande på Arrellano och Ramos, och de sågo frågande tillbaka på honom och på varandra. Tvivel och obeslutsamhet ruvade i deras ögon. Denne spenslige gosse var det Okända, och över honom låg allt det hotfulla hos det Okända. Han var oigenkännlig, någonting alldeles på sidan om de vanliga hederliga konspiratörerna, vilkas vildaste hat till Diaz och hans tyranni noga taget endast var vanliga hederliga patrioters hat. Här var något annat, de visste ej vad. Men Vera, som alltid var den impulsivaste och snabbaste till att handla, gick i breschen.

»Det är bra», sade han kallt. »Ni säger att ni vill arbeta för revolutionen. Ta av er rocken. Häng upp den där borta. Jag skall visa er — kom med — var det finns hinkar och dammtrasor. Golvet är smutsigt. Först skall ni skura det och också golven i de andra rummen. Spottlådorna behöva göras rena. Och se'n kommer turen till fönstren.»

»Är det för revolutionens skull?» frågade gossen.

»Det är för revolutionens skull», svarade Vera.

158Rivera betraktade dem allesammans med kall misstro, .sedan tog han av sig rocken.

»Det är bra», sade han.

Och det var allt. Dag efter dag kom han till sitt arbete — sopade, skurade, gjorde rent. Han tömde askan ur kaminerna, bar upp kol och ved och eldade innan ännu den flitigaste av dem satt vid sitt skrivbord.

»Får jag ligga här om nätterna?» frågade han en gång.

Aha! Där var den, där stack Diaz' hand fram! Att sova i juntans rum betydde att komma åt dess hemligheter, namnlistorna, adresserna på kamraterna där nere i Mexiko. Hans begäran avslogs, och Rivera talade aldrig mera om det. Han sov man visste inte var, och han intog sina måltider man visste inte var eller hur. En gång erbjöd Arrellano honom ett par dollars. Rivera avvisade pengarna med en skakning på huvudet. Då Vera grep in och försökte tvinga dem på honom, sade han:

»Jag arbetar för revolutionen.»

Det kostar pengar att sätta i gång en revolution nu för tiden, och juntan var alltid i knipa. Medlemmarna svälte och trälade, och den längsta dagen räckte knappast till, och ändå såg det ibland ut som om revolutionens väl eller ve endast berodde på några få dollars. En gång, då man var två månader efter med hyran och värden hotade med avflyttning, var det Felipe Rivera, skurpojken i de fattiga, billiga, nötta och trådslitna kläderna, som lade sextio dollars i guld på May Sethbys pulpet. Och så var det vid flera tillfällen. Tre hundra brev nedprickade på den ständigt arbetande skrivmaskinen (böner om hjälp,

159om bemyndiganden från de organiserade arbetargrupperna, anhållan hos redaktionerna om rättvis behandling på nyhetsavdelningen, protester mot Förenta staternas domstolars tyranniska sätt att behandla revolutionärerna) lågo oavsända och väntade på franke-ring. Veras guldur hade försvunnit — det gammaldags repeteruret som varit hans fars. Likaså hade den släta guldringen försvunnit från May Sethbys ringfinger. Ställningen var hopplös. Ramos och Arrellano ryckte förtvivlat i sina långa mustascher. Breven måste avsändas, och postverket gav ingen kredit på frimärken. Då var det som Rivera tog på sig hatten och gick ut. Då han kom tillbaka lade han tusen tvåcentfrimärken på May Sethbys pulpet.

»Jag undrar om det är Diaz's förbannade guld?» sade Vera till kamraterna.

De rynkade pannan och visste ej vad de skulle tänka. Och Felipe Rivera, som skurade golv åt revolutionen, fortfor att då tillfällen yppade sig ge ifrån sig guld och silver för juntans räkning.

Men ändå kunde de ej förmå sig att tycka om honom. De kände honom icke. Hans vägar voro ej deras. Han gav

inga förtroenden. Han avvisade alla försök att pumpa honom. Så ung han var kunde de aldrig få mod att fråga honom rent ut.

»Kanske en storslagen enstöringsnatur, jag vet inte, jag», sade Arrellanos hjälplöst.

»Han är inte som andra människor», sade Ramos.

»Hans själ är förtorkad», sade May Sethby. »Ljus och glädje har bränts bort hos honom. Han är som en död, och ändå är han fruktansvärt levande.»

»Han har varit i helvetet», sade Vera. »Ingen kan

160se ut så där, som inte har varit i helvetet — och han är ändå bara en pojke.»

Men ändå kunde de ej tycka om honom. Han talade aldrig, frågade aldrig, gjorde inga förslag. Han kunde stå där och höra på med uttryckslöst ansikte, ett dödt ting utom ögonen som lågade kallt, medan de talade högstämt och varmt om revolutionen. Från ansikte till ansikte och från talare till talare gingo hans ögon, genomträngande som borrar av glödande is, förbryllande och oroande.

»Han är ingen spion», anförtrodde Vera May Sethby. »Han är en patriot — kom ihåg vad jag säger, den största patrioten av oss alla. Jag vet det, jag känner det, här i mitt hjärta och min hjärna känner jag det. Men honom känner jag inte alls.»

»Han har dåligt humör», sade May Sethby.

»Jag vet det», sade Vera med en rysning. »Han har sett på mig med de där ögonen... De älska inte, de hota, de ä' vilda som en tigers. Jag vet att han skulle döda mig, om jag svek vår sak. Han har intet hjärta. Han är skoningslös som stål, skarp och kall som frosten. Han är som månskenet en vinternatt, då en människa fryser ihjäl på någon ödslig bergstopp. Jag är inte rädd för Diaz och alla hans mördare, men den här pojken är jag rädd för. Ja, det är verkligen sant. Jag är rädd. Han är som dödens andedräkt.»

Och ändå var det Vera som övertalade de andra att ge Rivera det första förtroendeuppdraget. Kommunikationslinjen mellan Los Angeles och Nedre Cali-fornien hade avbrutits. Tre av kamraterna hade måst gräva sina egna gravar och blivit skjutna i dem. Ytter-

Nattens barn.

161

11ligare två voro Förenta staternas fångar i Los Angeles. Juan Alvarado, federationens chef, var ett odjur. Alla deras planer gjorde han om intet. De kunde ej längre sätta sig i förbindelse med de aktiva revolutionärerna och de nytillträdda anhängarna i Nedre Californien.

Unge Rivera fick sina instruktioner och skickades söderut. Då han kom tillbaka, var förbindelselinjen återställd och Juan Alvarado var död. Man hade funnit honom i hans säng med en kniv inborrad i hans bröst, ända till skaftet. Detta hade ej ingått i Riveras instruktioner, men juntans medlemmar visste hur rask han var i vändningarna. De frågade honom icke, och han sade ingenting. Men de tittade på varandra och gissade.

»Det är som jag har sagt», sade Vera. »Diaz har mera att frukta av den där pojken än av någon gammal karl. Han är obeveklig. Han är Guds hand.»

Den retlighet, som May Sethby talat om och som de alla lagt märke till, visade sig genom yttre tecken. Än kom han med kluven läpp, blånader på kinden eller ett svullet öra. Det var tydligt att han ställde till bråk någonstädes i den yttre värld där han åt och sov, förtjänade pengar och levde ett för dem okänt liv. Så småningom hade han börjat tjänstgöra som sättare i den lilla revolutionära tidning de gåvo ut en gång i veckan. Det var tillfällen då han inte kunde sätta, då hans knogar voro sönderslagna och ömma, då hans tummar voro illa tilltygade och hjälplösa, då ena armen hängde tungt utmed sidan och hans ansikte var förvridet av obeskrivlig smärta.

»En slagskämpe», sade Arrellano.

»Han besöker ruskiga ställen», sade Ramos.

162»Men var får han pengarna ifrån?» frågade Vera. »Senast i dag, alldeles nyss, har jag hört att han har betalat pappersräkningen — hundra fyrtio dollars.»

»Och så hans sätt att försvinna», sade May Sethby. »Han säger aldrig vart han tar vägen.»

»Vi borde skicka en spion efter honom», föreslog Ramos.

»Jag skulle inte vilja vara den spionen», sade Vera. »Jag är rädd att ni aldrig skulle få se mig mera, annat än för att begrava mig. Han är förfärligt våldsam. Plan skulle inte ens tillåta Gud att ställa sig emellan honom och föremålet för hans vrede.»

»Jag känner mig som ett barn inför honom», erkände Ramos.

»För mig är han makten själv — han är vilden, den otämde vargen — den huggande skallerormen, den stickande skorpionen», sade Arrellano.

»Han är revolutionen personifierad», sade Vera. »Han är dess låga och dess anda, ett omättligt krav på hämnd, som inte gör något väsen av sig utan slår till ljudlöst. Han är en ödeläggelsens ängel som svävar fram genom nattens stillhet.»

»Jag skulle kunna gråta över honom», sade May Sethby. »Han känner ingen. Han hatar alla. Oss fördrar han, ty vi arbeta för samma mål som han. Han är ensam . .. står allena.» Hennes röst knäcktes av en snyftning, och hennes ögon immades.

Riveras levnadssätt och tider voro verkligen hemlighetsfulla. Ibland sågo de honom ej på en vecka i sträck. En gång var han borta en månad. Men det slutade alltid med att han kom tillbaka och utap

163att säga ett ord lade guldmynt på May Sethbys pul-pet. Tidvis tillbragte han däremot dagar och veckor, all sin tid, hos juntan. Men på oregelbundna tider var han borta större delen av dagen, från tidigt på morgonen till långt fram på eftermiddagen. Vid sådana tillfällen kom han mycket tidigt och var kvar till sent på kvällen. Arrellano hade träffat på honom en midnatt, då han arbetade i tryckeriet med nysvullna knogar, eller kanske det var den nykluvna läppen som ännu blödde.

II.

Krisen nalkades. Det berodde på juntan om det skulle bli någon revolution eller icke, och juntan var hårdt ansatt. Behovet av pengar var större än någonsin, och det var svårare att få pengar. Patrioterna hade givit sin sista cent och kunde nu ej ge mera. Grupper av jordarbetare — dagsverkare som flytt från Mexiko — bidrogo med halva sin lilla dagspenning. Men det behövdes mer än så. Åratals tungt undermine-ringsarbete skulle nu bära frukt. Tiden var mogen. Revolutionen hängde på ett hår. Ännu en stöt framåt, ännu en sista hjältemodig ansträngning, och visaren skulle peka på seger. De kände sitt Mexiko. Sedan revolutionen väl kommit i gång skulle den gå av sig själv. Hela Diazsystemet skulle ramla som ett korthus. Gränstrakterna voro färdiga att resa sig. En yankee med hundra frivilliga väntade på ett ord för att gå över gränsen och börja erövra Nedre Californien. Men han behövde gevar. Och tvärsöver hela fast-

164landet, ända till Atlanten, stod juntan i förbindelse med en massa människor, som skulle behöva vapen, vanliga 'äventyrare och lyckoriddare, banditer, urspårade amerikanska arbetare, socialister, anarkister, slagskämpar, mexikanska flyktingar, jordarbetare som rymt från sitt slaveri, pryglade gruvarbetare från pinoinrätt-ningarna i Coeur d'Alcne och Colorado som av hämndlystnad hetsades att slåss — all drägg, allt vrakgods från den vanvettigt kaotiska moderna världen. Och gevär och ammunition, ammunition och gevär! ropade de alla.

Slunga denna brokiga, avsigkomna, hämndgiriga massa över gränsen, och revolutionen var i gång. Tullhusen, de norra inkörsportarna, skulle tas med storm. Diaz kunde ej stå emot. Han vågade ej sända sina armcer emot dem, ty han måste hålla södern besatt. Och i södern skulle elden sprida sig trots allt. Folket skulle resa sig. Stad efter

stad skulle sträcka vapen. Stat efter stat skulle ramla. Och till sist skulle revolutionens segrande arméer från alla håll kringränna staden Mexiko själv, Diaz's sista hållpunkt.

Men pengar. De hade folk, otaliga och ivriga, som skulle använda gevären. De kände köpmännen som skulle sälja och leverera gevären. Men att odla revolutionen så pass länge hade tagit alla juntans krafter. Den sista dollarn var utgiven, den sista resursen och den sista svältande patrioten torrmjölkad, och ännu låg det stora äventyret och skalv i vågskålen. Gevär och ammunition! De trasiga bataljonerna måste väpnas. Men på vad sätt? Ramos jämrade sig över sina konfiskerade gods. Arrellano svor över sin ungdoms

165slöseri. May Sethby undrade om det varit annorlunda, i fall juntan varit sparsammare förr i världen.

»Tänka sig att Mexikos frihet beror på några ynkliga tusen dollars», sade Paulino Vera.

Alla sågo förtvivlade ut. José Amarillo, deras sista hopp, en nyomvänd som hade lovat pengar, hade blivit gripen på sin hacienda i Chihuahua och skjuten mot sin egen stallvägg. Den nyheten hade nyss kommit.

Rivera, som låg på sina knän och skurade, lät skurborsten stanna och tittade upp, med sina bara armar nedstänkta av smutsigt såpvatten.

»Räcker fem tusen?» frågade han.

De sågo överraskade ut. Vera nickade och sväljde. Han kunde ej tala, men han kände sig genast full av en stark tro.

»Rekvirera gevär», sade Rivera och gjorde sig sedan skyldig till det längsta ordflöde de någonsin hört från honom. »Tiden är kort. Om tre veckor skall jag lämna er de fem tusen. Det är bra. Då blir det varmare i luften för dem som slåss. För resten kan jag inte göra det bättre ...»

Vera kämpade med sin tro. Det var otänkbart! För många dyra förhoppningar hade blivit skingrade sedan han givit sig in i revolutionsleken. Han trodde på denne revolutionens trådslitne skurpojke, och ändå vågade han inte tro.

»Ni är tokig», sade han.

»Om tre veckor», sade Rivera. »Beställ gevär.»

Han steg upp, kavlade ner skjortärmarna och tog på sig rockan.

»Beställ gevären», sade han. »Nu går jag.»

166III.

Efter mycket spring och bråk och telefonerande och trätor hölls en nattsammankomst på Kellys kontor. Kelly drunknade i göromål, och han var olycklig. Han hade skickat efter Danny Ward från Newyork, arrangerat en boxtävling åt honom med Billy Carthey, det var bara tre veckor till dagen, och i två dagar hade Carthey nu, sorgfälligt gömd för alla sportreporters, legat till sängs på grund av allvarlig kroppsskada. Det fanns ingen som kunde intaga hans plats. Kelly hade oupphörligt telegraferat österut efter varje tänkbar lättviktare, men de voro upptagna och bundna med kontrakt. Och nu hade ett hopp glimmat upp igen, om också svagt.

»Ni var mig en tusan att vara fräck», sade Kelly till Rivera efter att ha kastat en blick på honom, så snart de träffades.

Riveras ögon lyste av ett giftigt hat, men han ändrade icke en min.

»Jag kan klå Ward», var allt vad han sade.

»Hur vet ni det? Har ni någonsin sett honom?»

Rivera skakade på huvudet.

»Han kan slå ut er med ena handen och blundande på båda ögonen.»

Rivera ryckte på axlarna.

»Har ni något att säga?» fräste tillställ aren.

»Jag kan klå honom.»

»Jag undrar om ni skulle kunna klå någon alls», sade Michael Kelly. Michael var tillställarens bror och förestod vadbyrån »Yellowstone», där han förtjänade vackra slantar på boxarvaden.

167Rivera gav honom ett vasst, föraktfullt ögonkast.

Tillställarens sekreterare, en ung man med avgjord sportmanprägel, hånskrattade.

»Nå, ni känner till Roberts», avbröt Kelly den fientliga tystnaden. »Han borde vara här nu. Jag har skickat efter honom. Sitt ner och vänta, fastän att döma av utseendet har ni inga chancer. Jag kan inte skoja publiken med en underhaltig match. Platserna närmast ringen kosta femton dollars, som ni vet.»

Då Roberts kom, var det tydligt att han var lätt påstruken. Han var cn lång, mager, slankig figur, och han gick lika slappt och släpigt som han talade.

Kelly gick rakt på saken.

»Se här, Roberts, ni har ju skrutit med att ni har upptäckt den här unga mexikanaren. Som ni vet har Carthey brutit sin arm. Nå, den här lilla gula grabben är nog fräck att komma hit i dag och säga att han vill inta Cartneys plats. Vad säger ni om det?»

»Det går nog bra, Kelly», lydde det söliga svaret. »Han kan nog boxas.»

»Och se’n säger ni kanske att han kan klå Ward?» inföll Kelly försmädligt.

Roberts såg fundersam ut.

»Nej, det säger jag inte. Ward är en överdängare och en ringpamp. Men han kan inte få bukt med Rivera i en handvändning. Jag känner Rivera. Ingen kan stuka honom. Jag har aldrig sett honom tappa kuraget. Och han är lika styv i den vänstra handen som i den högra. Han kan driva in en storsmocka från vilken ställning som helst.»

»Det är en sak för sig. Men på vad vis kan han

168väcka publikens intresse? Ni har tränat boxare i hela ert liv. Jag tar av mig hatten för ert goda omdöme. Kan han ge publiken valuta för deras pengar?»

»Det kan han visst det, och han skall vålla Ward ett väldigt besvär till på köpet. Ni känner inte den där pojken. Det gör jag. Jag har upptäckt honom. Det finns inte en gnista feghet hos honom. Han är en satan. Han är en riktig trollkarl, om ni vill veta. Han kommer att slå Ward med häpnad över att vi ha en så’n talang här i sta’n, och ni ska allesammans bli förvånade. Jag vill inte påstå att han kan besegra Ward, men han skall göra så rätt för sig, att ni allesammans ska förstå att han är en uppgående stjärna.»

»AH right.» Kelly vände sig till sin sekreterare. »Ring upp Ward. Jag har bedt honom visa sig ute mycket, i fall han tyckte att det gjorde någon nytta. Han är där borta på Yellowstone nu och kråmar sig och gör sig populär.» Kelly vände sig åter till tränaren. »Skall det vara en drink?»

Roberts läppjade på sin highball och lät tungan löpa.

»Jag har aldrig talt om hur jag upptäckte grabben. För ett par år sedan var han där ute hos mig. Jag höll på att träna Prayne till hans match med De-laney. Prayne är elak. Han har inte ett uns barmhärtighet i skrovet. Han brukade hantera sina motståndare väldigt grymt, och jag kunde inte få tag i någon grabb som ville arbeta med honom. Jag hade lagt märke till den här lilla utsvultna mexikanaren som stod där och hängde, och jag var i en svår knipa. Så att jag högg tag i honom, satte på honom box-

169handskar och körde in honom. Han var seg som läder, men klen. Och han hade inte den avlägsnaste aning om boxningens första grunder. Prayne gjorde kål på honom. Men han stod ut i två ohyggliga ronder, se’n svimmade

han. Svält, det var alltsammans. Illa tilltygad? Ja, ni skulle inte ha känt igen honom. Jag gav honom en halv dollar och ett skrovmål. Ni

skulle ha sett så han glufsade i sig. Han hade inte

fått en bit i sig på ett par dagar. Nu ser jag honom aldrig mer, tänkte jag. Men da'n därpå kom han igen, styv och värkbruten, men färdig att förtjäna en halvdollar till och ett skrovmål. Och han redde sig allt bättre och bättre. Han är född till boxare och alldeles otroligt seg. Han har inga känslor. Han är en isbit. Och han har aldrig sagt tio ord i sträck, så länge jag har känt honom. Han gör vad han skall och därmed väl.»

»Jag har sett honom», sade sekreteraren. »Han har arbetat åtskilligt hos er.»

»Alla mina bästa grabbar ha övat sig på honom», svarade Roberts. »Och han har lärt sig av dem. Några av dem kunde han klå. Men han var aldrig

med i leken med liv och lust. Han tyckte visst al-

drig om det. Han tycktes bara spela en roll.»

»De sista månaderna har han visst uppträdt i klubbarna», sade Kelly.

»Ja visst. Men jag vet inte vad som kom åt honom. Rätt som det var så tog han eld. Han for fram som en orkan och slog ut alla de lokala storheterna. Han tycktes vilja förtjäna pengar, och han har allt håvat åt sig åtskilligt, fast det inte syns på hans kläder. Han är konstig. Ingen vet vad han har

170för yrke. Ingen vet hur han tillbringar sin tid. Till och med då han arbetar i sportbranschen försvinner han nästan varenda dag så snart han gjort sitt. Ibland är han borta flera veckor i taget. Men han låter inte tala med sig. Den som får bli hans manager kommer att förtjäna en förmögenhet på honom, men han vill inte höra på det örat. Och ni skulle höra så angelägen han är efter hög betalning, då man gör upp villkoren med honom.»

Nu kom Danny Ward. Det var som en hel teaterföreställning. Han hade sin manager och sin tränare med sig, och han kom inblåsande som en luftström av godmodig jovialitet och omotståndlighet. Han strödde hälsningar omkring sig, ett skämt här, ett inpass där, ett småleende eller ett skratt för var och en. Men det var så hans sätt, och det var endast till en viss grad naturligt. Han var en bra aktör, och han hade kommit under fund med att ett jovialiskt sätt är en värdefull insats i spelet om framgång här i världen. Men innerst inne var han den beräknande, kallblodige boxaren och affärsmannen. Det andra var en mask. De som kände honom eller hade att göra med honom sade att då det gällde hade han endast tanke för sin egen fördel. Han var alltid närvarande vid alla affärsuppgörelser, och någon påstod att hans manager bara var en blindpipa vars enda uppgift var att tjänstgöra som Dannys talrör.

Riveras sätt var ett helt annat. Han hade både indianskt och spanskt blod i sina ådror, och han satt i ett hörn tyst och orörlig, men hans svarta ögon gingo från den ene till den andre och lade märke till allting.

171»Jaså, där är den där gynnaren», sade Danny och mätte med ögonen sin tilltänkte motståndare. »Tjänis, gosse lilla.»

Riveras ögon lågade giftigt, men han svarade icke. Han tyckte illa om alla g r i n g o s, alla anglo-ameri-kanare, men mot denne gringo erfor han ett ögonblickligen uppflammande hat, som var ovanligt till och med hos honom.

»Herre du store», sade Danny skämtsamt till Kelly, »ni vill väl inte att jag skall slåss med en dövstum?» Då skrattet tystnade, kom han med ett nytt infall. »Los Angeles måste vara på dekis, då den där är det finaste ni kan snoka upp. Från vilken kindergarten har ni tagit honom?»

»Han är en liten duktig pojke, Danny, det kan ni lita på», försvarade Roberts. »Inte så lätt att ta bukt på som han ser ut.»

»Och halva salongen är redan utsåld», sade Kelly. »Ni måste nöja er med honom, Danny. Det är det bästa ni kan göra.»

Danny lät ännu en nonchalant och allt utom smickrande blick glida över Rivera och suckade.

»Jag får väl handskas varligt med honom. Bara han inte går sönder.»

Roberts fnös.

»Ni får allt vara på er vakt», varnade Dannys manager. »Det duger inte att lita på sin goda tur, då man har att göra med en debutant som kanske ändå kan pricka in en bra stöt.»

»Å, jag skall nog vara försiktig», smålog Danny. »Jag skall ta övertaget genast från början och sedan

172leka med honom för att roa publiken. Vad säger ni om femton ronder, Kelly? Och sedan knock out?»

»Det blir bra», lydde svaret. »Bara ni lagar så det ser naturligt ut.»

»Och nu ska vi tala om affären.» Danny tystnade och beräknade. »Sextiofem procent av bruttoinkomsten naturligtvis, alldeles som mot Carthey. Men delningen blir olika. Åttio på min part, det passar mig bäst. Inte sant?» sade han till sin impresario.

Managern nickade.

»Hör ni, fick ni det där klart för er?» frågade Kelly Rivera.

Rivera skakade på huvudet.

»Så här förhåller det sig», förklarade Kelly. »Boxarnas andel är sextiofem procent av bruttoinkomsten. Ni är oprövad och okänd. Ni och Danny dela, ni får tjugu procent och Danny åttio. Det är rättvist, inte sant, Roberts?»

»Fullkomligt rättvist, Rivera», instämde Roberts. »Ser ni, ni har ännu inte gjort er känd.»

»Hur mycket blir sextiofem procent av brutto?» frågade Rivera.

»Å, kanske fem tusen, kanske ända upp till åtta tusen», inföll Danny. »Något i den vägen. Er andel blir ungefär tusen eller sexton hundra. Ganska vackert för ett kok stryk av en så berömd boxare som jag. Vad säger ni?»

Nu gjorde Rivera dem riktigt häpna.

»Segraren tar alltihop», sade han i bestämd ton.

Det blev dödstyst.

»Det är ju som att ta en karamell från en barnunge», förklarade Dannys manager.

173Danny skakade på huvudet.

»Jag har varit med för länge», sade han. »Jag kastar ingen skugga på skiljedomaren eller någon av de närvarande. Jag säger ingenting om bookmakers och intriger som förekomma ibland. Men vad jag säger, det är att en sådan match vore tarvligt av mig att gå in på. Jag är ganska säker på segern, det är inte fråga om det. Men jag kan ju i alla fall bryta en arm, eller hur? Eller någon gycke kunde lura mig att dricka något förslappande sattyg?» Han skakade högtidligt på huvudet. »Här gäller våga vinna våga tappa, och åttio är min andel. Vad säger ni, mexikanare?»

Rivera skakade på huvudet.

Danny exploderade. Här gäller det att bluffa sig fram.

»Hör du, ditt lilla svartmuskiga mexikanska kräkl Jag har sannerligen lust att slå skallen av dig nu på fläcken 1»

Roberts hasade sig fram så att han kunde träda emellan vid ett slagsmål.

»Segraren tar alltsammans», upprepade Rivera tjur-skalligt.

»Hur tusan resonerar ni ?» frågade Danny.

»Jag kan klå er», blev det oförblommerade svaret.

Danny gjorde min av att ta av sig rocken. Men hans manager visste att det endast var en teatereffekt. Rocken kom icke av, och Danny lät blidka sig av de andra. Alla togo hans parti. Rivera stod ensam.

»Hör på, ni lilla idiot», inföll Kelly. »Ni är ju en nolla. Vi veta vad ni har haft för er de sista månaderna — stukat till obetydliga små boxare här i sta'n. Men Danny är förstklassig. Hans nästa tävling efter denna gäller championskapet. Och ni är

174okänd. Ingen utanför Los Angeles har någonsin hört talas om er.»

»Det ska de nog få», svarade Rivera med en axelryckning, »efter den här matchen.»

»Kan ni en enda sekund inbilla er att ni kan besegra mig?» utbrast Danny.

Rivera nickade.

»Seså, ta då reson», ivrade Kelly. »Tänk på att det är annonserat.»

»Jag vill ha pengarna», lydde Riveras svar.

»Inte på tusen år kan ni vinna på mig», bedyrade Danny.

»Vad envisas ni då för?» genmälde Rivera. »Om ni är så säker på pengarna, varför vill ni då inte slåss om dem?»

»Det skall jag göra, så sant mig Gud hjälpe!» utropade Danny, plötsligt övertygad. »Jag skall slå ihjäl er i ringen, min gosse — efter ni retar mig så förbannat! Sätt upp kontraktet, Kelly. Segraren tar alltsammans. Låt det komma in i sporttidningarna. Säg dem att det är en strid på liv och död. Jag skall lära den där spojingen, jag...»

Kellys sekreterare hade börjat skriva, då Danny avbröt honom.

»Vänta!» Han vände sig till Rivera. »Vikt?»

»Strax före matchen», lydde svaret.

»Kommer aldrig i fråga, din parvel. Om segraren skall ta alltsammans, väga vi oss klockan tio på morgonen.»

»Och segraren tar alltsammans?» frågade Rivera.

Danny nickade. Saken var uppgjord. Han skulle uppträda i ringen med hela sin fullmogna styrka.

175»Vägning klockan tio», sade Rivera.

Sekreterarens penna fortsatte med sitt gnissel.

»Det är detsamma som ett par kilos minus», jämrade sig Roberts till Rivera. »Ni har gjort för stora eftergifter. Nu har ni själv framkallat matchens olyckliga utgång. Danny kommer att bli stark som en tjur. Ni är en idiot. Han kommer alldeles säkert att klå er. Ni har inte så stora utsikter som en daggdroppe i helvetet.»

Riveras svar var ett oförställt ögonkast av hat. Han föraktade till och med denne gringo och ändå var han den vitaste gringon av dem allesammans.

IV.

Man lade knappast märke till Rivera då han steg in i ringen. Endast några mycket svaga och spridda handklappningar hälsade honom. Publiken trodde icke på honom. Han var ett barn som leddes till slaktbänken av den store Danny. Dessutom var publiken besviken. Den hade räknat på en väldig dust mellan Danny Ward och Billy Carthey, och här måste den nöja sig med denne stackars lilla nybörjare. Vidare hade den visat sitt missnöje med ändringen genom att hålla två till och med tre mot ett på Danny. Och där en vadhållande publik har placerat sina pengar, där har den också sina sympatier.

Den mexikanske gossen slog sig ner i sitt hörn och väntade. De tröga minuterna kröpo med snigelfart. Danny lät honom vänta. Det var ett gammalt konstgrepp, men det gjorde alltid effekt på de unga nya

176boxarna. Dc blevo uppskrämda medan de sutto så där och stirrade på sin egen oro och på den likgiltiga rökande publiken. Men för en gångs skull misslyckades knepet. Roberts hade rätt. Rivera lät icke skrämma sig.

Han, som var finare danad och hade känsligare och starkare spända nerver än någon av dem, hade icke d e n sortens nerver. Denna atmosfär av på förhand givet nederlag för honom gjorde intet intryck på honom. Plans sekonder voro gringos och främlingar. Och de voro utslitna stackare — boxringarnas ynkligaste avskräde, utan heder, utan energi. De avkyldes också av vissheten om att deras hörn var det som skulle förlora.

»Nu måste ni vara försiktig», varnade Spider Ha-gerty honom. Spider var hans första sekond. »Spinn ut det så länge ni kan — det är mina instruktioner från Kelly. Om ni inte gör det, ska tidningarna återigen tala om en underhaltig match och i hela Los Angeles minska aktningen för den här sortens sport.»

Allt detta var icke uppmuntrande. Men Rivera fäste sig icke vid det. Han föraktade offentliga boxföreställningar. Det var de hatade gringos' hatade sport. Han hade blivit en huggkubb för andra i trä-ningslokalen att öva sig på, endast därför att han svälte. Den omständigheten att han hade utomordentliga anlag för yrket hade ej haft någon andel däri. Han hatade det. Icke förr än han kommit in i juntan hade han uppträdt för pengar, och han hade tyckt att det var lätt förtjänta pengar. Han var ej den första bland människors barn som hade vunnit framgång i ett föraktat yrke.

Han gjorde inga reflexioner. Han visste blott att

han måste vinna i denna tävling. Det kunde ej få bli något annat resultat. Ty bakom honom, stålsättande honom i denna tillförsikt, stodo starkare makter än någon av den fulltaliga publiken anade. Danny Ward slogs för pengar och för det behagliga levnadssätt som pengar åstadkomma. Men det Rivera kämpade för brann i hans hjärna — flammande, skräckinjagande syner som han såg lika tydligt som om han hade upplevat dem, där han satt med uppspärrade ögon, ensam i sitt hörn av ringen, och väntade på sin kne-pige motståndare.

Han såg de vita, med vattenkraft drivna fabrikerna i Rio Blanco. Han såg de sex tusen arbetarna, utsvultna och bleka, och de små barnen på sju åtta år som trälade en lång arbetsdag för tio cents om dagen. Han såg dessa vandrande lik, de hemska dödskallemän som arbetade i färgerierna. Han kom ihåg att han hört sin far kalla färgerierna för »självmördar-hålor», där ett år var detsamma som döden. Han såg den lilla pation och modern, som lagade mat och knogade med grova hushållsgöromål och ändå hade tid att smeka och älska honom. Och han såg sin far, stor och axelbred med väldiga mustascher, vänligare än alla andra och som älskade alla människor och vars hjärta var så rymligt att där fanns överflödande kärlek både till modern och till den lilla parvel som lekte i ett hörn av pation. På den tiden hade han ej hetat Felipe Rivera. Han hade hetat Fernandez, föräldrarnas namn. Honom hade de kallat Juan. Sedan hade han själv ändrat sitt namn, ty han hade kommit under fund med att namnet Fernandez hatades av polisprefekter, jefes politicos och rura 1 es.

Å, den store, varmhjärtade Joaquin Fernandez! Han spelade en stor roll i Riveras syner. Han hade icke förstått honom då, men det gjorde han nu, då han såg tillbaka. Han såg honom stå vid kasten i det lilla tryckeriet eller skriva ned långa, rafsiga, ivriga rader på skrivbordet där allt låg huller om buller. Och han tyckte sig se de underliga kvällarna, då arbetare kommo smygande till hans far i hemlighet och i mörkret som illgärningsmän och talade i timtal, medan han, parveln, ej alltid sov i sin vrå.

Liksom i fjärran hörde han Spider Hagerty säga: »Gå inte anfallsvis tillväga i början. Det är instruktionerna. Ta emot stryk och låt honom knåda er.»

Tio minuter hade gått, och ännu satt han i sitt hörn. Danny syntes ej till, han ämnade tydligen dra så stor fördel som möjligt av sitt knep.

Men flera syner flammade inför Riveras själs öga. Strejken eller rättare sagt lockouten, emedan arbetarna i Rio Blanco hade hjälpt sina strejkande bröder i Puebla. Svälten, strövtågen uppe i bergen efter bär, rötter, örter som alla åto och som skaffade dem allesammans svåra magplågor. Och sedan den ohyggliga drömmen, ödeläggelserna utanför bolagets magasin, många tusen svältande arbetare, general Ro-sario Martinez och Porfirio

Diaz's soldater, och de dödspyende gevären som aldrig tycktes vilja sluta med att spotta, medan arbetarnas förseelser doppades om och omigen i deras eget blod. Och den där natten! Han såg forvagnarna, högt lastade med de dödades lik, på väg till Vera Cruz för att bli föda åt hajarna. Han kröp åter över de ohyggliga likhögarna, sökte och fann sina föräldrar, halvnakna och

179sargade. Han mindes särskilt modern — endast hennes ansikte stack fram, hennes kropp låg inklämd under ett dussin andra kroppar. Åter smällde Por-firio Diaz's soldaters gevär, och åter kastade han sig ner p,å marken och smög sig bort som en jagad prärievarg.

Han hörde ett starkt sorl som av havet, och han såg Danny Ward i spetsen för sin stab av tränare och sekonder komma nedåt midtgången. Publiken mottog entusiastiskt den populära hjälten som absolut måste segra. Alla ropade hans namn. Alla voro för honom. Till och med Riveras egna sekonder blevo nästan förtjusta då Danny vigt dök under repen och trädde fram i ringen. Hans ansikte slösade med en oändlig massa leenden, och när Danny log, log han med vartenda anletsdrag, från skrattrynkorna i ögonvråna ända in i djupet av själva ögonen. Aldrig hade man sett en så jovialisk boxare. Hans ansikte var en levande skylt som utlovade godsinthet och godt kamratskap. Han skämtade och skrattade och hälsade på sina bekanta utanför repen. De som sutto längre bort kunde ej lägga band på sin beundran utan ropade högt: »Å, du Danny -—!» Det var en glad ovation av vänskap som räckte i drygt fem minuter.

Rivera såg ingen åt. Han fanns ej till för publiken. Spider Hagertys blekfeta ansikte böjde sig ner till hans.

»Låt inte skrämma er», varnade Spider. »Och kom ihåg instruktionerna. Ni måste hålla ut. Ge inte upp. Om ni ger upp, ha vi order att ge er ett kok stryk där uppe i klädlogen. Begriper ni? Ni måste slåss.»

180Publiken började applådera. Danny höll på att marschera ringen rundt och närmade sig honom. Danny böjde sig fram, fattade Riveras högra hand mellan bägge sina och skakade den med impulsiv hjärtlighet. Dannys av leenden strålande ansikte var tätt intill hans. Publiken tjöt av förtjusning över Dannys kamratanda. Han hälsade sin motståndare kärleksfullt som en bror. Dannys läppar rörde sig, och publiken tolkade orden, som de icke hörde, som uttryck av kamratlikt vänskapliga känslor och började åter hurra. Endast Rivera hörde de dämpade orden:

»Du lilla mexikanska råtta», väste Danny mellan sina muntert leende läppar, »jag skall klämma ur dig din gula färg.»

Rivera rörde sig icke ur fläcken. Han reste sig icke. Han endast hatade med ögonen.

»Stig upp, ditt fä!» ropade en karl mellan repen bakom honom.

Publiken började hyssja och skämma ut honom för hans okamratlika beteende, men han satt orörlig. Ännu en dånande applådsalva hälsade Danny då han gick tillbaka tvärsöver ringen.

Då Danny kastade av sig tröjan, blev det ack! och o! av förtjusning. Hans kropp var idealisk, strålande av hälsa, styrka och fulländad smidighet. Huden var vit som en kvinnas och lika slät. Han hade outtömliga rikedomar av grace, spänstighet och kraft. Det hade han bevisat i tjogtals matcher. Plans fotografier hängde i alla sportmagasins fönster.

Det blev mummel då Spider Plagerty vrängde sweatern över Riveras huvud. Hans kropp föreföll magrare därför att huden var så mörk. Han hade

181muskler, men de gjorde ingen affär av sig som hos hans motståndare. Vad publiken ej lade märke till var hans breda bröst. Ej heller kunde den ana segheten i hans fibrer, musklernas explosiva förmåga av ögonblicklig lydnad eller det fina och stålfasta nervsystem som gjorde hela hans kropp till en fulländad stridsmaskin. Allt vad publiken såg var en brunhyad pojke på aderton år som tycktes ha kropp som en pojke. Danny var något helt annat. Danny var en man på tjugufyra år, och hans kropp var en mans. Kontrasten blev ännu mera slående då de stodo tillsammans midt på ringen och togo emot skiljedomarens sista instruktioner.

Rivera lade märke till Roberts, som satt alldeles bakom tidningsreferenterna. Han var mera påstru-ken än vanligt, och följaktligen talade han ännu mera släpigt.

»Ta det lugnt, Rivera», snörvlade Roberts. »Han kan inte slå ihjäl dig, kom ihåg det. Han kommer att rusa vid starten, men bli inte harig. Blocka bara och dyk och clincha. Han kan inte göra dig mycket illa. Försök inbilla dig att han övar sig på dig därute på träningsbanan.»

Rivera visade inga tecken till att han hade hört.

»Surmulen liten satunge», sade Roberts halvhögt till sin granne. »Sådan har han alltid varit.»

Men Rivera glömde att svara med sin vanliga hatfulla blick. En syn av otaliga gevär gjorde honom blind på bägge ögonen. Vartenda ansikte bland publiken, så långt han kunde se, ända upp på de översta bänkarna å en dollar, var förvandlat till ett gevär. Och han såg den långa mexikanska gränsen, kal och sol-

182stekt och tragisk, och utmed den såg han de trasiga skarorna som endast väntade på skjutvapen.

Han stod åter i sitt hörn och väntade. Hans sekonder

9

hade krupit ut mellan repen och tagit tältstolen med sig. Tvärsöver ringen stod Danny vänd mot honom. Gong-gongen gick, och matchen började. Publiken tjöt av förtjusning. Aldrig hade den sett en match börja mera övertygande. Tidningarna hade rätt. Det var en dust riktigt på skarpen. Danny flög över tre fjärdedelar av avståndet i den första rusningen, han lade tydligt i dagen sin avsikt att äta upp den mexikanske pojken. Han angrep inte med en stöt, inte med två, inte med ett dussin. Han var ett pyroskop av stötar, en virvel av ödeläggelse. Rivera var bortblåst. Han var övermannad, begravd under laviner av stötar från alla vinklar och positioner av en durkdriven mästare i konsten. Han blev överflyglad, drevs tillbaka mot repen igen.

Det var icke en kamp. Det var ett slaktande, en massaker. Vilken publik som helst, utom en prisbox-publik, skulle ha fått nog av sinnesrörelser under denna första minut. Danny visade tydligt vad han kunde åstadkomma — det var en praktfull föreställning. Publiken var så säker på sin sak och tillika så upphetsad och partisk att den ej ens lade märke till att mexikanaren ännu stod upprätt. Den glömde Rivera. Den såg sällan en skymt av honom, så tätt sveptes han in i Dannys mordiska offensiv. Det gick en minut, två minuter. Sedan, då boxarna ett ögonblick skilts åt, uppfångade man en glimt av mexikanaren. Hans läpp var kluven, hans näsa blödde. Då han gjorde en vändning och vacklade i clinchställ-

183ning såg man de röda blodstrimmorna på hans rygg, där han kommit i för våldsam kontakt med repen. Men vad publiken ej lade märke till, det var att hans bröst ej hävde sig och att hans ögon lågade lika kallt som alltid. Det var för många champions i n s p e, som där ute i träningsbanans brutala tummel hade övat sig på honom med sådana mordiska offensiver. Han hade lärt sig att dra sig fram på en halv dollar per gång eller ända till femton dollars i veckan — en hård skola, men så var han också härdad.

Nu tilldrog sig något häpnadsväckande. Den virvlande, orediga närkampen upphörde plötsligt. Rivera stod ensam. Danny, den fruktansvärde Danny, låg på ryggen. Hans kropp skälvde medan han kämpade för att återfå medvetandet. Han hade ej snavat och fallit, ej heller hade han ramlat raklång baklänges. Ett höger krokslag av Rivera hade träffat honom snabbt som döden själv, medan han ännu svävade i luften. Domaren sköt tillbaka Rivera med den ena handen och stod över den fallne gladiatoren och räknade sekunderna. Prismatchpubliken brukar hurra för en fin knock-down-stöt. Men denna publik hurrade icke. Saken kom för oväntat. Den följde sekundernas gång under spänd tystnad, och genom tystnaden hördes Roberts’ triumferande röst:

»Jag sa’ er ju att han var en styv boxare!»

Vid den femte sekunden rullade Danny över på ansiktet, och då domaren räknat till sju, låg han på ett knä, färdig att resa sig efter nian och före tian. Om hans knä ännu rörde vid golvet vid »tio», betraktades han som »nere» och alltså »uträknad». I samma ögonblick hans knä släppte golvet ansågs han »uppe»,

184och nu var det Riveras rättighet att försöka slå honom i golvet. Rivera försummade sig icke. I det samma knät släppte golvet skulle han slå till igen. Han kretsade rundt, men domaren kretsade emellan, och Rivera hörde att han räknade sekunderna mycket långsamt. Alla gringos voro emot honom, till och med domaren.

Vid »nio» gav domaren Rivera en kraftig knuff tillbaka. Det var ohederligt, men det satte Danny i stånd att resa sig igen med ett leende på läpparna. Halvt nedhukad, med armarna skyddande ansikte och maggrop intog han skickligt clinchställning. Enligt alla spelets regler skulle domaren ha avbrutit, men det gjorde han icke, och Danny hakade sig fast som en vågpiskad »långhals» och hämtade sig med varje ögonblick som gick. Den sista minuten av ronden gick fort. Om han kunde hålla sig uppe tills den var slut, skulle han ha en dryg minut på sig att leva upp igen i sitt hörn. Och han höll ut till slutet, småleende trots allt förtvivlat trångmål.

»Han ser lika glad ut, han!» ropade någon, och publiken skrattade högt av lättnad.

»Den där mexikanaren är förbannat morsk», flämtade Danny i sitt hörn till sin instruktör, medan hans sekonder arbetade ivrigt med honom.

Andra och tredje ronderna voro matta. Danny, som var durkdriven i alla ringknep, blockade och höll sig tillbaka, lade an på att hämta sig efter den första rondens bedövande dråpslag. I den fjärde ronden var han sig lik igen. Ehuru bragt i olag kunde han återvinna sin vigör, tack vare sin goda fysik. Men han försökte sig ej längre på någon sådan där gåpåare-

185taktik. Mexikanaren hade visat sig vara en överdän-gare. I stället lät han alla sina yppersta boxarkonster spela. I fråga om trick och skicklighet och erfarenhet var han numro ett, och han kunde visserligen icke slå in något avgörande, men han grep sig an med att systematiskt trötta ut sin motståndare. Han utdelade tre stötar för var och en av Riveras, men det var endast straffstötar, ingenting avgörande. Det var summan av de många stötarna som utgjorde det avgörande. Han hyste respekt för denne överdängare till nybörjare med den häpnadsväckande kortarm-schwun-gen i båda sina händer.

I försvaret utvecklade Rivera en förbryllande skicklighet i raka vänsterslag. Om och omigen, anfall efter anfall, parerade lian med raka vänsterslag som tygade allt värre och värre till Dannys mun och näsa. Men Danny var en Proteus. Det var därför han var en blivande champion. Han kunde byta om kampmetod efter behag. Nu slog han sig på infighting. Häri var han särskilt driven, och därigenom kunde han undgå den andres raka vänsterslag. Flera gånger försatte han publiken i extas och satte kronan på verket genom en beundransvärd clinchbrytning och inside upper-cut, som lyfte mexikanaren i vädret och lade honom i golvet. Rivera låg på ett knä och passade noga på räkningen, och han gjorde den tysta iakttagelsen att för honom räknade domaren korta sekunder.

I den sjunde ronden satte Danny åter in sin diaboliska upper-cut. Han lyckades endast få Rivera att vackla, men under det följande ögonblicket av hjälplöshet vräkte han honom genom repen med en ny

186stöt. Rivera ramlade rätt i huvudet på tidningsreferenterna där nere, och de lyfte honom tillbaka till kanten av plattformen, utanför repen. Här låg han på ett knä, medan domaren rabblade upp sekunderna som om piskan varit efter honom. Innanför repen, som han måste dyka emellan för att komma upp på ringen, väntade Danny på honom. Domaren gick ej emellan och knuffade ej undan Danny.

Publiken var utom sig av förtjusning.

»Slå ihjäl honom, Danny, slå ihjäl honoml» skrek någon. *

Tjogtals röster stämde in, tills det blev som ett vargtjut.

Danny gjorde sitt bästa, men redan vid åtta i stället för nio kom Rivera oväntat upp mellan repen och stod tryggt i clinchställning. Nu grep domaren in, ryckte bort honom så att han skulle kunna få sig en stöt, gav Danny alla de fördelar en partisk domare kan ge.

Men Rivera levde, och töcknet skingrade sig i hans hjärna. Allesammans voro likadana. De voro de hatade gringos, och alla voro de orättvisa. Och just i det värsta ögonblicket flammade synen fortfarande upp i hans

hjärna — långa rader av järnvägsspår som gledo över ödemarken, rurales och amerikanska konstaplar, fängelser och källarhålor, trashankar omkring vattenkastare — allt smutsigt och pinsamt som han sett under sina irrfärder efter Rio Blanca och strejken. Och strålande och ärofull såg han den stora röda revolutionen draga över sitt land. Gevären voro där framför honom, vartenda hatat ansikte var ett gevär. Det var för gevären han kämpade. Han var

187gevären. Han var revolutionen. Han kämpade för hela Mexiko.

Publiken började bli förargad på Rivera. Varför tog han inte det kok stryk som väntade honom? Naturligtvis skulle han gå åt, men varför spjärnade han emot så hårdnackat? Högst få voro intresserade av honom, och det var den givna, bestämda procenten av en vadhållningspublik som spelar på måfå. De trodde att Danny skulle segra, men de höllo i alla fall på mexikanaren, fyra mot tio eller en mot tre. Många höllo småsummor om hur många ronder Rivera kunde stå ut. En och annan vadhållare hade förklarat att han inte skulle komma upp till sju ronder eller ens sex. Sedan dessa nu väl fått sina affärer klara, stämde de in i hurraropen för favoriten.

Rivera hade föresatt sig att icke låta slå ut sig. I åttonde ronden ansträngde hans motståndare sig fåfängt att komma med en ny upper-cut. Under den nionde slog Rivera åter publiken med häpnad. Midt i en clinch bröt han sig ut med en snabb och smidig rörelse, och i den trånga öppningen mellan deras kroppar flög hans högra arm upp från midjan. Danny gick i golvet, och räkningen började på nytt. Åskådarna voro helt förskräckta. Han hade gjort ris åt sin egen rygg. Hans berömda höger-upper-cut hade hämnat sig. Rivera gjorde intet försök att anfalla honom då han reste sig vid »nio». Domaren ställde sig öppet i vägen för honom, fastän han höll sig undan då situationen var motsatt och det var Rivera som ville resa sig.

Två gånger under den tionde ronden drev Rivera in sin höger-upper-cut, från livet till motståndarens haka.

1S8Danny blev utom sig. Leendet släppte aldrig hans ansikte, men han återgick till sina vildsinta anfall. Llur han virvlade omkring, kunde han icke göra Rivera någon skada, medan denne midt upp i virveldansen fällde honom tre gånger å rad. Danny hämtade sig ej så fort nu, och under den elfte ronden var han allvarsamt medtagen. Men sedan, ända till den fjortonde ronden, avlade han det största skicklighetsprovet under alla de år han varit med i ringen. Han arbetade på defensiven och blockade, anföll sparsamt och bemödade sig att samla krafter. Och han slogs så lömskt som endast en erfaren boxare är i stånd till. Han använde alla finter och knep, stötte till med huvudet under clincharna som om det varit en olyckshändelse, klämde fast Riveras handske mellan armen och kroppen, pressade sin handske mot Riveras mun för att hämma hans andedräkt. Under clincharna väste hans spruckna och leende läppar ofta de råaste skymf-ord i Riveras öra. Alla, från domaren till publiken stodo på Dannys sida. Och de visste vad han hade i sinnet. Llållen i schack av denne häpnadsväckande nybörjare satte han allt hopp till ett enda slag. Han blottade sig, frestade och fintade och gjorde allt för att framkalla den ställning som skulle tillåta honom att pricka in en stöt med hela sin styrka och få bladet att vända sig. Som andra och större boxare hade gjort före honom skulle han driva in en höger- och en vänsterstöt, på plexus solaris och tvärsöver käken. Han kunde göra det, ty han var känd för att behålla sin armstyrka så länge han kunde hålla sig upprätt.

Riveras sekonder frågade just ej mycket efter ho-

189nom under pauserna mellan ronderna. Deras handdukar svängdes, men fläktade ej in mycket luft i hans arbetande lungor. Spider Hagerty gav honom råd, men Rivera visste att de ej voro de rätta. Alla voro emot honom. Han var omgiven av förräderi. Under den fjortonde ronden lade han åter Danny i golvet, och själv stod han och vilade sig med händerna hängande utmed sidan, medan domaren räknade. I det andra hörnet hade Rivera lagt märke till misstänkta viskningar. Han såg Michael Kelly tränga sig fram till Roberts, luta sig ner och viska. Rivera hade öron som en katt, tränade i ödemarken, och han uppfångade litet av vad som sades. Han ville höra mera, och då hans motståndare reste sig lagade han så att de kommo i clinch borta vid repen.

»Han måste», hörde han Michael säga, och Roberts nickade. »Danny måste vinna — annars förlorar jag en massa pengar — jag har engagerat en hel ton pengar — mina egna — om han förlorar i den femtonde spricker jag — pojken lyder er nog — gör slut på det här.»

Sedan såg Rivera ej flera syner. De försökte lura honom. Ännu en gång fällde han Danny och stod och vilade sig med hängande armar. Roberts steg upp på estraden.

»Nu är han oskadlig», sade han. »Gå till ditt hörn.»

Han talade i myndig ton, så som han ofta brukat tala till Rivera ute på träningsbanan. Men Rivera gav honom en hatfull blick och väntade på att Danny skulle resa sig. Borta i hörnet under rast-minuten kom tillställaren Kelly och talade med Rivera.

190»Sluta då, för fan», väste han med dämpad och barsk röst. »Ni måste ge upp,* Rivera. Lyd mig, så skall jag betrygga er framtid. Nästa gång skall jag låta er klå Danny. Men nu måste ni ge upp.»

Riveras ögon visade att han hade hört, men han svarade varken ja eller nej.

»Varför säger ni inte något?» frågade Kelly ilsket.

»Ni förlorar i alla händelser», inföll Spider Hagerty. »Domaren kommer att göra slag i saken mot er. Hör på vad Kelly säger och ge upp.»

»Ge upp, gosse», bad Kelly, »så skall jag hjälpa er att bli champion.»

Rivera svarade icke.

»Det bedyrar jag att jag skall göra, gosse.»

Då gonggongen nu signalerade kände Rivera att någonting förestod. Men det gjorde icke publiken. Vad det nu än var, så var det där inne i ringen, tätt inpå honom. Danny tycktes ha fått tillbaka sin gamla säkerhet. Hans morska sätt att stiga fram gjorde Rivera orolig. Här var något knep i görningen. Danny rusade, men Rivera gjorde ingen kon-trastöt. Han vek åt sidan. Vad den andre ville åstadkomma var en clinch. Den var på något sätt nödvändig för knepet. Rivera backade och drog sig undan, men han visste att förr eller senare skulle clinchen och knepet komma. Han beslöt i sin nöd att påskynda saken. Han låtsade som om han ämnade låta clinchen gå för sig vid Dannys nästa anfall. Men i sista ögonblicket, just som deras kroppar skulle ha omslutit varandra, gjorde Rivera ett vigt språng tillbaka. I det samma ropade Dannys hörn att det var fusk. Rivera hade lurat dem. Domaren stod obe-

191slutsam. Det avgörande ordet som darrade på hans läppar blev aldrig uttalat, ty en gäll pojkröst skrek från galleriet: »Fusk!»

Danny svor högt över Rivera och ansatte honom, men Rivera dansade undan. Rivera föresatte sig också att ej rikta flera stötar mot motståndarens kropp. Härigenom kastade han bort halva sin utsikt att vinna,

men han visste att om han skulle vinna alls så var

det genom den o ut fighting han nu kunde åstadkomma. Vid första tillfälle som erbjöd sig skulle de diskva-lifiera honom för brott mot reglerna. Danny kastade all försiktighet överbord. Under två ronder låg han tätt åt gossen som ej vågade möta honom i närkamp. Rivera fick den ena stöten efter den andra,

han tog emot dussintals slag för att undvika den farliga clinchen. Under detta Dannys sista kraftprov reste publiken sig och blev alldeles vild. Den förstod icke. Allt vad den kunde se var att favoriten ändå vann, när allt kom omkring.

»Varför slåss ni inte?» ropades ilsket till Rivera. »Pultron! Fega kräk! — Slå till då, din usling! — Slå ihjäl honom, Danny! Slå ihjäl honom! — Nu har du honom ju fast! — Slå ihjäl honom!»

Av alla de närvarande var Rivera den ende som var lugn. Till temperament och ras var han den lidelsefullaste av dem alla, men han hade utstått så mycket värre perser att denna kollektiva ilska från tio tusen strupar, som reste sig, våg på våg, ej verkade mera upphetsande på hans hjärna än en sommarskymnings sammetslena svalka.

Ännu under den sjuttonde ronden fortsatte Danny att leka med sitt offer. Rivera sjönk ihop och vek sig

192för ett hårdt slag. Hans händer föllo hjälplöst ned vid sidan medan han vacklade baklänges. Danny trodde att ögonblicket nu var inne för honom. Pojken var i hans våld. Den fintande Rivera kunde sålunda ta honom med överraskning och gav honom ett fruktansvärt slag på munnen. Danny gick i golvet. Då han reste sig, fällde Rivera honom med en högersving på halsen och käken. Tre gånger upprepade han detta. Det var omöjligt att någon domare kunde kalla dessa stötar olagliga.

»Å, Bill! Bill!» ropade Kelly i bedjande ton till domaren.

»Jag kan inte», svarade denne i ynklig ton. »Han ger mig inte tillfälle . . .»

Mörbultad och heroisk lyckades Danny ännu komma upp. Kelly och andra nära ringen började ropa på polisen för att den skulle gripa in, fastän Dannys hörn vägrade att ge tecken med handduken. Rivera såg hur den tjocke poliskaptenen klumpigt försökte klättra upp mellan repen, och han var inte säker på vad det betydde. Det fanns så många bedrägliga knep i den här gringosporten. Danny hade rest sig och stod där och vacklade framför honom hjälplöst som en berusad. Domaren och poliskaptenen sträckte bägge ut armarna efter Rivera då han slog in sin sista stöt. Man behövde ej avbryta kampen, ty Danny reste sig ej.

»Räkna!» ropade Rivera hest till domaren.

Och då räkningen var slut, lyfte Dannys sekonder upp honom och buro honom till hans hörn.

»Vem vinner?» frågade Rivera.

13Motvilligt fattade domaren hans behandskade hand och höll upp den.

Rivera fick inga lyckönskningar. Han gick, utan att någon följde med honom, till sitt hörn där hans sekonder ännu icke hade satt upp hans stol. Han lutade sig bakåt mot repen och lät sitt hat strömma ut över dem i en blick, som svepte rundt tills den omfattade alla de tio tusen gringos. Hans knän skälvde under honom, och han snyftade av mattighet. De hatade ansiktena gungade fram och tillbaka för honom, han kände kväljningar och allt snurrade rundt. Men så kom han ihåg att de voro gevären. Gevären voro hans. Revolutionen kunde börja.

*

DEN BEVINGADE UTPRESSAREN.

Peter Winn låg bekvämt bakåtlutad i en biblioteksstol med tillslutna ögon, djupt försjunken i begrundande av en fälttågsplan som under den närmaste framtiden skulle ge ett visst kotteri av fientliga finansmän ett dråpslag. Huvudidén hade kommit på honom i natt, och nu frossade han i nöjet att göra upp de avlägsnare, mindre viktiga detaljerna. Genom att få aktiemajoriteten i en bank uppåt landet, två handelskompanier och åtskilliga timmeravverkningslä-ger kunde han bli ägare till ett visst finfint vattenfall, vars namn här ej behöver nämnas, men som i hans händer skulle visa sig vara nyckeln till finansiell stor-maktsställning, som skulle breda ut sitt inflytande över ofantliga områden. Den idén var så enkel att han nästan skrattade högt då han kom på den. Det var inte underligt att hans slipade gamla fiender hade förbisett den.

Biblioteksdörren öppnades, och en spenslig medelålders man, närsynt och klädd i glasögon, kom in. I handen höll han ett kuvert och ett öppet brev. Som Peter Winns sekreterare var det hans uppgift att sovra, sortera och klassificera sin principals post.

»Det här kom med morgonposten», sade han i en ton som om han bedt om ursäkt och nästan med ett litetfnitter. »Det är naturligtvis ingenting att fästa sig vid, men jag tänkte att ni kunde vilja se det.»

»Läs upp det», kommenderade Peter Winn utan att slå upp ögonen.

Sekreteraren klarade strupen.

»Det är daterat den sjuttonde juli, men saknar adress. Avstämplat i San Francisco. Det är högst obildat skrivet. Stavningen är ohygglig. Så här låter det:

”Mr Peter Winn.

Har den äran att express sända er en brevduva som är värd mycket pengar. Hon är kul. . .”

»Vad är kul?» avbröt Peter Winn.

Sekreteraren fnittrade.

»Det vet jag sannerligen inte, utom att det måste vara något slags superlativ. Brevet fortsätter så här:

”Var god och lasta henne med ett par tusendollar-sedlar och låt henne skubba. Om ni gör det skall jag aldrig besvära er vidare. Annars kommer ni att ångra er.”

»Det är alltsammans. Ingen underskrift. Jag tänkte det kunde roa er.»

»Har duvan kommit?» frågade Peter Winn.

»Det har jag inte kommit ihåg att fråga.»

»Gör det då.»

Om fem minuter kom sekreteraren tillbaka.

»Ja, sir. Hon kom i morse.»

»Gå efter henne då.»

Sekreteraren var böjd för att ta hela saken som

196ett skoj, men Peter Winn var av annan åsikt, sedan han undersökt duvan.

»Se på henne», sade han i det han strök henne över ryggen. Se så lång* hon är i kroppen och så lång hals hon har. En riktig brevduva av prima sort. Jag tv ivlar på att jag någonsin har sett ett finare exemplar. Starka vingar och muskler. Hon är, som vår okände brevskrivare anmärkte, kul. Det är riktigt frestande att behålla henne.»

Sekreteraren fnittrade.

»Varför inte? Inte vill ni väl skicka henne tillbaka till brevskrivaren.»

Peter Winn skakade på huvudet.

»Jag skall svara. Ingen får hota mig, inte ens anonymt eller på gyckel.»

På en papperslapp skrev han den lakoniska hälsningen: »Dra åt helvete!» undertecknade och lade in den i det fodral varmed fågeln omtänksamt var försedd.

»Nu ska vi släppa henne lös. Var är min son? Jag vill att han skall se henne flyga.»

»Han är nere i verkstaden. Han har sovit där i natt och fick ner sin frukost dit i morse.»

»Han ikommer väl att bryta halsen av sig», sade Peter Winn halvt förargad, halvt stolt, medan han gick före ut på verandan.

Han ställde sig ovanför den höga trappan och slungade den vackra fågeln utåt och uppåt. Pion återtog jämnvikten med ett kraftigt vingslag, fladdrade tveksamt hit och dit ett litet stycke och höjde sig sedan i luften.

Högt upp tycktes hon åter bli obeslutsam, sedan

197orienterade hon sig tydligen och styrde kurs österut över ekarna som växte i grupper i parken.

»Härligt, härligt», mumlade Peter Winn. »Tag nästan önskar att jag hade henne* här igen.»

Men Peter Winn var en mycket upptagen man med så stora planer i sitt huvud och med så många tömmar i handen att han snart glömde hela händelsen. 'Fre kvällar därefter sprängdes den vänstra flygeln av hans sommarvilla i luften. Det var ingen särdeles våldsam explosion och ingen blev skadad, men flygeln låg i spillror. De flesta fönsterrutorna i den övliga delen av huset hade sprungit, och åtskilliga andra skador upptäcktes. Med den första färjan på morgonen kom ett halvt dussin detektiver från San Francisco, och flera timmar därefter kom sekreteraren, i hög grad upphetsad, inrusande till Peter Winn.

»Hon har kommit!» flämtade sekreteraren med svettdroppar i pannan och ögonen rullande bakom bril-lorna.

»Veni har kommit?» frågade Peter.

»Hon . . . kul-fågeln!»

Då förstod finansmannen.

»Har ni gått igenom posten än ?»

»Jag höll just på med det.»

»Fortsätt då och se efter om ni träffar på något nytt brev från vår hemlighetsfulle vän duvjobbaren.»

Brevet hittades. Det lydde:

”Mr Peter Winn.

Var inte dum nu. Om ni hade givit med er, hade inte ert ruckel behövt flyga i luften. Ber att vördsammast få meddela att jag skickar samma duva. Ta

198

1väl emot henne, om jag far bc. Stoppa på henne fem tusendollarsedlar och låt henne ge sig av. Ge henne ingen mat. Försök inte följa efter henne. Hon hittar bra vägen nu och har bättre fart. Om ni inte går in j)å mitt förslag, så akta er.”

Peter Winn blev riktigt arg. Denna gång skickade han ingen skriven hälsning med duvan. I stället kallade han in detektiverna och gav duvan på deras inrådan en tung last av skrot. Som hon förra gången hade styrt kurs österut, åt havsbukten till, fick den snabbaste motorbåten i Tiburon i uppdrag att hålla jakt på henne, i fall hon gav sig ut över vattnet.

Men skrotlasten var för tung, och duvan var uttröttad innan hon hann till kusten. Sedan begick man det missgreppet att ge henne för lätt last, och hon svingade sig högt upp i luften, orienterade sig och styrde kurs österut över San Francisco-bukten. Hon flög rätt över Angel Island, och här tappade motorbåten bort henne, ty den måste ju gå rundt omkring ön.

Den kvällen vaktades egendomen av beväpnat folk. Men det blev ingen explosion. Tidigt på morgonen fick emellertid Peter Winn höra i telefonen att hans systers hem i Alameda hade brunnit ner till grunden. Två dagar därefter kom duvan tillbaka igen. Denna gång kom hon i en potatistunna, som det tycktes. Och så var det ett nytt brev:

Mr Peter Winn.

Det var jag som expedierade er systers hus. Nu har ni ställt till ett litet helvete eller hur? Skicka nu tio tusen. Det blir allt dyrare och dyrare. Låt bli

199att lasta tyngder på duvan. A i kan ändå inte följa efter henne, och det är djurplågeri.”

Peter Winn var redo att erkänna sig besegrad. Detektiverna voro maktlösa, och Peter visste ej vart mannen skulle sikta nästa slag — kanske mot deras liv, som stodo honom nära och voro honom kära. Han telefonerade till och med till San Francisco efter tio tusen dollars i sedlar. Men Peter hade en son, Peter Winn junior, med samma energiska haka som fadern och samma inbitna, ruvande beslutsamhet i ögonen. Han var endast tjugusex år, men

han var karlaktig alltigenom, på samma gång föremål för hemlig oro och förtjusning hos finansmannen, som slets mellan sin stolthet över sonens aeroplanbragder och ängslan för ett förtidigt och ohyggligt slut.

»Stå på dig, far, skicka inte pengarna», sade Peter Winn junior. »Nurnro åtta är färdig, och nu är jag säker på att jag har fått den där revinrättningen riktigt i bästa ordning. Den skall fungera bra och ställa till revolution inom flygkonsten. Hastighet — det är just vad som behövs, och vidare stor bäryta för att kunna starta och stiga högt. Bägge delarna ä' klara. Då jag väl kommer upp, revar jag. Det är knuten. Ju mindre bäryta desto högre fart. Det är en lag som jag upptäckte då jag sysslade med Langleytypen. Och jag har tillämpat den. Jag kan höja mig då luften är stilla och full av gropar, och jag kan höja mig då den kokar, och genom att moderera mina bärplan kan jag åstadkomma nästan vilken hastighet jag vill — i synnerhet med den nya Sangster-Endholm-motorn.»

200»Resultatet blir att du bryter nacken av dig endera dagen», lydde faderns uppmuntrande svar.

»Jag skall säga dig, far, vad resultatet blir: nittio

miles i timmen -— ja, eller hundra. Hör på nu. Jag ämnade i alla fall göra en provflygning i morgon. Men det tar inte två timmar att bli i ordning i dag. Jag skall göra det i eftermiddag. Behåll pengarna. Ge mig duvan så skall jag följa henne till hennes duvslag, var det än är. Vänta litet, jag skall bara tala med verkmästarna.»

Han ringde upp verkstaden och gav i korta och skarpa ordalag order på ett sätt som gjorde den gamle herrn alldeles förtjust. Hans ende son var sannerligen ett ungskott på den gamla stammen, och Peter Winn hade inte låga tankar om den stammens inneboende värde.

Punktligt på minuten var den unge mannen färdig att starta två timmar därefter. I ett hölster vid hans länd, så att den kunde användas ögonblickligen, laddad och med säkerhetsrigeln i sin ordning, satt en revolver av stor kaliber. Efter en sista inspektion intog han sin plats på aeroplanet. Han satte motorn i gång, och med ett vildt väsande av utströmmande gas gled den vackra tingesten utför släpplankorna och höjde sig i luften. Under uppstigningen gjorde den en halvcirkel åt vänster, men svängde sedan om och manövrerade för att kunna börja jakten.

Denna start berodde på duvan. Peter Winn höll henne. Denna gång hade hon intet skrot att bära på. I stället var en halv meter av ett grannt lysande band stadigt knutet om hennes ben för att man så mycket

201lättare skulle kunna se riktningen av hennes flykt. Peter Winn släppte henne, och hon höjde sig lätt fastän bandet hindrade henne litet. Hennes rörelser voro alls icke tveksamma. Det var tredje gången hon företog denna hemfärd, och hon hittade vägen.

På flera hundra fots höjd sträckte hon ut och styrde rätt västerut. Aeroplanet lät sin sista kurva övergå i rak kurs och följde efter. Jakten började. Då Peter Winn tittade upp, såg han att duvan flög fortare än aeroplanet. Sedan såg han något annat. Aeroplanet blev plötsligt och ögonblickligt mindre. Det hade revat. Nu såg han hur det tog sig ut då det ville åstadkomma högsta hastighet. I stället för att det stigit upp med ganska stora bärplan var det nu ett magert och höklikt monoplan som svävade fram på långa och ofantligt smala vingar.

* *

*

Då unge Winn revade så plötsligt, blev han överraskad. Det var hans första försök med den nya revinrättningen, och han var visserligen beredd på ökad fart, men inte på en så förvånande ökning. Det översteg hans djärvaste förhoppningar och innan han visste ordet av, hade han nästan hunnit upp duvan. Skrämd av denna den jättelikaste hök hon någonsin hade sett, sköt den lilla fågeln genast uppåt på duvors vanliga sätt, ty de bemöda sig alltid att höja sig över en hök.

I stora kurvor följde monoplanet med uppåt, högre och högre i det blå. Det var svårt att se duvan ned-

20?ifrån, och unge Winn vågade ej förlora henne ur sikte. Han tog till och med ut sina rev för att höja sig fortare. Uppåt, uppåt bar det, tills duvan, lydande sin instinkt, sänkte sig och slog till det som hon antog vara den

förföljande fiendens rygg. En gång var tillräckligt, ty då hon ej märkte något liv i maskinens släta tygyta upphörde hon att flaxa på ett ställe och sträckte ut på sin kurs österut.

En brevduva kan åstadkomma en ofantlig hastighet, och Winn revade åter. Och ånyo fann han till sin belåtenhet att han hade starkare fart än duvan. Men denna gång gav han hastigt ut en del av sina revade bärplan och saktade sig i tid. Nu visste han att han kunde bestämma över jakten, och nu fick han en slagdänga på läpparna, som han omedelbart fortfor att gnola då och då under hela den övriga luftfärden. Orden lydde: »Det går styvt, det går styvt, vad sa' jag ? Det går styvt.»

Det var i alla händelser inte bara att gå på. Luften är även i bästa fall ett ostadigt medium, och alldeles oväntat, i skarp vinkel, kom han in i en luftström, som han kände igen: det var den luftens golfström som böljar fram genom draghålet Golden Gate. Hans högra vinge träffades först av den — en plötslig, skarp knuff som lyfte och krängde om monoplanet så att det hotade att kapsejsa. Men han seglade förståndigt sog med »lösa skot» och hastigt, men icke för hastigt ändrade han sina vingspetsars vinklar, sänkte det horisontala förrodret och svängde över det vertikala akterrodret för att mota vindens stötar. Då maskinen åter låg på rätt köl och han visste att han helt och hållet var i den osynliga strömmen,

203återgav han vingspetsarna deras förra ställning, svängde tillbaka rodren, revade ännu några meter av bärplanen och pilade åter i väg efter duvan som hastigt lämnat honom efter under de ögonblick hans missöde pågått.

Duvan styrde rak kurs på Alamedastranden, och det var nära denna strand som Winn gjorde en ny erfarenhet. Han ramlade ner i en luftgrop. Det hade han gjort förr, under föregående flygningar, men denna var större än han någonsin förr träffat på. Med ögonen skarpt riktade på det vid duvan fästade bandet kunde han på denna fladdrande färgstrimma konstatera hur djupt han fallit. Han sjönk och sjönk med den obehagliga känsla i mellangärdet han erfarit som pojke då han första gången använde en hiss som satte sig hastigt i gång. Men bland andra aviatikens hemligheter hade Winn också lärt sig att det för att gå upp ibland var nödvändigt att först gå ner. Luften hade ej velat bära honom. I stället för att fåfängt och farligt kämpa mot denna brist på stöd gav han efter därför. Med stadig tanke och hand sänkte han det horisontala förrodret — alldeles tillräckligt men icke heller en bråkdel mera —- och monoplanet dök på huvudet rätt ner i det tomma gapet. Del borrade sig ner skarpt som ett knivblad. Men varje ögonblick tilltog hastigheten fruktansvärt. Han samlade sålunda den fart som skulle rädda honom. Men efter några få ögonblick kastade han blixtsnabbt om de båda horisontala för- och akterrodren och sköt uppåt i de spända och bärande luftlagren, upp ur gropen.

På en höjd av fem hundra fot flög duvan över staden Berkeley och styrde kurs mot Contra Costa-

204bergen. Unge Winn lade märke till sportfältet och byggnaderna vid Californiauniversitetet — hans universitet — då han höjde sig efter duvan.

Över dessa Contra Costa-berg hade han så när råkat illa ut ännu en gång. Duvan flög nu lågt, och där en feberträdslund reste en fast mur mot vinden slungades duvan plötsligt vildt uppåt, minst hundra fot. Winn visste vad det betydde. Hon hade gripits av en luftbränning som sköt upp hundratals fot där den friska västanvinden träffade lundens raka vägg. Han revade hastigt så mycket det gick, och på samma gång tryckte han ned sin flygvinkel för att möta den uppåtfarande bränningen. Monoplanet slungades emellertid upp drygt tre hundra fot innan faran var övervunnen.

Ytterligare två bergåsar passerade duvan, och sedan såg Winn henne sänka sig till en punkt, där det låg en liten koja på en platå i berget. Han välsignade denna platå. Den var icke allenast en utmärkt landningsplats, utan tack vare sin branta sluttning på ett håll var den också högst lämplig som startplats.

En man, som satt och läste en tidning, hade just rest sig vid åsynen av den återkommande duvan, då han hörde surret av Winns maskin och såg det stora monoplanet med alla sina bärplan tillsatta sänka sig över honom, stanna plötsligt på en luftförtätning åstadkommen genom horisontalrodrens omkastning, glida några meter, ta mark och stanna inte tjugu fot ifrån honom. Men då han såg en ung man sitta där helt lugnt i sittrummet och sikta på

honom med en pistol, gjorde han helt om och gav sig till att springa.

205Innan han kommit till stugknuten, fick han en kula i benet, och där låg han och sprattlade på marken.

»Vad vill ni?» frågade han vresigt, då den andre stod över honom.

»Jag vill bjuda er på en liten resa med min nya maskin», svarade Winn. »Ni kan lita på, att den är kul.»

Karlen disputerade ej längre, ty den där underlige gästen hade omotståndligt övertygande fasoner. Efter Winns instruktioner, hela tiden med revolvern riktad mot sig, tillverkade mannen en åderklämma och applicerade den på sitt sårade ben. WTinn hjälpte honom upp i sittrummet, sedan gick han till duvslaget och bemäktigade sig fågeln som ännu hade bandet om benet.

Karlen befanns vara en mycket medgörlig fånge. Sedan han väl kom upp i luften satt han som förstenad av rädsla. Fastän han användt en bevingad utpressare hade han själv inga anlag för att färdas med vingar, och då han tittade ner på land och vatten som rörde sig långt under honom, kände han ingen håg att anfalla sin nu försvarslöse fiende, vars bägge händer voro upptagna av ratten.

Nej, det enda han tänkte på var att sitta så stilla som möjligt.

* *

*

Då Peter Winn den äldre betraktade himlen genom en stark kikare, såg han monoplanet komma i sikte och bli allt större och större över Angel Islands skrovliga rygg. Några minuter därefter ropade han till

206de väntande detektiverna att maskinen hade en passagerare. Monoplanet sänkte sig hastigt, åstadkom en tvär luftvirvel och landade.

»Revinrättningen är storartad!» ropade unge Winn i det han steg ur. »Såg du mig vid starten? Jag nästan körde över duvan. Det gick styvt, far, det gick styvt! Vad sa’ jag? Det gick styvt!»

»Men vem har du med dig?» frågade hans far.

Den unge mannen vände sig om, tittade på fången och drog sig till minnes.

»Å, det är duvjobbaren», sade han. »Nu kan byglarna ta hand om honom.»

Peter Winn kramade sin sons hand under bister tystnad och smekte duvan som sonen hade räckt honom. Så strök han åter det vackra djuret över ryggen och sade:

»Första priset på utställningen.»

*